לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

יום ה', ו' בחשון תשמ"ח, 29 באוקטובר 1987 / שנה מ"ה מס' 13481 / המחיר 1.10 ש"ח כולל מע"מ

לוינסקי עדיין מועמד העבודה ליו"ר הסוכנות; מוטה גור רוצה בתפקיד

מאת כתבנו לענייני מפלגות ומיטי בסוק, כתבנו בכנסת

במפלגת העבודה ממשיכים לראות את עקיבא לוינסקי כמועמד לתפקיד יו"ר הסוכנות היהודית בהנהלה הציונית. חוגים במפלגת העבודה הבהירו אתמול, כי ההחלטה של חבר הנאמנים לפסול את לוינסקי אינה דבר סופי וכי המפלגה ממשיכה לנהל מגעים עם האמריקנים בעניין זה.

אתמול פנתה קבוצה של צירים צעירים לקונגרס הציוני, מתנועת העבודה, לח"כ מוטה גור, והציעה לו לרוץ לתפקיד. בראש קבוצת הצעירים עומד יחזקאל שופס מראשון־לציון, עוזר שרת הבריאות ארבלי־אלמוזלינו. גור השיב, כי יקבל על עצמו את המועמדות, אם מפלגת העבודה תתייצב מאחוריו.

צינור נפט סעודי עולה באש לאחר התנגשות

מאת כתב „רויטר"

בחריין. — אש פרצה אמש בצינור נפט סעודי המשמש את שדה הנפט התת־ימי הגדול בעולם — מסרו מקורות ספנות בבחריין.

מקור אחר אמר, כי להבות התפשטו בים ברצועה של שלושה ק"מ, בשדה הנפט סאפאניה בצפון המפרץ, כנראה לאחר שספינת־אספקה „נגעה בצינור הנפט והבקיעה בו חור.

מקורות נפט באזור אמרו, כי ספינת־האספקה „טאדריב אכספרס" התנגשה בצינור נפט באזור שבו רשת של צינורות מצטלבים ביניהם, במרחק של כ־15 ק"מ מהחוף, במים רדודים.

נשיא אירן עלי חמינאי שוב איים אמש, כי אם יוטל אמברגו יעיל על ארצו, היא לא תהסס לסגור את מיצרי הורמוז.

רבין לכתבי־חוץ: איראן היא הידידה הטובה ביותר של ישראל

מאת כתב מ"ע בירושלים

„איראן היא ידידתה הטובה ביותר של ישראל" ואין בכוונתנו לשנות את עמדתנו כלפי טהראן, שכן „משטרו של חומייני לא יתקיים לנצח", הכריז אתמול שר הבטחון יצחק רבין, בשיחה עם כתבי חוץ בירושלים.

רבין אמר: „אין לשכוח שהיו לנו משך שנים רבות יחסים ידידותיים עם טהראן, וכי בתקופות קשות, כגון משבר הנפט (1973),

(המשך בעמוד 4)

גורבצ'וב נסוג מהתניית ההסכם על הטילים בוויתור על „מלחמת הכוכבים"

מאת דליה רפאל, כתבתנו בארה"ב

וושינגטון. — הבית הלבן אישר אמש, כי שר־החוץ הסובייטי יגיע לוושינגטון מחר לשיחות עם הנשיא, שר־החוץ, ואישים נוספים בממשל. שוורנאדזה גם יביא עמו אגרת מגורבאצ'וב לרייגן.

ביקורו יתקיים על־פי בקשת הסובייטים, מסרו מקורות

(המשך בעמוד 2)

שוק המניות בת"א ממשיך לעלות ● עמוד 18

סימון ייפר שתיקתו לאחר הפרישה ● עמוד 19

רשות השידור: הצעת פשרה של נבון לאוצר ● עמוד 19

ראשי ההתיישבות ייפגשו היום עם הרצוג ושמיר ● עמוד 3

500 אנשי מינהל, משטרה ומג"ב פשטו על כפר לגיה ועקרו אלפי עצי־זית

התושבים מעבדים אדמות בניגוד לחוק בגלל עיכובים ביורוקרטיים באספקת קרקעות שרכשו

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

כ־500 שוטרים, אנשי משמר הגבול ורשות, שמורות הטבע השתתפו אתמול בעקירת כמה עשרות דונם מטעי זיתים ביישוב הבדואי לגיה. הפעולה החלה בשעות הבוקר והסתיימה בשעות אחר־הצהריים, ובמהלכה נעקרו כמה אלפי עצי זית בני ארבע עד

(המשך בעמוד 2)

אחמד מסערה דאוויש, בעל מטעי הזיתים שנעקרו, משמאל: רק ענפים קטנים נשארו בשטח (צילומים: אנדרה ברוטמן)

טנקי טי—55 לצד"ל

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

במסגרת המגמה בצה"ל לחזק ולבסס את צבא דרום לבנון, מוחלפים בהדרגה הטנקים שברשות צד"ל. בקרוב יחליפו טנקים מסוגי טי־55 את טנקי „שרמן" הנמצאים כעת בשימוש צד"ל.

טנקי טי־55 (ה„טיראנים") נלקחו בשעתו על־ידי צה"ל כשלל במלחמות ששת הימים, יום כיפור ולבנון.

טיפול־שורש לבתי־הסוהר

הנציב הבא של שירות בתי־הסוהר, ניצב לוי שאול, זקוק מאוד לברכת הציבור ולחסדי שמיים. יותר ויותר מתחדדת בתודעת הציבור הידיעה, כי שירות בתי־הסוהר הוא אחד המוסדות החלשים ביותר והפגומים ביותר בין מוסדות המדינה, ואולי הפגום שבהם. תקופת שירותו הארוכה של מרדכי ורטהיימר הצטיינה בטיוח הבעיות, אך ספק אם קידמה משהו בפתרונן. רפי סויסה מצא שירות אכול בעיות ושמרני, הצליח להפיח בו רוח חיים, אך נכשל בשאלות של מינהל ציבורי תקין. דוד מיימון היה חסר, ככל הנראה, את היקף הראייה והמעשים והמחשבה הנחוצה כדי להתגבר על בעיות השירות. ואולם, לאחר שלושת אלה נראה שהשאלה איננה עוד אם יימצא האדם שיחזיק בתכונות האופטימליות המתאימות לנהל את השירות. הנושא צריך לעלות אל סדר היום הממלכתי ולזכות לטיפול־שורש.

אין כמעט שום היבט של שירות בתי הסוהר שאינו מצוי בשפל המדרגה. כוח האדם בשירות בלתי יציב ובדרך־כלל ברמה נמוכה. תשתית בתי־הסוהר בלתי־נסבלת. בתי־הסוהר בנויים על־פי דגמים מימי המנדט, ובהיקפים שאינם עומדים בשום יחס להספקיו של העבריין הישראלי. אין שום גורם שידחוף לחשיבה חדשנית בנושאים של טיפול באסירים ושיקומם. שלושת ההיבטים האלה קשורים זה בזה, ויוצרים מעגל סגור.

בית־הסוהר הצפוף והקר אינו יכול להיות מקום שבו יוכל האסיר לבנות את עצמו לקראת יציאה לחיים אחרים לאחר הכלא. כל מה שיש בכוחו לעשות הוא להתקיים באווירה של מתח ופחד, לשמור על עצמו, ולהסתגל לחוקים של תא כלא מאוכלס, הנשלט בידי „בוסים" עבריינים. בתנאים האלה יוצא העבריין מן הכלא מריר ותוקפני יותר והפשע הבא אינו מאחר לבוא. דרוש שינוי בתפיסה בבתי־הסוהר, אך הוא דורש גם שינוי בתשתית ובכוח־האדם, כדי שאפשר יהיה להרימו. בפני הנציב החדש עומדת איפוא משימה משולשת: הרחבה ושיפור דרסטיים של התשתית בשירות; העלאת רמתו של כוח־האדם בשירות, הכרוכה גם בשיפור תנאים משמעותי בתחום החומרי; וגיבוש תפיסה חדשנית לבעיות האסיר, דבר בו החל רפי סויסה, אך הוא נכשל בזמני... לוי שאול זקוק לשם כך למחשבה פתוחה של חלק מעוזריו, ולכיס מלא של ממשלת־ישראל. אם לשפוט על־פי יחס הממשלה לנושאי חברה ורווחה, תהיה המשימה השנייה קשה עד מאוד.

רייגן וראשי שתי המפלגות מתחילים לקצץ

הפשרה המסתמנת בין הבית הלבן והקונגרס מעודדת מבחינת ישראל

נסים: לא יהיה קיצוץ ■ עלייה בוול־סטריט ■ ירידה בבורסות העולם

מאת דליה רפאל, כתבתנו בארה"ב

וושינגטון. — על אף העלייה הקלה בוול־סטריט אתמול, החלו הנשיא רייגן, עוזריו ומנהיגי שתי המפלגות בקונגרס, במאמץ משותף להשגת עיסקת־פשרה שתביא לצמצום הגרעון העצום בתקציב הפדרלי. בין האמצעים הנשקלים: קיצוץ הוצאות ממשלתיות, העלאת מסים, או שילוב בין השניים.

הדאגה הגוברת על רקע המשבר הכלכלי המעמיק והרצון לשלוח „שידורים מעודדים" לוול־סטריט, הביאו להשגת הסכמה תוך התעלמות מההבדלים המפלגתיים.

„הגיעה העת להניח בצד את היריבויות המפלגתיות ולעבוד יחד למען האומה", אמר רייגן. מנהיג הרוב הדמוקרטי בסנט רוברט בירד אמר, שמו"מ מוצלח לצמצום הגרעון יוכיח ששתי המפלגות מסוגלות לעבוד יחד וכי הממשלה מסוגלת להיענות לצרכים".

„אני מקווה שהפעולות תהיה נחושה מספיק ומהירה מספיק כדי להחזיר את אמון השווקים והעם האמריקני", אמר מנהיג המיעוט

(המשך בעמוד 4)

ישיבת מרכז המפלגה

תתקיים ביום רביעי, 4.11.87, בשעה 16.00 באולם צוותא בתל־אביב.

על סדר היום:

דיון מדיני:

תפקיד מחנה השלום נוכח שיתוקה המדיני של הממשלה

המרצה: ח"כ יאיר צבן

אזמל/שכר הבכירים

מכאן תיפתח הרעה

שלשום אישרה ועדת הכספים של הכנסת העלאת שכר השרים והח"כים ב־22.7 אחוז. אתמול, לאחר דיון נוסף ובניגוד להמלצת שר האוצר נסים, היא העניקה אותה העלאה לנושאי משרות בכירות בשרות הציבורי — מנכ"לים ודומיהם.

בימים אלה סוערים יחסי העבודה במשק, בעיקר בשירות הציבורי, מעל לפני השטח בשביתות ובעיצומים ומתחת לפני השטח בסכסוכי עבודה. הרקע לסערה זו ביחסי העבודה הוא הסכם השכר שנחתם לא מכבר בסקטור הציבורי, לאחר משא ומתן בו הציב האוצר עמדה נוקשה ועקבית. עמדה זו, שאין לאפשר עלייה גדולה מחמישה אחוזים בשכר כדי לשמור על יציבות המשק, הובנה על־ידי ההסתדרות שנאבקה בה אך נכנעה וקיבלה אותה לבסוף.

עמדת האוצר שגם לבעלי הכנסת נמוכה — עד כדי ביזיון — אין להעניק העלאה גדולה יותר, הביאה את ההסתדרות להסכים לתוספת שכר בסכום אחיד של 75 ש"ח לחודש לכל ציבור השכירים בסקטור הציבורי. כלומר, כדי לתמוך בחלשים בעלי השכר הנמוך, ויתרו בעלי השכר הגבוה. זו יכלה להיות שעתם היפה של עובדי הסקטור הציבורי. מנהיגינו המיוצגים על־ידי ועדת הכספים של הכנסת, למדו היטב את אימרת קדמונינו: מה שמותר לרבי אסור לתלמידים. כמנהיגים הם משכנעים את המונהגים — כלל הציבור — להסתפק בכלום אבל לעצמם הם לוקחים הרבה. כנראה שהם מניחים ואולי אפילו בטוחים, שללא שכר גבוה יהיה קשה מאוד למצוא מועמדים לתפקידים של חבר־כנסת שר או מנכ"ל, ואילו מהנדסים מורים ואחיות יימצאו גם בשכר נמוך. השיעור אשר לימדו אותנו חברי ועדת הכספים בוודאי שינוצל היטב על־ידי המהנדסים וחבריהם לקונפדרציה, בעת המשא ומתן שלהם עם האוצר. כאקדמאים הם בוודאי ילמדו את השיעור הזה היטב. מכאן עשויה להיפתח הרעה.

ד"ר אברהם פרידמן

רק רקע / אל־סלוואדור

הבטחות, הבטחות

הכדור ששם שלשום קץ לחייו של הרברט אנאיה, ראש הוועדה לזכויות האדם באל־סלוואדור, נועד כעצם למטרה אחרת — תוכנית השלום האזורית של נשיא קוסטה־ריקה, אוסקר אריאס. פרס נובל לשלום שהוענק לאריאס הוא ניסיון אירופי לעודד את כוונותיו הכנות, אבל התוכנית היא בינתיים ביצה שלא נולדה: נשיא קוסטה־ריקה הצליח אמנם להחתים עליה חמישה מראשי המדינות באמריקה התיכונה, אבל בכך אין כל ערובה להגשמתה.

בניקאראגואה עשו השלטונות כמה צעדים חיוביים, כמו הקלת המגבלות שהוטלו על חופש הציבור והקמת „ועדת פיוס לאומית", אבל הם מסרבים להידבר (כמתחייב מההסכם) עם ראשי הקונטראס על הפסקת אש עד התאריך שנקבע, ה־7 בנובמבר. בהונדורס מסרב הנשיא אסקונה למלא את התחייבותו לסלק את בסיסי הקונטראס מתחומו עד שתושג הפסקת־אש דו־צדדית כזו. רק אל־סלוואדור הראתה התקדמות של ממש, כאשר הנשיא הנוצרי־דמוקרט, נפוליאון דוארטה, הסכים לנהל דיאלוג עם המחתרת השמאלנית, „פראבונדו מארטי", באמצעות ועדה משותפת.

המתינות המעשית לא מצאה חן בעיני קיצוניים בשני הצדדים. ב־1.1 באוקטובר הפתיעה המחתרת באל־סלוואדור בהודעה על מתקפה נגד „יעדים כלכליים", לזכרו של צ'ה גווארה האגדי. האופוזיציה הימנית־קיצונית במדינה היא האחראית, כנראה, לרצח. חיסולים וחטיפות פוליטיות הם חלק מחיי היום־יום באל־סלוואדור, ובאים בעיקר מצד „כנופיות מוות" ימניות, אך לא רק: בשנה שעברה נחטפה (ושוחררה תמורת כופר) בתו של דוארטה בידי קבוצה שמאלית. הסך הכל, עם פרס נובל ובלעדיו, נראה עגום.

הרברט אנאיה

ירון אמותי

מפלגת הפועלים המאוחדת / המרכז

ישיבת מזכירות מפ"ם

תתקיים היום, יום ד' 28.10.87, בשעה 16.00, במרכז

סדר־היום:

עמדות מפ"ם לקראת כינוס הקונגרס הציוני;

אישור רשימות צירי מפ"ם־ישראל לקונגרס הציוני;

מועד ישיבות המזכירות

המרצים:

דב פרידר, [illegible]

[illegible]

עמוד אחורי "המשמר"

תפס כותרת / ניצב לוי שאול

גונדר ולא מפכ"ל

שירות בתי הסוהר עומד לעבור טלטלה נוספת. גונדר דוד מימון יעזוב את תפקידו כנציב השירות בעוד כחודש, ובמקומו ייכנס לתפקיד, אם לא יהיו הפתעות של הרגע האחרון, ניצב לוי שאול, המשמש כמפקד המחוז הצפוני של המשטרה. שאול הודיע שלשום לפורום של קצינים בכירים במחוז הצפוני על כוונתו להיעתר לבקשת שר המשטרה, חיים ברלב, ובכך אישר למעשה את מינויו.

ניצב שאול לא נחשב מעולם לקצין משטרה מבריק. הוא לא היה כוכב אלא איש־עבודה יסודי שקידומו בא לו בעקבות עבודה קשה. הוא שימש במשטרה במגוון רב של תפקידים, בהם תפקידי חקירות רבים, ואף שירת כמפקדם של שני מרחבים. למחוז הצפוני הגיע ניצב שאול בעקבות פרישתו הבלתי מתוכננת של ניצב רחמים חדד, שאולץ לפרוש מהשירות. במהלך שירותו במחוז הצליח שאול להוריד את המחוז הצפוני מכותרות העיתונות, שהיו לחם־יומם של השוטרים והקצינים במחוז בשלהי שירותו של המפקד הקודם.

המחוז הצפוני התמודד בעידן שאול עם מספר גדול של אירועים שהיו במוקד ההתעניינות הציבורית בארץ,

ניצב לוי שאול — ייכנס ל„כלא"!

ביניהם פרשת הרצח של זוג המורים בעפולה, שם הייתה התלהטות־רוחות בין יהודים לערבים, וכן בהשתוללויות עובדים במפעלים בצפון הארץ בימי המשבר הכלכלי, שהגיעו לשיאן בשלהי המאבק על קיומן של מספנות ישראל. בדרך עבודת המשטרה באירועים אלה באה לידי ביטוי גם עבודתו השקטה והיסודית של ניצב לוי שאול.

למפקד המחוז הצפוני ברור, ככל הנראה, שהוא לא יהיה אחד המועמדים הבאים לתפקיד המפכ"ל, ולכן הוא מקדים את פרישתו מהמשטרה ועובר לשירות בתי הסוהר בתפקיד הגונדר. השאלה הגדולה שנשאלת היא, אם ניצב לוי שאול יביא לשירות בתי הסוהר את השקט שהביא למחוז הצפוני או שגם הוא ייאלץ לפרוש בתום חודשים אחדים בתפקיד, כפי שעושה עתה גונדר דוד מימון.

יואב אביב

ציורמצב

שטיפת מוח / ראש אינדיאני

גומרים בחוץ

שאלה: מה גרוע משוביניסט בהמי, מגיר ריר, נטול סגנון וחסר מודעות?

תשובה: שוביניסט מעורן, מתוחכם, כזה שמפריש את כל הפרש השוביניסטי המקובל, אבל לא ממש עד הסוף. כזה שתמיד נסוג קצת.

„ראש אינדיאני" — יצרני לבוש אופנתי, עונים להפליא על הקריטריונים של הסוג הגרוע. זוכרים את מסע הפרסום החצוף

הגבר הנגרר, ללא שוט, ב„ראש אינדיאני"

(וחצוף, כי רוב לקוחותיהם נשים) של „הגוף שלי הראש שלו"? התגובות הנזעמות אז, הפתיעו כנראה את בעלי הראש, וגם הסחירו אותם קצת, כי אחר כך הם התפתלו במודעות מתקנות נוסח „הגוף שלי הגוף שלי".

בחודשים האחרונים הם נטלו את בובות התצוגה שלהם בחלון הראווה של חנותם בדיזנגוף סנטר, והראו לנו שחזירות לעולם נשארת. בובת אשה גוררת שם עגלה. על העגלה — גבר, והוא מצליף באשה בשוט.

גם הפעם לא שתקו להם. גבי ניצן ב„כותרת ראשית" ירד עליהם קשות ברשעותו רבת החן. סילבי קשת, במדור שלה ב„ידיעות", ביטאה בלי כחל ושרק את כל הגועל שחלון הראווה הזה עורר בה. תהיתי אז איך ייסוג הפעם הראש האינדיאני.

כשבוע שעבר הלכתי לחלון הראווה בדיזנגוף סנטר, ושם היה הפתרון: הכל נשאר כשהיה. אותה אשה כפופה גוררת עגלה, אותו גבר מניף יד. אבל משהו הם עשו. הם הוציאו מידי הגבר את השוט. ראש אינדיאני שוב נסוגו קלות, גמרו בחוץ, אבל בחוסר מיומנות אופייני השאירו המון תשפוכת בפנים.

גבי ניצן העיר על עצמו שממילא לא קנה ב„ראש אינדיאני"; סילבי קשת, אני מעזה לנחש, גם היא לא קונה שם את בגדיה. אני, אתוודה — קונה כמעט תמיד ב„ראש אינדיאני", והמשכתי לעשות זאת, עם תחושת אי־נוחות מסוימת — גם אחרי „הגוף שלי הראש שלו".

מה לעשות. מפשלים לפעמים. אבל לא עוד. איתם אני חוזרת אל השיטה הבטוחה: הימנעות מוחלטת. „ראש אינדיאני" מוזמנים לגמור בחוץ עם פראיירות אחרות, לא איתי.

שלי יחימוביץ'

מדף/סיפורת־תרגום

הבועה של אז — והיום

קרלין קון, „כמו בתוך ראי" מאנגלית: מרים עגברן; עיצוב עטיפה: רותי שלמון; הוצאת „מטר", אוקטובר 1987; 607 עמודים.

נפילת הבורסה בוול־סטריט ולאחריה, כמו קוביות דומינו, הבורסות ברחבי העולם, היוו רקע הולם לקריאת „כמו בתוך ראי", המתאר בצבעים קודרים את המפולת של ראשית המאה ה־18 (1720) — נפילת הבורסה של לונדון. אז קראו לכך „הבועה של הים הדרומי" — בועה שהתפוצצה וסחפה לתוכה בני אצולה ואיליהון רבים.

רומנים היסטוריים תמיד ריתקו אותי. היכולת לבנות עלילה אל תוך נקודות ציון מציאותיות דורשת, מלבד כישרון, גם ידע היסטורי נרחב ועבודת שטח ארכיונית מרובה. קרלין קון טווה את עלילת הספר בתקופה מרתקת, העשור השני של המאה ה־18, עידן ההשכלה שקדם למהפכה התעשייתית באנגליה ולמהפכה הצרפתית, ששינתה את פני המשטרים ברחבי העולם.

שבע השנים מחייה של בריגיה אולדרליך, נערת אצולה אנגלית, משמשות מעין ראי לאותה תקופה, בו משתקפות שכבות האצולה האנגלית, והצרפתית המושחתות. המתירנות המינית של היום לא הומצאה במאה ה־20. אז נחשבה לנורמה מקובלת. נערות האצולה שלא השתלבו בה נחשבו לחריגות עד כדי נידוי חברתי. כנ"ל גם לגבי עיסקי „לונג שורט" במניות וסחר קרקעות.

קון, על־פני יותר מ־500 עמודים, הצליחה לגרום לי לחוות את התקופה, להתרגש, לכסוס צפורניים ולחייך. זהו רומן־רומנטי מעולה בלבוש היסטורי אמין.

אסי לנדאו

עורך „עמוד־אחורי": אפי לנדאו

פרקליט צבאי אישר החלטת החנינה של אלוף מרדכי

הוקל עונשם של שלושה חיילים סדירים שהתעללו בתושב חאן־יונס

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

אלוף פיקוד הדרום, יצחק מרדכי, חנן שלושה חיילים סדירים שנידונו לשלושה חודשי מאסר בגין התעללות בתושב חאן־יונס.

דובר צה"ל מסר אתמול, כי "האלוף הקל בעונשם של שלושת החיילים בהמלצת הפרקליט הצבאי הפיקודי ובשל מכלול הנסיבות המקלות שבהן פעלו החיילים ברצועת עזה".

מדובר בשלושה חיילים בשירות סדיר שנדונו בבית הדין הצבאי של פיקוד הדרום לשלושה חודשי מאסר בפועל. האלוף מרדכי המתיק את עונשם וקבע, כי ירצו שישה שבועות מאסר בפועל ועוד שישה שבועות על־תנאי.

הפעולה נעשתה בהתאם לסמכותו של האלוף, על־פי חוקת השיפוט הצבאי. כזכור, רשאי הרמטכ"ל, ראש אכ"א ושלושת אלופי הפיקודים של צה"ל, לחנון או להמתיק עונשים שניתנו בבית־דין צבאי.

בצה"ל אמרו אתמול גורמים בכירים: "אכן יש חוקים ונוהלים אבל יש גם מפקדים החושבים שהם רשאים לפעול על־פי שיקול דעתם".

נמסר, כי שלושת החיילים עדיין מרצים את יתרת העונש ובקרוב ישובו ליחידותיהם.

(פרשנות משפטית על חנינת אלוף פיקוד הדרום קרא ב"עמוד אחורי").

המשכים

500 אנשי מינהל

(סוף מעמוד ראשון)

שבע שנים (ראה גם ב"עמוד אחורי").

המטעים היו שייכים לאחמד משפחת דאוויש ולחסין משפחת דאוויש. השניים מנהלים משפטים זה מספר שנים, ועניינו של אחמד משפחת הגיע אף לבית המשפט העליון, וערעורו נדחה.

שלשום בשעות הלילה באו ללגיה שוטרים וסרקו את הבתים בסביבה כדי לוודא שאין בהם נשק, למקרה של התנגדות לעקירה. בשעות הבוקר באו אנשי מינהל מקרקעי ישראל, מלווים בכוחות משטרה ומג"ב. במקום היו עשרות אוטובוסים, משאיות, אמבולנסים, טרקטורים והניידת המיוחדת לפיזור הפגנות של קיבוץ בית אלפא.

בני משפחות אל מסטרה הוכנסו לאוהליהם ונצטוו לא לצאת עד גמר העקירה. לא היתה התנגדות פיזית.

במקום שהו מפקד משטרת מרחב הנגב, ניצב־משנה חיים בן־און, ומפקד המחוז, ניצב רחמים קומפורט. קצין משטרה בכיר אמר, כי במקום היו כוחות משטרה בסדר־גודל רב כל־כך, כדי "לא לקחת יותר צ'אנסים כדי שהפשלה שהייתה בבית ג'אן לא תחזור".

כתבתנו מציינת, כי כל תושבי לגיה שוהים ביישוב, גרים בו, ומעבדים בו את האדמות – בניגוד לחוק. זאת משום שפונו מהאדמות שישבו עליהן בעבר, וחתמו על הסכם לרכישת מגרשים חלופיים. 11 שנה הם מחכים למגרשים החדשים שרכשו – אולם אלה לא ניתנים להם בגלל בעיות ביורוקרטיות שונות וסיכסוכים בין משרדי הממשלה השונים. באין ברירה הם בונים בתים לא חוקיים.

בפסקי־דין שונים שבהם הורשעו תושבי לגיה בבנייה לא חוקית, מתחו השופטים ביקורת חריפה על מינהל מקרקעי ישראל ומשרדי ממשלה, משום שלא קיימו את ההסכם עם הבדואים.

למעשה, ניתנו לפתוח בהליכים פליליים נגד כל תושב לגיה.

גורבצ'וב נסוג

(סוף מעמוד ראשון)

בוושינגטון.

מדובר גם על נכונותו של גורבאצ'וב לבקר בוושינגטון עוד השנה, ולחתום על ההסכם לחיסול הטילים, מבלי לקשרו להגבלות על תכנית ה"יוזמה להגנה אסטרטגית" ("מלחמת הכוכבים") האמריקנית, תנאי שהוצב בפני שר־החוץ שולץ במוסקווה בשבוע שעבר.

שגריר בריה"מ בארה"ב, אלכסנדר בולוגוב אמר, שהקרמלין היה רוצה להשיג הסכם עקרוני להגבלת "מלחמת הכוכבים", אך אין זה הכרחי.

המהלכים הסובייטיים האחרונים נראים בעיני אישים בממשל, כנצחון לנחישות הנשיא רייגן לא לוותר בנושא "מלחמת הכוכבים", גם במחיר פסגה.

מקור בקונגרס העריך כי גורבאצ'וב נכנע ללחץ מתוך המפלגה הקומוניסטית, מצד הרוצים בקיום הפסגה. לדעתו, ה"פינג־פונג" של הימים האחרונים ושינויי עמדתו התכופים של המנהיג הסובייטי, מעלים ספיקות באשר למידת יציבות מנהיגותו.

"רופאי קופ"ח רוצים תוספת מבלי לקצר התורים לניתוחים"

מאת מוטי בסוק, כתב "על המשמר" בכנסת

"הבעיה המרכזית של מערכת הבריאות היא הפער בין התמורה שמקבלים העובדים, לבין תרומתם למערכת יום ולילה", טענה אתמול שרת הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, בסיכום דיון בכנסת במשבר המחריף בבתי החולים.

לדעתה, רופאים מפיצים דיס־אינפורמציה במטרה לנצל את בתי־החולים הציבוריים לרפואה פרטית. הרופאים השובתים בקופת חולים רוצים תוספת שכר, מבלי לתרום לקיצור התורים לניתוחים.

בדיון קרא שר הבריאות לשעבר, ויקטור שם־טוב (מפ"ם), להקמת רשויות בריאות אזוריות, שיהיו אחראיות לניהול בתי החולים הממשלתיים. בכך ישוחרר משרד הבריאות מאחד מתפקידיו הנוכחיים — ניהול בתי חולים.

רן כהן (ר"צ) סיפר כי בביה"ח הדסה בירושלים, ארבעה חדרי ניתוח על כל הציוד המעולה שבהם, סגורים זה למעלה משנה. אליעזר שוסטק שהיה שר הבריאות עד 1984, טען כי 30,000 אלף איש ממתינים לניתוחים, ולמערכת הבריאות אין תשובה למצוקתם. "זאת התמוטטות מוחלטת של שרותי הבריאות בארץ", אמר.

● הסיבוב השביעי בתחרות על אליפות העולם בשחמט, נדחה אמש לבקשת אלוף העולם גארי קאספארוב. המתמודד עמו על האליפות אנאטולי קארפוב, מוביל ביתרון בתוצאות 2.5:3.5.

"על המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102—121. טל' 233161—3. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: רח' סמואל 17, טל' 67673, המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

הפגנת ביגון — בטלוויזיה הסובייטית

אמש בשעה תשע בערב נראתה הפגנת מסורבי עלייה בטלוויזיה הסובייטית, ההפגנה, בראשות יוסף ביגון, מסורב העלייה, נערכה ב־14 באוקטובר ליד מגדל הטלוויזיה במוסקווה.

התכנית "עמדה" הראתה שתי גירסאות של ההפגנה — אחת של הטלוויזיה האמריקנית והשנייה של הק.ג.ב.

בסרט הטלוויזיה האמריקנית נראתה המשטרה המוסקוואית מתנפלת על המפגינים המפוחדים שממש נדבקו אחד לשני בלחץ המשטרה. אחד המפגינים נראה נופל ארצה וטוען אחר־כך שהרביצו לו.

הגירסה הסובייטית ניסתה להפריך את הגירסה האמריקנית ולהראות שהמשטרה לא התערבה בהפגנה. על־פי הסובייטים היתה ההפגנה והשידור האמריקני בעקבותיה, פרובוקציה שאירגנו ביגון וחבריו.

לשם השוואה, הראו קטעים מפיזור — אלים של הפגנות בניו־יורק, בישראל ובקליפורניה, לעומת ה"יחס ההומני" בבריה"מ.

ברוך שילקרוט

שורה של תיקונים בפיקוח מטבע־חוץ.

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

בנק ישראל הודיע אתמול על שורה של תיקונים להוראות הפיקוח על מטבע חוץ, על פרטים ופירמות. התיקונים מקלים על ההליכים הקשורים בקניית מטבע חוץ.

יחד עם זאת, פירסם בנק ישראל אתמול הוראה הבאה למנוע יבוא הון מחו"ל בריביות העולות באחוז וחצי על ריבית היורו שהיא הריבית הבין־לאומית.

הבנק החליט, כי מעתה ייאסר יבוא אשראי שעלותו השנתית עולה על ריבית היורו בתוספת 1.5 אחוזים, זאת לעומת תוספת של שני אחוזים שהותרה עד כה.

על־פי ההקלות שפורסמו, יצואן מרמת יצוא שנתית של 750 אלף דולר ומעלה, יהיה רשאי להקים משרדי מכירות בחו"ל ללא צורך באישור ספציפי מהמפקח על מטבע חוץ. תושב ישראל המעסיק עובדים בחו"ל, יוכל להעביר כספים לחו"ל לצורך תיקון שכר והוצאות שהייה של עובדיו, ללא צורך באישור מוקדם.

הותר ליצואנים למכור שטרות שבידיהם בקשר עם עיסקת יצוא, אם אלה נמכרים ללא זכות חזרה ליצואן, המכירה יכולה להעשות לבנקים זרים או לבנקים ישראלים. תמורת המכירה תוכר כתמורת יצוא.

יצואני יהלומים יוכלו להמיר את תמורות היצוא שלהם בפת"ח יצואן, כפי שזה קיים לגבי יתר היצואנים.

לגבי פרטים נקבע, שתושב ישראל יוכל לקנות מטבע חוץ בהתאם להיתר הכללי ולהעבירו לחו"ל מבלי לפנות בבקשה לאישור ספציפי, כשמדובר בהעברות מטבע הקשורות ברכישת שרותים רפואיים לחו"ל.

כוחות שמעון יתגברו את צד"ל בג'זין

מאת אבי בניהו,

על־פי מידע מדרום לבנון עולה, כי מאות מחייליו של דניאל שמעון הועברו באחרונה ככוח תיגבור "לכוחות לחאד" המוצבים באיזור ג'זין, על־פי הסכם בין שמעון לגנרל אנטואן לחאד.

רדיו ביירות שמסר ידיעה זו ציין כי הלוחמים, המשתייכים לארגון "הנמרים החופשיים" המשתייך למפלגת הלאומיים החופשיים, הועברו באחרונה ממזרח ביירות לרצועת הגבול דרך נמל נקורה. באיזור ג'זין הוצבו החיילים במחסומים ובבסיסים של צד"ל.

כתבנו הצבאי מוסיף, כי "כוחות לחאד" באיזור ג'זין מונים פחות מ־300 חיילים, ומצוידים במספר טנקים.

על פי הערכות בדרום לבנון, עלול ארגון "חיזבאללה" לפגוע בקרוב ב"כיס הרכה" של הנוצרים בג'זין. לאחר שתקיפת מוצבי צד"ל באזור הביטחון הפכה לבעייה קשה ומסובכת, לפיכך נערך הגנרל לחאד לתרוף כל ניסיון התקפה של "חיזבאללה" ולכן חתם כנראה על הסכם התגבור עם דני שמעון.

עובדי בנק לאומי מאיימים בשביתה

מאת כתבנו לענייני עבודה

ועד עובדי בנק לאומי הכריז אתמול על סכסוך־עבודה, נוכח סירוב ההנהלה להיכנס למשא ומתן על מתן פיצוי עבור שחיקת השכר בשלוש השנים האחרונות.

נציגי העובדים ייפגשו היום עם מנכ"ל הבנק, בינו צדיק, ואם הסירוב יישאר בעינו, תכונס הנציגות כדי להחליט על הצעדים שיינקטו לאחר תום תקופת הצינון בת השבועיים.

לטענת הוועד, שכר עובדי בנק לאומי הוא עתה הנמוך ביותר בקרב הבנקים בארץ. יצוין, כי עובדי חטיבת בנקים החליטו זה לא מכבר לדרוש תוספות הנעות בין 14 ל־16 אחוז.

פעוט נדרס למוות על־ידי רכבת

מאת יואב אביב,
כתב "על המשמר"

גיל חן בן 4 וחצי מחדרה נהרג אתמול מפגיעת רכבת.

התאונה אירעה סמוך לשעה 1:30 בצהריים כשרכבת נוסעים שנסעה מתל־אביב לחיפה פגעה בילד ליד גשר נתניאל בחדרה.

נהג הרכבת המשיך בנסיעתו ובתחנת בנימינה דיווח על התאונה.

לא נמצא מועמד לתפקיד הרב הצבאי

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

הרב הצבאי הראשי, האלוף גד נבון, לא יסיים בינתיים את תפקידו כפי שתוכנן קודם לכן. נכון לעכשיו, אין מועמד מוסכם לתפקיד הרב הצבאי שיהיה מקובל על כל הזרמים וכן על שר הביטחון והרמטכ"ל.

הרב יהודה עמיטל, ראש ישיבת "אור עציון" וישיבות ההסדר, דחה את הצעה של השר רבין לקבל עליו את התפקיד. במהלך החודשים האחרונים נפגשו שר הביטחון ועוזריו מספר פעמים עם הרב עמיטל, שנחשב כמועמד מוסכם, אולם למרות הלחץ הכבד שהופעל עליו לא הצליחו לשכנעו. למשימת השיכנוע גוייס גם האלוף (מיל.) מוסה פלד, לשעבר מפקד גייסות השריון.

מקורות בטחוניים אומרים, כי הרב האלוף גד נבון מבקש להתמנות עם פרישתו לדיין בבית הדין הרבני, אולם הדבר אינו מסתייע בשל התנגדות ברבנות הראשית.

נודע, כי ח"כ מנחם הכהן הציע עצמו לתפקיד הרב הצבאי הראשי, אולם בצה"ל אומרים, כי "הוא מועמד מטעם עצמו בלבד".

הננו מודיעים בצער רב
על פטירתו של חברנו היקר
יעקב חנני
ההלוויה תתקיים היום, יום ה', 29.10.87 בשעה 15.00
המשפחה
וקיבוץ גן־שמואל

ביום השנה לפטירתו
של חברנו היקר
אריה אלון ז"ל
נתייחד עם זכרו
העליה לקבר מחר, יום ו', 30.10.87 בשעה 13.30
המשפחה
וקיבוץ גן־שמואל

במלאת שנה
לפטירת חברתנו היקרה
חביבה כץ ז"ל
נעלה לקבורה לגילוי המצבה
ביום ראשון 1.11.87 בשעה 15.00
המשפחה
וקיבוץ רוחמה

ביתנו שרוי באבל
חברנו
ישראל ליסאי (ליסי)
ממייסדי הקיבוץ נפטר
ההלוויה תתקיים היום, יום חמישי, 29.10.87, בשעה 15.00
המשפחה
וקיבוץ כפר מסריק

לשמי זסלבסקי
אתך כאבל במות
האב
קיבוץ בית אלפא

תביעות "אוהל משפחת האדמה" מהממשלה:

הסדר החובות; 500 מיליון שקל כהון חוזר; סבסוד אשראי; פיצוי ליצוא

זמי מר: מדברי הנגיד ברונו יש רק מסקנה אחת — שבישראל צריכים הכל להתפרנס מפיננסים

(צילום: אליהו הראתי)
השר נחמקין, אתמול באוהל המאבק

מאת יצחק שור,
כתבנו בכנסת

ראשי התנועות ההתיישבותיות ייפגשו הבוקר עם ראש הממשלה, יצחק שמיר, ויתבעו ממנו להעלות ביום א' על סדר יומה של הממשלה את מצוקת החקלאות.

הם יתבעו ממנו לדאוג לפתרון בעיית החוב הכולל של ההתיישבות, לבצע הסדר החוב בהתאם להחלטות האוצר וועדת הכספים, להעמיד הון חוזר לחקלאות, בסך 500 מיליון שקל ובריבית סבירה, לכלול בתקציב 88' מיליון שקל לסבסוד האשראי המרוכז לחקלאות ולפצות את היצוא החקלאי.

"שמיר יתגבר על חששותיו"

ייתכן כי שרי "העבודה" שקיימו אמש התייעצויות ממושכות, יצטרפו לתביעות או לפחות לחלק מהן. השר שרון הבטיח למתיישבים לתמוך בעיקרי התביעות בממשלה, אפילו אם ייאלץ להצביע נגד חבריו בליכוד. ראשי ההתיישבות העריכו, שאם פרס יתגבר על חששותיו מעימות עם שמיר ונסים בממשלה, יש לשרי העבודה סיכוי לשכנע את עמיתיהם בממשלה לתמוך בתביעות ההתיישבות.

השרים צור, שחל, נחמקין, ושרון הודיעו כי יתמכו בהצעות ההתיישבות. רבין נפגש אתמול עם אנשי האוהל, והודיע כי יתמוך בפה מלא בהעלאת הנושא בישיבת הממשלה.

היום ייפגשו נציגי ההתיישבות עם הנשיא הרצוג, ויעלו בפניו את מצוקת החקלאות.

בשיחה עם כתבנו אמר מזכיר הקיבוץ הארצי חיים אורון, כי המערכת הפוליטית מסתתרת מאחורי גבו של נגיד בנק ישראל, ובכך היא מאפשרת ריבית גבוהה ובלתי אפשרית. "הממשלה", אמר ג'ומס, "צריכה לקבל החלטות בדבר הורדת שערי הריבית ויישור גבנון החוב שהצטבר בגללה".

"בוא תראה החרם שבריבית"

הפגישה שקיימו ראשי ההתיישבות עם נגיד הבנק ועם עוזריו הראשיים היתה מאכזבת. זמי מר מקיבוץ בית ניר, מרכז המחלקה לכלכלה של הקיבוץ הארצי מספר: "ברונו טען שהתוכנית הכלכלית מקשה את תולשות ענפי הייצור, החקלאות והתעשייה. מכאן יש מסקנה אחת — שבישראל צריכים הכל להתפרנס מפיננסים".

אייבי רון אמר לברונו: "הריבית הגבוהה שאישר הבנק שאתה עומד בראשו היא ריבית של אנטי־צמיחה. המון אוול, רקמות חיות נהרסות, ויישובים ייגשטר".

יואל צימרמן מיבנאל אמר: "אין לי תוכנית. לא אזרע בשנה הבאה כי אין לי הון חוזר ולא אפגע בקרן הפנסיה שלי. הבנים עוזבים. האדמה תימכר. במושבים ובמושבות יש עזובה. בוא ותראה את ההרס שזורעה הריבית באדמות החקלאיות. הכל שרוף. בלילות האחרונים אינני ישן. הקרקע נשמטת מתחת רגליו של עם ישראל".

ברונו: אינני כאן להרוס חקלאות

ברונו ענה: "אינני יושב כאן כדי להרוס את החקלאות. לאיש אין מונופול על נדודי שינה. בשנים עברו היה מצבכם טוב כיוון שהממשלה נתנה כסף זול. התוכנית הכלכלית חשפה את התופעה. אני מודה שהריבית גבוהה לטווח ארוך. בשנתיים הקודמות נשחקה הרווחיות. השנה חל שיפור. אני מתנגד לכך שאם יש למגזר מסויים בעיה הוא פונה למדינה. אני לא מבין למה פריסת החובות איננה מסתדרת".

בצהריים נפגשו החקלאים עם יו"ר כנסת, שלמה הילל, שאמר: "ישראל ללא התיישבות עובדת איננה מדינת ישראל כפי שהייתי רוצה בה. הכנסת וועדת הכספים היו בסדר. המפתח נתון בידי הממשלה".

סיעת הליכוד הקימה אתמול ועדת שלושה, כדי לעקוב אחר מאבק ההתיישבות ולמצוא את המכנה המשותף בין האוצר, וועדת הכספים וההתיישבות. השלושה הם חברי ועדת הכספים חיים קופמן יו"ר הסיעה, פסח גרופר (איש התאחדות האיכרים), ויגאל כהן (מושבניק).

נציגי המתיישבים בגולן קיימו אתמול באוהל משפחת האדמה פגישה עם שר החקלאות אריק נחמקין ועם שר המסחר והתעשייה אריק שרון. יו"ר מועצת יישובי גולן, איתן ליס, אמר שההסדרים שעליהם החליטו ועדת הכספים והאוצר אינם מתבצעים. "בספטמבר 1986 עמד החוב הכולל של יישובי הגולן על 370 מיליון שקל. והוא עולה מדי שנה ב־40% אחוזים. המושבים הפסיקו לשלם חובות.

שרון: רק 3־4 שרים מוטרדים

שרון, אמר שלצערו ישנם רק שלושה־ארבעה שרים שנושא ההתיישבות מטריד אותם. וזאת היא הסיבה העיקרית לזחילת הטיפול בנושא. שרון אמר, כי הציע לשמיר ולפרס להיות שותף לוועדה העוסקת בהסדר התשלומים להתיישבות, אבל שניהם התנגדו.

מחר ייפגש שרון עם נציגי 80 מפעלים בקיבוצים.

שר החקלאות, א. נחמקין, הסביר למתיישבים מדוע תקוע הטיפול בעניינם. הוא הציע לא לתבוע עכשיו הגדלת מחיקת החובות, לא משום שהתביעה איננה מוצדקת, אלא משום שהתביעה תגרום לסחבת נוספת בביצוע הסדרים שכבר הוחלט עליהם. אם המדינה תערוב לחקלאים, יסכימו הבנקים להסדר הכספי שיאפשר פריסת חובות.

צבן: "הכוח בידי ועדת הכספים"

נציג מפ"ם בוועדת הכספים ח"כ יאיר צבן, התפלמס אתמול עם האשמותיו של אריאל ויינשטיין, לפיהן ההתיישבות אשמה במפולת: "דרוש מאמץ משותף של ההתיישבות, הממשלה, הבנקים וכל הגורמים המעורבים במשבר החקלאות. מי שזורק את הכדור הזה לחצר השכן, יוצר מתכון לקיפאון.

"לפני כשלושה חודשים החליטה ועדת הכספים להקים מינהלת הסדר למושבים. אבל התוצאות עדיין אינן נראות בשטח. בידי ועדת הכספים יש כוח: אם הבנקים לא יבצעו את ההסדר, יכולה הוועדה לא לאשר להם הנפקת מניות. אחרי שיתחילו הגורמים המתאימים לבצע את הסדר המושבים, יש להתמודד עם 19 הקיבוצים הנתונים במצוקה מיוחדת. אחר כך יש להבטיח הון חוזר לחקלאות ולעסוק בתכנון לטווח ארוך".

ח"כ רן כהן: כור לא ביטלה, ואפילו מתכוננת להעמיק את קשריה עם דרא"פ

מאת כתבנו לעניני עבודה

יו"ר סיעת ר"צ בהסתדרות, רן כהן, פנה אתמול אל שמעון פרס וישראל קיסר, לפעול לאלתר לביטול המשך הקשרים של מפעל איסכור, שבבעלות כור, עם דרום אפריקה.

לדבריו, בידיו מסמך ממנו משתמע, כי לא זו בלבד שהמפעל אינו מתכוון לחסל את הקשרים בעתיד הקרוב אלא שבכוונת כור להעמיקם.

מהנהלת "כור" נמסר אמש בתגובה, כי הקשרים העסקיים עם דרום אפריקה הינם בהתאם להנחיות ההסתדרות. בפנייתו אל פרס וקיסר קובע כהן, כי זהו ביזיון חמור שהקשרים עם מדינת האפרטהייד נמשכים, למרות הצהרותיו של קיסר, כי מפעלי ההסתדרות לא יאריכו הסכמים קיימים עם מדינה זו.

בחר ארבע פעמים לכנסת, אך משרד הפנים מסרב לתת לו דרכון כי "אינו ישראלי"

שוסה אבו סאיבן מחזיק תעודת זהות ישראלית ונולד בארץ, במשרד הפנים רשום שאינו אזרח

מאת שלי יחימוביץ,
כתבת "על המשמר"

חמש שנים מסתובב שוסה אבו סאיבן מרהט לדרכון ממשרד הפנים. הוא נדחה שוב ושוב, בטענה שאין הוא אזרח ישראלי, זאת למרות שברשותו תעודת זהות בה רשומה אזרחותו ישראלית, ולמרות שבחר ארבע פעמים לכנסת.

לפני חמש שנים, ביקש אבו סאיבן, בן 35 מרהט לצאת לטיול לחו"ל. הוא נענה בשלילה, שקיבל היכה אותו בתדהמה: נאמר לו שאין הוא אזרח ישראל. מאז הוא מנהל מאבק עיקש, ונאלץ לכתת רגליו עשרות פעמים אל מחלקת הדרכונים של משרד הפנים בבאר־שבע.

בכל פעם ביקשו ממנו במשרד למלא טפסים זהים לאלה שכבר מילא פעמים רבות בעבר. הוא מילא אותם שוב ושוב — אך ללא הועיל.

"למרות שנולדתי בארץ, יש לי תעודת זהות, והיו לי תמיד כל הזכויות והחובות האזרחיות — מילאתי בלית ברירה את הטפסים לקבלת אזרחות. בכל פעם שנתבקשתי להגיש בקשה נדרשה — חשבתי שזאת תהיה הפעם האחרונה. תמיד נעניתי שאיני עונה על קריטריונים אזרחיים והסיפור חזר על עצמו".

אבו סאיבן נאלץ לשכור עורך דין כדי שיוכל לממש את זכותו לקבל דרכון. פרקליטו פנה במכתבים רשמיים אל משרד הפנים מאז 84' — גם זאת ללא הועיל.

אמו ואחיו של אבו סאיבן כבר קיבלו דרכונים, ואף הספיקו לבקר במצרים. "נגרמת לי עוגמת נפש רבה", אומר אבו סאיבן. "אני לא מסוגל להבין את זה. האבסורד הוא שכאשר קיבלתי עוד בקשה ממשרד הפנים להגיש בקשת התאזרחות, קיבלתי באותו יום גם הודעה לבחור לכנסת".

ביום שישי בשבוע שעבר נמסר בתגובה ממשרד הפנים, כי במחשב המשרד רשום שהאיש אינו אזרח, וכי לקבלת דרכון עליו להגיש בקשת התאזרחות. לשאלה כיצד הצביע בבחירות לכנסת, נאמר במשרד הפנים, כי כפי הנראה נתנו לו בקלפי להצביע בטעות.

ביום ראשון השבוע עדכנה כתבתנו את משרד הפנים, כי בתעודת הזהות של האיש רשומה אזרחות ישראלית, הוא קיבל הודעות רשמיות לבוחר.

על כך נאמר במשרד הפנים כי הנושא ייבדק שנית. מאז לא ניתן היה לקבל את תגובת המשרד למרות פניות חוזרות ונישנות.

מזכירות מפ"ם: להוריד את הריבית ולהחזיר את הגזל

מאת דורית גפן ויוסף גלילי, כתבי "על המשמר"

מזכירות מפ"ם דרשה אתמול מהממשלה ומבנק ישראל לשנות מיד את המדיניות ע"י הורדת שיעורי הריבית לרמה סבירה, ולסייע מיד להתיישבות העובדת ע"י החזרת הגזל בדרך של הסדר חובות בתנאים פיננסיים סבירים. זהו תנאי הכרחי ליציאה מהמשבר וליצירת תשתית לצמיחה כלכלית מחודשת ויציבה. מפ"ם קראה לכל המגזר היצרני בישראל להתלכד במאבק משותף למען הייצור וחידוש הצמיחה במשק.

מזכירות מפ"ם קבעה, שהמשבר הפוקד את ההתיישבות העובדת, כחלק בלתי נפרד מהמגזר היצרני בישראל הינו באחריותה של ממשלת הליכוד הלאומי, על כל מרכיביה, ושל בנק ישראל. כמו כן קבעה, שבתכנית הכלכלית לייצוב המשק, מרכיב ריבית הנשך היה משמעותי, והרה אסון למשק כולו. רמת ריבית כזאת אין לה אח ורע בעולם כולו.

"אחדות המאבק והמחאה של כל מרכיבי ההתיישבות החקלאית מימין ומשמאל — השיתופית, המושבית והפרטית — מעידה על חומרת המצב ועל הפגיעה הקשה, שהנחיתה התוכנית הכלכלית החדשה על החקלאות, כאשר גרמה לפירוק מסגרות ונטישת אדמות", אמר עזרא רבין, מזכיר הקיבוץ הארצי. הוא הוסיף, כי השאלה חורגת מעבר למצוקה הכלכלית של החקלאי, והיא נוגעת להמשך קיומה של התשתית.

בהמשך הישיבה דנו על בחירות הצירים לקונגרס הציוני. רב פורר, נציג מפ"ם בהנהלת ההסתדרות הציונית, וחנן כהן, מרכז מטה הבחירות לקונגרס, סקרו את תוצאות הבחירות, בהן זכתה מפ"ם להצלחות ביבשת אמריקה ובאירופה. כן מסרו על התוצאות שנתקבלו זה עתה מברזיל, בה זכתה רשימת עבודה־מפ"ם לחמישה צירים וכל שאר המפלגות לציר אחד כל אחת.

בסך הכל יהיו בקונגרס כ־35 צירים של מפ"ם, עלייה של כ־5 מנדטים לעומת הקונגרס הקודם.

מזכירות המרכז אישרה את 11 צירי מפ"ם בישראל לקונגרס הציוני.

את הישיבה פתח והינחה חנן ארז, מזכיר המרכז, שהודיע כי המזכירות תתכנס לישיבה נוספת לדיון על עמדות המפלגה לקראת הקונגרס, כפי שגובשו ע"י מזכירות הברית העולמית של מפ"ם.

בהתייחסו לדיון מזכ"ל המפלגה הדגיש ח"כ אלעזר גרנות את תביעתה של מפ"ם לדון בקונגרס על מעמדה של ירושלים הציונית וביזת ישראל "הנמצאת במצור של אנטי ציונים מימין ומשמאל".

השוה"צ: סרבנות השירות היא השתמטות ממאבק על אופיה של החברה בישראל

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

בעקבות "מכתב השמיניסטים" קוראת תנועת "השומר הצעיר" לשירות משמעותי בצה"ל ושוללת נחרצות את הסירוב לשרת מעבר לקו הירוק. "אנו רואים בתופעת הסירוב פגיעה בשלטון החוק והשתמטות מהמאבק על המותה ואופיה של החברה בישראל" נאמר בהחלטת התנועה.

משלחת המדריכים של השומר הצעיר קיבלה אתמול החלטה בעניין זה לאחר שורת דיונים והתלבטויות.

באיגרת ששיגרו אתמול לשר הביטחון, יצחק רבין, ולחברי הממשלה אומרים מדריכי השומר־הצעיר: "תנועת השוה"צ מתנגדת לכיבוש הנמשך מאז מלחמת ששת הימים מחד, ולתופעת הסירוב לשרת בשטחים מאידך. דמוקרטיה וכיבוש סותרים זה את זה, ואינם יכולים להתקיים תחת קורת גג של משטר אחד. החברה הישראלית הולכת ולובשת את דמותה האכזרית של מציאות הכיבוש, המשפיעה באופן אישי על אמות המידה והתנהגותו המוסרית של כל אדם בישראל.

"כאנו־חים בעלי השקפה דמוקרטית היודעים שעדיין לא תם המאבק הציוני על עצם קיומנו, אנו קוראים לשירות משמעותי בצה"ל ושוללים בחריפות את תופעת הסירוב לשרת בשטחים", נאמר בהחלטה.

צה"ל מפנה נפלי פגזים מ"שטח 9" בגליל התחתון

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

פיקוד הצפון החל לפנות נפלי פצצות באזור שטח 9.

מאז פינה צה"ל את השטח בגליל התחתון רבו התלונות של רועי צאן ותושבי הכפרים סכנין עראבה ודיר חנא, על שצה"ל הותיר בשטח עשרות ואולי מאות נפלים, כלומר פצצות שלא התפוצצו.

בהוראת אלוף הפיקוד יוסי פלד הוכנסה לשטח תשע חוליית הנדסה לסילוק פצצות, שאיתרה וסילקה עד עתה עשרים וארבעה נפלים. העבודה תימשך עד שכל השטח ינוקה.

בכנסת — יצחק שור

קריאות המואזינים מול השתוללות "שובו בנים"

הרעש שמשמיעים המואזינים, אשר קוראים את המוסלמים לתפילה חמש פעמים ביום עולה על הרעש שמקימים חסידי ברסלב מישיבת "שובו־בנים" בעיר העתיקה — קבע אתמול יו"ר ועדת הפנים דב שילנסקי.

היו"ר יקיים בקרוב דיון בשתי תביעות, תביעת קולק לפנות את ישיבת "שובו בנים" משום שבחוריה עולים לגג בחצות, מתופפים בפחים, ומשמיעים קולות של צעקות התלהבות דתית, ותביעת אזרחים אחרים, שלדברי שילנסקי מתלוננים על קריאות המואזינים, במיוחד עם שחר.

שכר המינימום נמוך מהראוי

התאחדות התעשיינים איננה כוללת בחישוב שכר המינימום פרמיות, מענק אי־היעדרות, ותנאים סוציאליים. לסיבה זו שכר זה נמוך מן הראוי — אמרו אתמול חברי ועדת העבודה והרווחה בעת פגישה עם השר קצב, בהשתתפות חיים הברפלד מההסתדרות.

יש להעסיק נכים בתעשייה

הברפלד אמר, שדרוש תשלום הוגן לנכים. על כך השיב השר קצב, כי ועדת השרים לחקיקה אישרה את הצעתו, לחייב תעשיינים בחוק, כי יקלטו אחוז אחד של נכים בכל מפעל המעסיק 100 עובדים ומעלה. קצב ציין, כי נכים נעדרים פחות ומגלים מוסר עבודה גבוה.

רן כהן (רצ) אמר בוועדה, כי בשל התשלומים, לא מלאים שמעבירים התעשיינים, ירד שכר המינימום מ־45 כפי שקבוע בחוק, ל־85 — 40 אחוזים.

המשכים

הפשרה המסתמנת בין

(סוף מעמוד ראשון)

הרפובליקני בסנט רוברט דול.

הפגישות נערכות תחת מעטה סודיות, אך נראה שקיימת הסכמה בין נציגי הבית־הלבן וחברי הקונגרס כי דרוש הסכם רב־שנתי, שישכנע את שוקי הכספים בארה"ב ובעולם ברצינות כוונות ממשלת ארה"ב לצמצם את גרעונה, וביקום מנהיגות המסוגלת לבצע. זאת, מבלי לגרום להאטה קשה, עד כדי מיתון עמוק במשק האמריקני.

הפגישות נמשכות תוך הרגשת דחיפות ורצון להשיג סיכומים עוד השבוע. עם זאת, מותה של חותנתו של הנשיא (אמה של ננסי רייגן) והעדרו מוושינגטון עקב נסיעתו להלוויתה, מסבכים את העניין.

"פגישות אלה נערכות בשעה קריטית", אמר רייגן. למרות שהנשיא ממשיך להתייחס בביטולימה למשבר בוול סטריט, הוא מזהיר מפני "סכנות פוטנציאליות באופק הכלכלי", שהמשבר גרמן, ומכך שבעקבותיו עלול להעצר הגידול במשק האמריקני, הנמשך כבר חמש שנים.

המטרה המקורית של הנושאים ונותנים היתה קיצוץ של 23 מיליארד, כפי שנדרש ע"פ חוק גרהאם־רודמן לאיזון התקציב. לפי החוק, אם לא יושג הסכם בין הבית הלבן לקונגרס, יופעל קיצוץ אוטומטי ב־20 בנובמבר.

פאניקה מוקדמת מדי

בקשר לסיוע האמריקני לישראל, והצעתו של השגריר ארד להתנדב לקצץ בו, מסבירים מקורות ישראליים בוושינגטון כי עדיין מוקדם להתרגש. לדבריהם, כל מה שנאמר במברקים של השגריר והציר הכלכלי פנחס דרור התייחס לאפשרות שיופעל הקיצוץ האוטומטי וע"פ גרהאם־רודמן, אם לא תושג פשרה בין הבית הלבן לקונגרס. אם יופעל, יהיה זה לאחר שישראל קיבלה כבר את מלוא סכום הסיוע האזרחי (1.2 מיליארד דולר) במזומן בסוף החודש. זהו הסדר מיוחד, לפנים משורת־הדין, ממנו נהנית ישראל, בניגוד למדינות אחרות המקבלות את הסיוע ב־4 תשלומים, המפוזרים ע"פ השנה התקציבית, כאשר רק סכום קטן מוענק במזומנים.

רק למקרה חרום, מסבירים המקורות, הציע השגריר ארד שיהיה "הסכם ג'נטלמני" בין ישראל לארה"ב, שהסכום המקוצץ מהסיוע לישראל, גם אם הוענק־מראש — יוחזר.

המקורות העריכו, שיושג הסכם בין הבית הלבן לקונגרס אשר ימנע ביצוע קיצוץ אוטומטי.

נסים: קיצוץ לא בא בחשבון

כתבנו הכלכלי בירושלים מוסר:

ממשלת ישראל מעולם לא הביעה נכונות להסכים לקיצוץ בסיוע האמריקני. — אמר אתמול שר האוצר משה נסים ביום עיון של אגף התקציבים במשרד האוצר.

השר הדגיש, כי בשנתיים הבאות צריך הסיוע האמריקני הצבאי לעומד על סכום של 1.8 מיליארד דולר, כפי שצויין במפורש במכתב ששלח שר ההגנה האמריקני כספר ויינברגר לשר הבטחון יצחק רבין, ובמכתב ששלח שר החוץ שולץ לשר נסים.

נסים תקף מקורות ישראלים בכירים, אשר דיבוריהם הבלתי־מבוססים בנושא הסיוע, יוצרים ציפיות ואשליות.

הסיוע האמריקני מגיע לישראל בזכות ולא בחסד. "הסיוע שאנחנו מקבלים איננו סיוע ללא תמורה. ישראל מהווה נכס אסטרטגי אמיתי, אולי יותר במות"ת" אמר נסים.

עליה קלה בוול סטריט

שערי המניות המובילות בוול סטריט עלו אתמול עליה קלה ביותר, לאחר יום של ירידות ועליות לסירוגין, להם תרמו ירידת הדולר וירידות גדולות בבורסות ברחבי העולם.

מדד דאו ג'ונס של המניות התעשייתיות המובילות עלה ב־0.33 נקודות ועמד על 1,846.82, לפי סיכומים בלתי־רישמיים. בהתחלת המסחר הוא ירד ב־65 נקודות ובאמצע המסחר עלה עד 1,884. אולם בשוק הרחב יותר, היה יחס של 5־9 לטובת שערי מניות שעלו, לעומת אלה שירדו.

למרות הדולר, היו סוחרים מסויימים בוול סטריט אופטימיים. "השוק נראה טוב מאד. יתכן שמה שראינו היום הוא שאנשים שרצו למכור, כבר עשו זאת", אמר אחד המומחים, ג'ון גרובמן.

לא היו אירועים כלכליים חדשים שיסבירו את התייצבות השוק, שנראתה בעיקר כגל של חיפוש־מציאות, בעקבות הירידה התלולה בשבוע שעבר.

שערי המניות שוב ירדו באסיה ובמערב אירופה, יחד עם ירידת הדולר. הבורסות ביפאן, הונג קונג, בריטניה, מערב גרמניה וצרפת היו בין אלה שבהן נרשמו ירידות נוספות.

אי יכולתה של טוקיו להמשיך בהתאוששות שהחלה ביום שלישי, גרמה לעצבנות בשוקי מערב אירופה.

מדד ה"פיינאנשל טיימס" בלונדון ירד בשלב מסויים ביותר מ־100 נקודות והגיע לראשונה מאז נובמבר אשתקד אל מתחת ל־1600 נקודות. אולם לאחר מכן היתה התאוששות, והמדד נסגר על 1658, דהיינו ירידה בשיעור של 2.6 אחוזים. (ע"ר ע"צ)

איראן היא הידידה

(סוף מעמוד ראשון)

האיראנים עזרו לנו".

לדברי רבין, "עיראק הצליחה לבנאם את הסיכסוך והמטרה של התקפות העיראקיות על מיכליות איראניות היתה לחייב את איראן להגיב. מטרת העיראקים היתה להרוס את הכלכלה האיראנית או להביא להרחבה כללית של המלחמה".

רבין ציין, כי "בגדאד מהווה איום מתמיד לישראל", והדגיש כי העיראקים נחלו נצחון בגורום את מדינות המערב לתמוך בהם בצורה פעילה בסיכסוך.

"התגברותן של תנועות קיצוניות היא ההיבט השלילי היחיד של הסיכסוך בין איראן ועיראק, מנקודת השקפתה של ישראל", אמר רבין, "אולם אני מבדיל ברורות בין ג'יהאד אישלמי, הממומן ע"י סעודיה ואש"ף, לבין הקהילה השיעית בלבנון הנתמכת ע"י איראן. כל הקבוצות של ג'יהאד מאורגנות ע"י אש"ף. סעודיה השתתפה במידה ניכרת במימון של קבוצות קיצוניות אלה. ואין לשכוח, כי על־פי מהותה, סעודיה קיצונית יותר מאיראן". (ע"צ)

המכון ללימודים ערביים: לשחרר את אל־חוסייני

מאת קאסם זייד, כתב "על המשמר"

הנהלת המכון ללימודים ערביים ע"ש ע.ע. הדעבי בגבעת חביבה יצאה בקריאה לשר־הביטחון יצחק רבין לשחרר את מנהל המכון ללימודים פלשתינאים במזרח ירושלים, פייסל אל־חוסייני, או להעמידו לדין.

במכתב ששיגר מנהל המכון בגבעת חביבה יורם מירון לשר־הביטחון נאמר, שהמעצרים המינהליים מזכירים את תקנות החירום המנדטוריות הידועות לשימצה ואת השיטות הפסולות שהפעילו התורכים בארץ.

עוד נאמר, שלא ייתכן שמדינה דמוקרטית כישראל תפעיל שיטות פסולות שהופעלו נגד מנהיגים יהודיים בימי המנדט הבריטי.

חבר הנהלת המכון הערבי בגבעת חביבה ודובר הצעיר במפ"ם, אדריס מואסי, אמר לכתבנו, שהוא יבקר במקום מעצרו של אל־חוסייני במטרה להביע הזדהות עם מאבקו להשתחרר מהמעצר.

כתבנו מציין, שמשלחת מטעם המכון ללימודים פלשתינאים במזרח ירושלים ביקרה השבוע בגבעת חביבה וביקשה תמיכה במאבק לשחרורו של אל חוסייני.

ג'ון או איוואן

שיפרין: אצל בלטמן אני חש כאילו נפלתי שוב לידי ק.ג.ב.

התובע עו"ד יונה בלטמן ניסה גם אתמול למצוא "סוקים" בעדותו של אברהם שיפרין אי דיוקים וסתירות רבות בכל האמור לגבי פרטיו האישיים של עד זה.

בראשית החקירה הנגדית ביקש פרקליט המדינה בלטמן לערער את אמינותו של העד בכל הנוגע למומחיותו ולביסוס העובדות והתיאוריות שהעלה בעדותו בחקירה הראשית. בשלב הזה חקר התובע את העד לפרטי פרטים אודות דרגתו, תפקידיו מעשיו ועברו. כך למשל שאל בלטמן את אברהם שיפרין, אודות מכון המחקר שהוא הקים ואשר עוסק מאז בחקר מעללי הק.ג.ב. והשלטון הסובייטי. "הצגת עצמך כמנהל המכון, האם מכון זה רשום כאן כחברה בישראל?"

העד: כן, הוא רשום במשרד הפנים.

השופט דב לוין הבהיר לעד, כי אם זה רשום במשרד הפנים, כנראה מדובר בעמותה ולא בחברה.

התובע המשיך לשאול: היכן כתובתה של אותה עמותה?

העד מעלה חיוך על פניו ומשיב: "אני צוחק, כיוון שמדובר סה"כ בחדר בדירתי הפרטית. אנו מרכז עני ולא קיבלנו שום תמיכה."

התובע: ובחדר הזה עובדים 20 חוקרים כפי שסיפרת בחקירה הראשית?

העד: שם אני עובד ואילו אחרים רק עוזרים בעבודה מידי פעם. מדובר באקדמאים ובעלי מקצועות חופשיים שהם עסוקים ומסייעים מידי פעם ורק אני כפנסיונר מקדיש לזה את מלוא זמני ומרצי. את עיקר העבודה אני ביצעתי ורק לעיתים נעזרתי באנשים בארץ ובחו"ל.

התובע: ומוסד זה המתקרא "מכון" אינו מהווה חלק מאיזו אוניברסיטה או מוסד אקדמאי בארץ?

תשובה: לא, לי אין תואר זולת זה שסיימתי את המכון המשפטי במוסקבה.

התובע שואל בתמיהה: ובבריה"מ היו נותנים לאוייבי העם או בנים של אוייבי העם ללמוד משפטים?

העד: כללית אינני יודע, אבל לגבי אישית כבר הסברתי, שהתחלתי ללמוד משפטים בטרם זיהו אותי, ולאחר שעליתי על הכוונות של הק.ג.ב. שיניתי את זהותי ואז נעלמתי מעיניהם.

שאלה: ומה היה שמך המזויף?

העד: איברהים, איברהים שיפרין.

איברהים שיפרין

התובע: בזה כל השינוי, במקום אברהם איברהים, ועם זה הצלחת להסתתר 10 שנים?

העד: כן.

שיפרין סיפר עוד בתשובה לשאלות, כי הוא לא קיבל את הדיפלומה המשפטית, כיוון שנעצר אז על־ידי הק.ג.ב. ולכן היא נשארה במכון שבו למד, "אבל עברתי את כל המבחנים וסיימתי את הקורס".

בלטמן מקשה: אולם בעדותך בפני ועדת הסנט של ארה"ב אמרת שקיבלת דיפלומה משפטית בבריה"מ ב־1953?

העד: את תעודת הגמר אכן ראיתי, אך לא הספקתי לקבלה, כי נעצרתי. כאן התריס העד שיפרין כלפי התובע בלטמן: "אפילו השלטון הסובייטי, שהשמיץ אותי, לא האשים אותי בכך שלא היתה לי דיפלומה, אצלם כתוב: 'סיים השכלתו המשפטית בשנת 1953'."

עו"ד בלטמן חקר לגבי דרגתו של שיפרין בבריה"מ. כזכור, הצהיר העד כי הוא סיים את שרותו הצבאי שם בדרגת קפטיין. התובע ציטט ממסמך שנכתב כאן בארץ, כאשר שיפרין הגיש בקשה לקבלת גימלה, שם הוא הצהיר כי שוחרר מהצבא האדום בדרגת לויטננט.

שיפרין: כאשר מלאתי טופס זה לא ידעתי כלל עברית, וכנראה שמי שרשם זאת טעה.

התובע ממשיך ללחוץ: אולם בוועדה של הסינט האמריקני הצהרת בתשובה לשאלה, כי קיבלת בבריה"מ דרגת מייג'ור.

העד: ברצוני להבהיר, כי את דרגת המאיור אכן קיבלתי מאוחר יותר, אחרי שהתמניתי לחוקר בכיר במשרד הנשק הסובייטי. אבל מהצבא שוחררתי כקפטיין.

כאן הסביר העד, בעזרתו של השופט צבי טל, כי בבריה"מ ישנן דרגות צבאיות, אולם אנשי התביעה הכללית עונדים אף הם מדים ודרגות קצונה. "ובכן, שוחררתי אמנם מהצבא בדרגת קפטיין, אבל כשהתמניתי כחוקר בכיר ענדתי דרגת מאיור. (כמו מייג'ור והזהה לרס"ן).

התובע: כאשר נפגשת מאוחר יותר עם היועץ המשפטי הראשי של הפנטגון בארה"ב הצגת עצמך כאילו אתה באותו תפקיד שלו בערכך?

עד: אכן עבדתי כחוקר בכיר במשרד הנשק הסובייטי ולכן הרשתי לעצמי זאת.

בהמשך החקירה הנגדית נכשל התובע בלטמן בנקודה אחת, כאשר חקר את שיפרין אודות קשריו עם ניקולאי חוכלוב, שלדברי שיפרין היה בכיר במחלקת הרציחות של הק.ג.ב. וערק למערב.

מתי היכרת ונפגשת עם חוכלוב?

שיפרין: נפגשתי איתו לראשונה בשנת 1963 בארה"ב ולאחר מכן עוד מספר פעמים שם וכן בעת ביקורו כאן בארץ.

חוכלוב חי או מת

שאלה: ומה הוא עושה היום?

העד: היום הוא פרופ' באוניברסיטה בקליפורניה וכן יועץ לממשלת ארה"ב בשאלות טרור ובנושא הפאראפסיכולוגיה.

כאן שלף התובע ספר של אחד ג'ון ברון של הק.ג.ב. וסוכניו בעולם, ושאל את העד אם אותו ג'ון ברון מהימן עליו. שיפרין השיב, כי אכן הוא סומך על דבריו ועל פירסומיו של ברון.

התובע הקריא קטע מן הספר, שם נאמר כאילו חוכלוב נרצח על ידי הק.ג.ב. בשנת 1957.

העד הגיב בחריפות: חוכלוב לא נרצח, הוא חי וקיים. נכון שהסובייטים ניסו להתנקש בחייו ולהרעילו בשעתו באירופה, אבל הוא ניצל והבריא.

התובע, לבקשת השופטים, חילק להם תצלומים מאותו קטע בספר, ואז העיר לו השופט צבי טל, כי במקום מסויים ניתן היה להבין כאילו חוכלוב נרצח, אולם בהמשך מסופר במפורש כי האיש הזה ניצל וחי.

בשלב זה ביקש הסניגור יורם שפטל למחות על נסיונו של התובע, כדבריו, להטעות את בית המשפט, ו"שאין לעבור על כך לסדר היום". אולם מיד אחריו קם עמיתו הסניגור ג'ון גיל והעיר, כי שאלתו של התובע בלטמן באה ככל הנראה בטעות ולא כנסיון הטעייה.

אב בית הדין דב לוין ציין אף הוא, כי לא נראית כאן כל הטעייה מכוונת ואין צורך להעכיר את האווירה ולייחס דברים שלא היו.

בכל מהלך החקירה הנגדית של התובע, לא נשאל ולא התייחס העד שיפרין ולו במשפט אחד, לנושא משפטו של ג'ון דמיאניוק ו"למיסמך טרווניקי" העומד במוקד המחלוקת בין הצדדים. לעומת זאת נחקר העד שוב ושוב אודות מעללי הק.ג.ב. שיטות העבודה והזיופים שלהם וכדומה, כאשר התובע מנסה לערער את אמינות עדותו הראשית של שיפרין.

עו"ד בלטמן שאל אותו אם הגיש בשעתו בקשה להיכלל בארגון אסירי ציון כאן בארץ, ובקשתו נידחתה. שיפרין השיב, כי אכן הגיש בקשה כזו בשנת 1973, אבל לא קיבל עד היום תשובה.

התובע: אולם בידי מיסמך תשובה המוכיח כי הארגון סירב לקבל אותך.

העד: אני לא קיבלתי אי פעם את התשובה שאתה מדבר עליה, ובכלל אינני מעוניין להשתייך לארגון הזה. כאשר הגעתי לישראל נתקבלתי כאן בצורה יפה מאד, אולם לאחר שנוכחתי כי ארגון אסירי ציון לא נוקט שום פעולה למען אסירי ציון ברוסיה, ניתקתי לחלוטין את הקשרים איתם.

כאן נזף בו אב בית הדין: למה צריך להשמיע הצהרות כאלו כתוספת לתשובה הלגיטימית? הרי זה לא מועיל לעדות שלך, ואני מציע לך שלא להוסיף ולהשמיע הצהרות מזיקות כאלו, בעקבות תשובותיך.

בידי הק.ג.ב.

בנושא אחר, התעורר דין ודברים ממושך בין התובע לבין העד, כאשר לפרשת רצח אלפי קציני צבא פולנים ביער קאטין בראשית מלחמת העולם השניה. התובע ניסה להוכיח בשאלותיו כי אין בסיס לעדותו של שיפרין, כאילו הגישו הסובייטים מיסמכים גרמניים מזוייפים ומסולפים על מנת להטיל את אשמת רצח הקצינים הפולנים על הגרמנים. גם בסוגייה זו, עמד כל צד על שלו, כאשר העד שיפרין חוזר וטוען, כי מעדויות ומרווחות שמע וקרא ברור, כי הרוסים באמצעות הק.ג.ב. הטמינו בקברות הקצינים הפולנים מיסמכים גרמניים שזוייפו על ידי הרוסים.

התובע התעקש וחזר לשאלה: מניין לקחת שהרוסים השתמשו לשם טיהורם במיסמכים מזוייפים?

כאן לא יכול העד שיפרין להתאפק והתריס כלפיו: אני מרגיש כאילו אני שוב נמצא בידי הק.ג.ב. כאשר אני שומע את טון הדיבור שלך.

השופט לוין בומרה: מר שיפרין, התגובה שלך סותרת את כל התיאוריה שהשמעת כאן, שהרי אם חקירתו של בלטמן דומה לחקירה של הק.ג.ב. — זה לא כל כך נורא (צחוק באולם). עם זאת מיהר השופט להוסיף, כי בית המשפט אינו קובע מסקנות מהערה זו או אחרת של העד, שנאמרו במצוקת ליבו, ואילו פרקליט המדינה העיר, שלאור חקירה זו העד המומחה וודאי לא יזמין אותו להרצאותיו בנושאים בהם הוא עוסק ומתמחה. (עתי"ם)

סטודנט נפצע במהלך הפגנה בבית־לחם

מאת מנחם עינברי

כתב "על המשמר" ועתי"ם

בבית לחם נפצע סטודנט מהאוניברסיטה המקומית, אסחאק אבו סרור, במהלך פיזור הפגנת סטודנטים. התלמידים יצאו להפגנה במחאה על הסריקות והמעצרים בדהיישה, ולרגל יום השנה לטבח כפר קאסם.

הסטודנטים הניפו את דיגלי פלשתין וצעקו סיסמאות. אנשי בטחון חשו למקום ופזרו אותם. הסטודנט שנפצע אושפז בביה"ח.

גם אתמול נמשכו המעצרים בקרב חשודים מדהיישה ומספר עד עתה נעצרו 30, כמחציתם במעצר מינהלי.

מקבוק תבערה

רמאללה. — בקבוק תבערה הושלך ביום ד' לפנות ערב לעבר רכב משמר הגבול. בעת שנסע ברחובות רמאללה. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק.

אנשי משמר הגבול, שהיו ברכב, עצמו את רכבם עם היזרק הבקבוק, ופתחו במרדף אחרי זורקי הבקבוק, שבמהלכו נעצר חשוד אחד.

"נפטר מאות עובדים אם "ימשך "יבוא בהיצף של שימורי דגים"

מאיימים בעלי מפעלי השימורים המעסיקים כ־750 עובדים

מפעלי תעשיית שימורי הדגים עלולים לפטר מאות עובדים, אם יימשך יבוא מתמזה של דגים מהמזרח הרחוק במחירי היצף, הגורמים להם להפסדים, טענו אתמול מנכ"לי המפעלים "פרי נוטים" — ישראל גבירצמן ודוד ריינג, מנכ"ל מפעלי "נוף" ו"יונה", במסיבת עיתונאים שנערכה בחיפה.

לדבריהם, הצטבר במחסני מפעלי שימורי הדגים מלאי של תוצרת משקית במיליוני דולרים. כן טענו השניים ששיווק שימורי דגי הכנרת למשרד הבטחון, שהיה הקניין הגדול ביותר למוצר זה הופסק, ונותר להם מלאי של דגי הכנרת, שהם משייכים לעבר למוצרים מגעלים.

יצרני שימורי הדגים מאשימים את משרד התעשיה והמסחר במתן רשיונות יבוא שימורי דגים באיכות ירודה ובמחירי היצף. הם תבעו להבטיח את מכירת השלל המקומי המיועד לעיבוד תעשייתי לפני מתן רשיונות יבוא הן לחומרי גלם והן למוצרים מוגמרים, ולבטל את יבוא מוצרי הדגים מהמזרח הרחוק ומזרח אירופה.

מנכ"ל מפעלי "יונה" ו"נוף", דוד רינג, ציין, כי במפעלי שימורי הדגים מועסקים כיום כ־750 עובדים, ואם ימשך המצב הנוכחי יפוטרו מאות עובדים, ובכללם 50 אשר מכלל 200 העובדים והמועסקים בשני מפעליו.

מזכיר איגוד הדייגים אריה צור הוחיר במסיבת העיתונאים מפני העלמות ענף הדיג הימי כליל אם לא יוקצו לו משאבים לשם רכישת ספינות דייג חדישות במקובל במדינות ארופה. לדבריו, גילו של צי אניות הדיג כיום בארץ מגיע ל־25 שנה. "תמיכה ממשלתית שתסתכם במיליון שקל תבטיח המשך קיום דייג עברי ל־20 שנה נוספות". כן ציין אריה צור ששטחי הדיג צומצמו באורח ניכר לאחר החזרת חצי האי סיני, ומאז הנגדי ...

מרכית שטחי של נמל חיפה משטח האסור לדיג. הוא פנה בקריאה לממשלה "אל תסגרו לנו את הים, ואל תהפכו אותו לפח זבל".

חשודים בגניבת נשק ממחסן תחמושת במושב

מאת כתב "על המשמר"

שני צעירים ממושב נועם נעצרו אתמול על־ידי משטרת קרית־גת, כחשודים בגניבת נשק ממחסן המושב.

בתחנת המשטרה בקרית־גת נתקבלה בשבוע שעבר תלונה על פריצה למחסן הנשק של המושב. מן המחסן נגנבו שני תת־מקלעים שיגם עוזי.

החשודים, בני 17 ו־23, יובאו היום בפני שופט להארכת מעצרם.

צה"ל הרג 5 מחבלים בסריקות בשני כפרים

המחבלים שנהרגו משתייכים ל"חיזבאללה" ■ נתפסו כמויות גדולות של נשק ותחמושת ■ חייל צה"ל נהרג במהלך הסריקות

מאת יהודה צור ואבי בניהו

כתבי "על המשמר"

כוחות צה"ל הרגו אתמול לפני הצהריים חמישה מחבלים, בסריקות שנערכו בשני כפרים השוכנים מצפון לרצועת הבטחון. חייל צה"ל נהרג ואחר נפצע במהלך הסריקות.

כוחות צה"ל נתקלו בעת הסריקות בכוח של מחבלים ופתחו לעברו באש. במקום התנהלו חילופי אש וכתוצאה מכך נהרגו כאמור חמישה מחבלים.

במהלך הסריקות ירו המחבלים המשתייכים לאירגון "חיזבאללה" אש מרגמות לעבר כוחות צה"ל, מעמדות השוכנות בגבעות החולשות על האזור.

כוחות צה"ל השיבו באש מרגמות, ארטילריה וטנקים לעבר מקורות הירי של המחבלים. חילופי האש נמשכו זמן רב, אולם אחר הצהריים השתרר שקט באזור. גורמים צבאיים בדרום לבנון מסרו לכתבנו שכוחות צה"ל יוזמים בתקופה האחרונה פעולות לאיתור מחבלים היורים לעבר אזור הבטחון, ומסגיזים ישובים אזרחיים בתוך הרצועה. הסריקות אתמול היו במסגרת הפעולות הללו.

אלוף פיקוד הצפון, יוסי פלד, הביע בתום הפעולה את שביעות רצונו מהביצוע של חיילי צה"ל, תוך שהוא מציין את החשיבות הרבה שמייחס צה"ל ליכולתם של חיילי צה"ל לעמוד במשימותיהם.

כמות גדולה של נשק

בסריקות שנערכו בשני הכפרים נמצאה כמות גדולה של נשק: עשרות קנים של מרגמות 81 ו־120 מ"מ, מטעני חבלה, מקלעים כבדים מכמה סוגים, כמות גדולה של תחמושת ונשק אישי שכלל רובי קלצ'ניקוב, אקדחים ומטולי אר.פי.ג'י.

רעב באתיופיה

תור ארוך לחלוקת מים ומזון בכפר אתיופי מוכה בצורת. השנה איבדה מדינת מצוקה זו כמחצית מיבולי הדגנים שלה בבצורת (צילום: אי.פי.)

אמריקנים שלא הורשו להכנס לישראל תובעים את "פאן אמריקן"

וושינגטון. — אמריקנית ממוצא פלשתיני ואמריקני שחור הגישו תביעה נגד חברת "פאן אמריקן" לאחר שגורשו על־ידי שלטונות ישראל בהגיעם לישראל ב־25 ביוני.

הגברת נאואל חמד, המתגוררת בפיירפקס בווירג'יניה, ומרווין וון מסינסינטי, אוהיו, תובעים מן החברה דמי נזיקין בסכום כולל של 6 מיליון דולר.

במסיבת עתונאים שנערכה בוושינגטון אמרה גב' חמד, שלאחר שמנעו ממנה להכנס לישראל, היא נעצרה על ידי עובדי חברת התעופה האמריקנית יחד עם ארבעת ילדיה, הועלתה בניגוד לרצונה לטיסה שיצאה לניו־יורק. היא מציינת שבנחיתת־ביניים בפאריס מנעו עובדי החברה להתקשר עם שגרירות ארצות הברית שם.

משרד החוץ האמריקני מציין, כי 75 אמריקאים ממוצא ערבי, או שחורים, גורשו בקיץ שעבר על־ידי ישראל, או שאילצו אותם להפקיד סכומי כסף ניכרים כערבות לצאתם את המדינה עם תום תוקף האשרה.

אניות אמריקניות במפרץ, חמושות בנשק גרעיני

וושינגטון. — אניות אמריקניות השטות עתה באזור המפרץ, נושאות ללא כל ספק כלי נשק גרעיניים, כולל טילי שיוט ימיים "טומאהוק" ופצצות עומק — כותב ויליאם ארקין, מחבר המחקר "מירוץ החימוש הגרעיני על פני הימים".

הוא מציין, כי נושאת המטוסים האמריקאית "ריינג'ר", השטה עתה מפרץ הים הערבי, מצויידת בדרך כלל בפצצות גרעיניות מהדגמים 43/ב ו־"61/ב" בנוסף לפצצות עומק מדגם "57/ב".

"כל נושאות המטוסים מחומשות כיום בנשק גרעיני כאשר הן נמצאות בלב ים", כותב ארקין, חוקר בראש תכנית הבטחון הלאומי במכון ללימודים מדיניים בוושינגטון.

דובר הפנטגון שנתבקש להגיב על דברי ארקין חזר והכריז: "אין אנו דנים על נוכחות או העדר כלי נשק גרעיניים באניות הצי במקום כלשהו ובזמן כלשהו". (רויטר עתי"ם)

שיראק ידגיש בישראל את ההתנערות מ"החרם הגוליסטי"

מאת ארנון יפה,

כתב "על המשמר" בצרפת

פאריס. — ראש ממשלת צרפת ז'אק שיראק מייחס "משמעות היסטורית" לביקורו הרישמי בישראל "בשנת הארבעים שלה" במהלכו יהדק את הקשרים המדיניים והפוליטיים איתה, מסר אמש יועצו הדיפלומטי מוריס גורדו־מונטן?, שלושה ימים לפני צאתו.

הוא הודיע, כי שיראק יביע בישראל את עמדת צרפת בעד ועידה בינלאומית, אך לא יתערב במחלוקת הפנימית בין שמיר לפרס. שמיר יהיה מארחו העיקרי של שיראק בארוחות ובשיחות פוליטיות, חרף הפער בעמדות המדיניות.

אך שיראק לא בא לפתור בעיות. הביקור הראשון של רה"מ צרפתי בישראל מתואר פה כמיועד יותר לצרכים פנימיים, לפני הבחירות לנשיאות. שלטון הימין צריך לטהר עצמו מכל חשד בקהילה היהודית שעד כה הצביעה בעד מיתראן.

הביקור יכתיר את מדיניותו החדשה של הימין בהשראת שיראק כניתוק מהחרם הגוליסטי על ישראל.

שיראק מביא עמו את העסקן היהודי, ציר מפלגתו באסיפה הלאומית, קלוד ג'ראר מרקוס, יחד עם שני צלמים של הקהילה היהודית, מטוס מלא עיתונאים צרפתיים.

שיראק יעלה בשיחות נושאים כלליים כמו פירוק החימוש, היחסים בין בריה"מ לישראל, בעיות בטחון מערב — מזרח, איראן, ועוד.

שר החוץ ז'אן ברנאר ריימון שיתלווה לשיראק, ימסור על שיחותיו עם הנשיא אסד בדמשק.

ועידת המפלגה בסין הוקדשה ל"גלסנוסט"

פקינג. — המפלגה הקומוניסטית הסינית הפכה את ועידתה ה־13 למבצע חסר תקדים של "גלאסנוסט", כשארגנה מסיבות עתונאים ופתחה עבור מאות העתונאים הזרים, והבטיחה בכך פרסום לשיטות ה"פתיחות" שלה.

מאז נוסדה סין העממית ב־1949, התנהלו הועידות בסודיות גמורה, והעולם החיצון נודע לדווח על קיום הועידות רק לאחר נעילתן.

מחוץ לוועידה ה־8 ב־1956, כאשר לשמץ של משקיפים קומוניסטיים זרים ניתנה [illegible], נערכו כל הועידות האחרות בסודיות מוחלטת, כולל הועידה הקודמת ב־1982.

בועידה הנוכחית היה חידוש נוסף במסגרת מדיניות "גלאסנוסט" נוסח סין: העתונאים הוזמנו לטקסי הפתיחה והנעילה, המפלגה ארגנה עבורם מסיבות עתונאים רבות, כדי לשכח את [illegible]. חידוש אחר: הדו"ח של המזכיר הכללי של הועידה, הנשמר בדרך כלל בסוד או מופץ רק בחלקו, לעתים באיחור של שנים, הוקרא במלואו באוזני כמעט 300 עתונאים זרים, ע"י ראש הממשלה ז'או זיאנג, האמור להיות המנהיג הבא של המפלגה.

דו"ח זה, בעל נימה רפורמיסטית ברורה, שודר בשידור חי בטלוויזיה הסינית, והגיע לקצוי העולם תוך שעות ספורות. מאות מיליון אנשים ברחבי העולם שמעו, כי המפלגה הקומוניסטית הסינית מבקשת להחיש עוד יותר את הרפורמות ואת מדיניות ה"פתיחות". (ע"צ)

צומת חדש נחנך בהרצליה

מאת יהושע מיקס,

כתב "על המשמר"

צומת דרך ירושלים — רחוב ארלוזורוב, בהרצליה נחנך אתמול לתנועה. חנוכת הדרך תביא להקלה בתנועה המגיעה מכפר סבא, רעננה ורמת הרצליה, שתוכל מעתה ממזרח, מבלי להיכנס לאזורי המגורים.

צו יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה) (מחירים מרביים למספוא) (תיקון) (מס' 9) התשמ"ח — 1987

בתוקף סמכותנו לפי סעיף 7(א)(1) לחוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה), התשמ"ה־1985 (1), אנו מצווים לאמור:

בצו יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה) (מחירים מרביים למספוא) (מס' 9) התשמ"ז — 1987 (2), בסעיף 2, במקום "כוספת סויה — 44% חלבון 406" יבוא "כוספת סויה — 44% חלבון 431".

תחילתו של צו זה ביום ד', ח' חשון התשמ"ח (28 באוקטובר 1987).

משה נסים, שר האוצר — אריה נחמקין, שר החקלאות

אנשים ואירועים

אבו נידאל בפולין?

וושינגטון. — קבוצה של 25 מחוקקים אמריקנים פנתה לשר החוץ ג'ורג' שולץ, שיבדוק דיווחים לפיהם יש לטרוריסט הידוע לשימצה אבו־נידאל מקום מגורים בפולין.

צירי הקונגרס, המייצגים למעלה ממחצית חברי ועדת החוץ של בית הנבחרים, מציינים באיגרתם, שלפי ידיעות שפורסמו, הקים אבו־נידאל את המטה הפיננסי שלו בוורשה. משרד זה עוסק ב"מימון התקפות טרוריסטיות ברוטליות ובעיסקות נשק מחתרתיות ברחבי תבל", כותבים חברי הקונגרס.

"כחברי ועדת החוץ של בית הנבחרים אנו סבורים שדיווחים אלה מדאיגים ביותר, במיוחד לאור השיפור שחל לאחרונה ביחסי ארצות־הברית — פולין", נאמר באיגרת. (ע"ר)

כופר של מיליון דולר עבור החטוף הדרום קוריאני בלבנון

ביירות. — כופר של מיליון דולר שולם עבור שחרורו של הדיפלומט הדרום קוריאני שהוחזק כבן ערובה בלבנון במשך 21 חודשים — הודיע אתמול ראש המיליציה השיעית 'אמל' נביה ברי.

הדיפלומט, דו צ'אי־סונג, 44, שותרר בביירות אור ליום ג' והוא נשמר על־ידי אנשי 'אמל' לפני שחזר לארצו — מסר ברי במסיבת עתונאים.

ראש 'אמל', שהוא גם שר המשפטים בלבנון, הרגיש: "שוב פעם הפכה ביירות לעיר של חטיפות והחזרת בני ערובה בעד כופר". (רויטר־עתי"ם־ע"צ)

"בריוזקה" — סמל לחוסר צדק סוציאלי

מוסקווה. — השבועון "ליטראטורנאיה גאזטה" יצא אתמול בהתקפה על החנויות המיוחדות המוכרות מעדנים מיובאים לאורחים סובייטים שיש להם מט"ח.

העתון, השופך קיתונות של לעג על הנוהג הזה, אומר, כי יש לאפשר לכל הצרכנים לקנות אותן הסחורות, ואם אינן בנמצא, שיסבלו כולם.

העתון כתב: "הצדק הסוציאלי אינו רק עניין של שכר נאות בעד עבודה, אלא שלכל אחד תהיה אפשרות שווה להוציא את הכסף שהרוויח. "אם קיים עוני — שיהיה משותף באופן שווה לכל", כתב השבועון.

המאמר מתייחס לרשת חנויות "בריוזקה", אשר בה יכולים אורחים סובייטיים לקנות סחורות מיובאות תמורת אסימונים מטעם המדינה. את האסימונים הם מקבלים בעד מטבע חוץ שהם מביאים עמם מחו"ל. (רויטר־עתי"ם)

הגיעו ראשוני האמנים לפסטיבל הג'אז באילת

מאת יוסי ונגר

פסטיבל הג'ז באילת יפתח בשבת ב־31 באוקטובר. ראשוני האמנים שיופיעו בפסטיבל כבר נמצאים בארץ: מל לואיס וטיטו פואנטה. הראשון שייך לזרם המרכזי בג'ז ומנהיג "ביג בנד" המפורסמת, והשני מחלוצי הג'ז הלטיני והדמות המרכזית בזרם הזה עד היום. השניים קיימו מסיבת עיתונאים ועל השאלה למה הם מוכנים להופיע בארץ בחינם, ענה לואיס שהוא אוהב את ישראל ומעניין אותו להופיע במדינה שהג'ז בה רק בשלבי ההתפתחות הראשונים. באילת הוא יופיע עם הרכב מצומצם שעימו הוא נוהג להופיע בניו־יורק. הוא מקווה להגיע לכאן גם עם ה"ביג בנד" שלו. פואנטה מציין את העובדה שזו הפעם הראשונה שמנגנים בארץ ג'ז לטיני והוא מקווה שהמופע שלו יסמן את ההמשך. בניו־יורק חלק גדול מהמעריצים שלו הם יהודים וישראלים ונראה לו שיש סיכוי סביר שהקהל הישראלי יתאהב בצליל של הסלסה. אחרי הביקור בארץ הוא חוזר לכתוב מוזיקה למיאמי וייס ולקוסבי שאו. גם פואנטה יופיע באילת עם האנסמבל המצומצם שלו. את הביג בנד הוא השאיר בבית. המופע שלו יפתח את הפסטיבל שיימשך ממוצאי שבת ועד יום שלישי. ארבעה ימים של ג'אז על הים האדום.

מתקפת הסברה בצה"ל נגד האיידס

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

צה"ל פותח במתקפת הסברתית נגד מגיפת "האיידס". מפקדת קצין רפואה ראשי הפיצה באחרונה איגרת בנושא ביחידות צה"ל. באיגרת קורא צה"ל לחייליו להקפיד על האמצעים למניעת התפשטות המחלה כפי שפורטו באיגרת, ולשמור על "מין בטוח" עם "בן זוג מוכר היטב".

באיגרת מובהר כי אין אפשרות להעביר "איידס" בדרך של כלי אוכל, מגבות, מגע יד או קשר חברתי מקרי.

נוסף לאיגרת ולחלוקת "קונדומים" (אוטומטים למכירת קונדומים) בקנטינות של השק"ם, וביחידות מופצת גם ערכה לרופאים ובה חומרי הסברה ותוכנית שקפיות, בירוע כבר נתגלו מספר מקרי איידס בצה"ל.

למלה יצחקי
לקבלת הפרס
ע"ש משה קול
כה לחי
המחלקה לחינוך
מדור חברות הנוער בקיבוץ הארצי

על היום

29.10.87

שק מלא הבטחות

המאבק על „הקול הערבי", לקראת הבחירות הבאות, מתנהל בעיקר בין שתי הגדולות – העבודה והליכוד, המנסה לשפר את תדמיתו ב„רחוב הערבי"

מאת דורית גפן

לעתים נדמה, כי ההתייחסות של חלק מהמפלגות בארץ אל הבוחרים הערבים היא המשך ישיר להתייחסות שהיתה לה בשעתו אל תושבי המעברות והעיירות, אשר היו זוכים בכל מערכת בחירות לביקורים רמי דרג של פוליטיקאים חשובים, ולשקים מלאי הבטחות, אשר רובן ככולן היו מתנדפות ברוח מיד לאחר הבחירות.

הפוטנציאל האלקטוראלי הטמון במצביעים הערבים מעורר כמובן את תאבונן של כל המפלגות, אך בעיקר של מפלגת העבודה והליכוד, אשר מנהלות ביניהן מאבק חריף על הבכורה, קרי: השלטון. שנה שלימה לפני הבחירות קשה מאד להעריך מי משתי המפלגות הללו תנצח בבחירות, כלומר תזכה ביותר מנדטים מיריבתה. ספק אם בשלב כה מוקדם אפשר לסמוך על האינדיקציות של סקרי דעת הקהל, מה גם שהנסיון של מערכת הבחירות הקודמת מלמד, כי מהימנותם של הסקרים הינה כערבון מוגבל בלבד. הליכוד גם הוכיח בשתי מערכות הבחירות האחרונות, כי הוא מסוגל לצבור תאוצה רבה לקראת מועד הבחירות, למרות ש„על הנייר" היה בפיגור ניכר לעומת המערך.

הערכת שיוויון הכוחות בין שתי המפלגות תדריך כמובן את ההתארגנות של ה„עבודה" והליכוד במאבק האלקטוראלי הבא, וממילא תתנהל מלחמה על כל קול, שכן אפילו במצב של כמעט תיקו גוש־פוליטי יש משמעות גדולה לכל יתרון, אפילו של מנדט אחד, בין שתי הגדולות. יתרון כזה יאפשר למפלגה שתזכה בו להרכיב את הממשלה הבאה, ואפילו אם תיאלץ להקים שוב ממשלת אחדות לאומית, הרי אותו יתרון עשוי לאפשר לה להשיג הסכם קואליציוני טוב יותר מבחינתה.

על כן, גם אם בדרך־כלל כוללים את רוב הקולות הערביים בגוש הפוליטי של מפלגת העבודה, הרי מהסיבות שצויינו, חשוב מאד למפלגת העבודה לקבל כמה שיותר קולות ערבים ישירות לרשימתה.

הליכוד: גישה חדשה

הליכוד, אשר מעולם לא עשה חיל אלקטוראלי רב ברחוב הערבי, ולמעשה אפשר לומר כי כמעט שויתר עליו מראש, שינה בשנים האחרונות את גישתו, והוא מנסה לחדור לתוכו, מתוך מגמה ברורה להשיג גם־כן נתח משמעותי יותר מהפוטנציאל של האלקטוראט הערבי. אם בוחנים את התוצאות של הבחירות האחרונות ('84) אפשר לקבוע, כי הליכוד מפגר מאד ברחוב הערבי, וכי עליו להשקיע מאמצים ניכרים כדי לשפר את מצבו בקרב הבוחרים הערבים (ראה טבלת התוצאות ביישוב הערבי בבחירות '84).

על רקע נתונים אלה יש לראות את פעילותו של השר ארנס בנושא הערבי, אשר עלתה שוב לכותרות בעקבות פירסום חלקים מדו"ח גלבוע. אמנם התיק הערבי הועבר בינתיים לסגן השר רוני מילוא, לאחר שארנס התפטר מהממשלה, אך ארנס עדיין רואה בו את ה„בייבי" שלו. כבר לפני כן הצליח ארנס לחולל מיני־מהומה במפלגתו כאשר העלה את ההצעה להחזיר את עקורי ברעם ואיקרית. ההצעה עשתה גלים וגנגנות, או יותר מדוייק לומר, נרחפה לאחת המגירות העמוקות של ראש הממשלה שמיר.

המסר העיקרי של ארנס הוא שיפור תדמיתו של הליכוד ברחוב הערבי, הן על־ידי כמה מחוות נוסח החזרתם של עקורי ברעם ואיקרית, והן על־ידי הקצאת משאבים. אלא שהדו"ח של גלבוע, שיש בו חלקים חיוביים מבחינת האזרחים הערבים, לא הצליח להסתיר את הגישה הבסיסית של הליכוד כלפי הערבים, שיש בה ראייה סלקטיבית וסטרונית, ומה שחמור עוד יותר, גם לא את ההתניה הנרחפת מעל ראשם.

בליכוד מודעים להצלחה שהיתה לעזר וייצמן ברחוב הערבי בבחירות האחרונות, כאשר הופיע בראש רשימת „יחד", ותוששים כי שילובו במערכת הבחירות הקרובה של מפלגת העבודה עלולה לתת לזירה הפוליטית יתרון גדול, ואולי אפילו סוחף, על זה שיש לה ממילא בקרב הבוחרים הערבים.

שינויי מגמות

בשתי המפלגות הגדולות בוחנים היטב את השינויים במגמות של התושבים הערבים. הרשימה המתקדמת לשלום, אשר השיגה הישג מרשים בבחירות '84 (שני מנדטים), עדיין צריכה להוכיח, כי אין היא אפיזודה חולפת. בתחרות הגדולה על הקולות הערביים יהיה זה מבצע קשה מאד ל„מתקדמת". גם רק"ח, אשר מובילה בקרב המצביעים הערבים, ויש לה גרעין קשה ויציב למדי בקרב האלקטוראט הזה, סובלת מזה זמן מסטגנציה, ועיקר מאמציה יהיו לשמור על הקיים, ולא לאבד מכוחה.

בין המפלגות השונות שיבקשו לעצמן נתח מהקול הערבי יש להזכיר את מפ"ם, אשר תחזור הפעם בשמה היא, לאחר היעדרות ארוכת שנים. המפד"ל תנסה לשמור את המכסה שלה, שאותה קיבלה לא מעט בזכות שליטתה רבת־השנים במשרד הפנים, אשר אינו נמצא כבר בידיה. כן ימשיכו לפעול שם ר"צ ושינוי, הפעם בשם תנועת המרכז. לא נתפלא כמובן אם ש"ס תנסה אף היא לדלות לעצמה משהו, בהתחשב בעובדה שהיא מחזיקה במשרד הפנים (ללא השר).

כפי שכבר נאמר, המאבק המעניין ביותר יהיה ככל הנראה בין שתי מפלגות השלטון הגדולות, „העבודה" והליכוד, אשר ינסה בבחירות הקרובות להרחיב ולהגדיל את אחיזתו בקול הערבי.

ההצבעה במיגזר הערבי בבחירות לכנסת הי"א (באחוזים)

שם המפלגה	משולש צפוני	משולש ומרכז	משולש דרומי ומרכז	רמת הגולן	דרוזים מרכז והגליל	בדווים גליל	גליל מערבי	גליל מזרחי ונצרת	נגב	חיפה
מערך	26	26	16	72	20	40	17	26	49	17
רק"ח	21	32	37	1	18	33	46	39	7	6
ליכוד	2	5	2	8	11	6	3	3	5	19
מפד"ל	4	4	2	4	12		2	5	6	3
יחד	6	6	2	13	10	1	4	6	11	10
שינוי	3	4	1	1	18		3	2		34
מתקדמת	31	17.6	36		1	1	1	15	14	2
ר"צ	2	1	1				21	2		1
תמי	1	2	1		5	13		2	2	5
אחרים		4								

מיסדר מאו מול ה„יאפיס"

הוועידה הי"13 של המפלגה הקומוניסטית הסינית היא אולי מאבק אחרון בין השמרנים לבין הדור החדש המעדיף רמת חיים על פני עקרונות מרקסיסטיים

מאת ירון אמיתי

הבעיה של רפורמות כלכליות במדינות קומוניסטיות היא עצם הצלחתן. לו היו נכשלו בסין, לא היו אנשים צוברים הון פרטי, הכלכלה לא היתה צומחת, התפוקה החקלאית והתעשייתית היתה נשארת נמוכה, וחזונו של מאו בדבר שוויון של עניים היה נשאר עוד זמן רב באופנה.

אבל מה לעשות, הרפורמות בסין הצליחו. מנקודת הראות של צירי הקונגרס הי"13 של המפלגה הקומוניסטית, המתכנסים בימים אלה בפקין, אולי הצליחו יותר מדי: לאחרונה נשמעים שם יותר ויותר דיבורים על „רפורמות פוליטיות" ודרישות לדמוקרטיה ליבראלית. הדיבורים באים לא רק מחוגי אינטלקטואלים, אלא גם (בעיקר) מאנשי מפתח בשלטון.

כשהלך מאו לעולמו לפני אחת־עשרה שנה, השאיר את סין רובצת בין עיי המפולת של מהפיכת התרבות הרת־האסון. מאריסם של המרכז הפוליטי החזור למרכז הבמה הפוליטית דנג סיאופינג, שעשה את הלא־ייאמן: במרוץ בלתי־נלאה של קשיש־צעיר ואז בן 74 ניווט את מיליארד תושביה של סין אל מסלול חדש, מערבי עד להפתיע באחדות מתפיסותיו. מטרתו של דנג: להצעיד את סין ממקומה הנוכחי בטבלת הארצות המתפתחות, עם הכנסה שנתית של 500 דולר לנפש ופחות, אל מדרגת שכנותיה המזרח־אסייתיות קוריאה וטייוואן, כהן ההכנסה לנפש הגיעה כבר ל־2000 דולר. דנג גייס לעזרתו כראש ממשלה את זאו זיאנג, טכנוקראט מבריק ששמו הלך לפניו בזכות הצלחותיו המסחררות בחבל סיצ'ואן.

סוד הצלחתו של זאו היה הבסיס, למעשה, באחד העיקריים של המפלגה. בסוף שנות השבעים הוא ביטל את הקומונות החקלאיות במחוז עליו היה מופקד, והחזיר את הקרקע לבעלות האיכרים. התוצאה: התפוקה החקלאית עלתה תוך שנים פי־שלושה. ואז הוזעק לפקין לקבל את תפקיד ראש הממשלה.

זאו זיאנג. הכפירה היא סוד הצלחתו.

וכהשראת דנג חזר על התהליך בכל סין. 50,000 הקומונות החקלאיות, שהוקמו בסין בשנות השישים בתקופת „הקפיצה הגדולה קדימה" פורקו, סמכויות הביצוע נשללו מפקידי המפלגה שהופקדו עליהן, והחקלאות חזרה להיות (אם גם לא בשם) ביזמה פרטית.

סין היא מדינה של חקלאים. 800 מיליון מתוך מיליארד תושביה, עדיין חיים מן האדמה. מה שמסביר את ההכנסה הנמוכה לנפש. הקומוניזם של מאו שאב את כוחו מהכפריים העניים, בניגוד למהפיכה הרוסית שהתבססה על פרולטריון עירוני. עד היום, רבים מן העסקנים הוותיקים בפקין הם בניהם של איכרים פשוטים. גם מרבית הצעדים ה„דומאואיים" שעשו הקומוניסטים בשנות החמישים והשישים — ביטול מעמד בעלי הקרקעות העשירים, שיפור שירותי הרפואה והחינוך — נועדו לעזור לאוכלוסיה הכפרית. אלא שהרפורמות של דנג, שהביאו לעליה מסחררת בתפוקה ובהכנסה בכפר, הקטינו גם את מספר הידיים העובדות הנחוצות לעיבוד האדמה. 200 מיליון איש צפויים להיפלט עתה מן החקלאות, והמהפיכה התעשייתית יעילה היא צורך בוער.

הצמיחה הכלכלית המהירה הביאה בעקבותיה גם לתופעות של שחיתות ואינפלציה. בשכבות המשכילות התעוררה תסיסה פוליטית: מהומות הסטודנטים שפרצו לפני חודשים אחדים ברחבי סין שיכנעו את ההנהגה כי רפורמות נוספות בכלכלה לא יהיו אפשריות בלי רפורמות פוליטיות מקבילות. דנג קסיאופינג נאלץ ללחוץ לשעה על המעצורים. מזכ"ל המפלגה, הו יאובאנג, הועף מתפקידו: זאו תפס זמנית את מקומו.

בצמרת התפתח מאבק בין מחייבי הרפורמות, בעיקר אנשי הביצוע הצעירים בהם הקיף עצמו זאו, לבין מחנה השוללים, בעיקר ותיקי המפלגה הקומוניסטית. אלה חוששים (בצדק) שהרפורמות יסיטו את סין מהדרך הסוציאליסטית ומתורה המרקסיסטית. הם מתקשים להשתכנע מהסבריו של זאו כי סין „נמצאת במצב התחלתי של סוציאליזם", שמרשה לה (על־פי תורת לנין) להשתמש בשיטות קפיטליסטיות לחיזוק כלכלתה לפני שתגיע לשלב „הסוציאליזם האמיתי". הפחד הגדול של השמרנים הוא, כמובן, שהיעדר שליטה בכלכלה תביא לאובדן מעמדה הבלעדי של המפלגה כמקור כוח יחיד במדינה. לעיונו האחרון של זאו תואם היטב חששות אלה: הוא טוען כי תנאי להצלחת המהפיכה התעשייתית החיונית הוא הפרדה בין ניהול לפוליטיקה. זאו הציע לבטל לשם כך את המצב הנוכחי, בו צמוד לכל מנהל מפעל פקיד מפלגה, שלו זכות המלה האחרונה.

הוועידה הי"13 של המפלגה היא מאבק, אולי אחרון, בין המשמר הישן של אנשי מאו לבין הדור החדש של „יאפיס" סינים, המעדיפים רמת־חיים על פני הצמדות לעקרונות מרקסיסטיים. יחסי הכוחות השקולים בין שני האגפים יכתיבו כנראה פרשות פרגמטיות. כל המומחים צופים את קידומו של זאו זיאנג לתפקיד מזכ"ל המפלגה (תפקיד אותו הוא ממלא זמנית, כאמור, מאז ינואר השנה), את מישרת ראש־הממשלה שתתפנה, יתפוס על־פי התחזיות, מעמד השמרנים לי פנג, מהנדס, הנזיך מוסקבה בן 59, חסיד גדול של תיכנון כלכלי מרכזי ואויב והתערפה של כוחות השוק. גם עמדות־כוח אחרות יתחלקו בין תומכי הרפורמות לשולליה, אבל מה שישפיע יותר מכל על דרכה של סין בשנים הקרובות הוא הטבע: כרבע ממנהיגי הפוליטביורו עברו כבר את גיל השמונים, קרוב למחציתם בני שבעים ויותר. דנג עצמו כבר בן 83. כל עוד הוא בריא ופעיל, ימשיך כנראה למשוך בחוטים מעמדתו רבת־ההשפעה כראש הוועדה הצבאית של המפלגה. אם יירד מן הבמה, קשה לדעת לאיזה צד יימשך החבל.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי העניינים: עמית אנטר

שוק שחור בפולין ● תופעה שתיעלם

פולין כללי משחק

משנה

מאת יוסף שמי

הפולנים החליטו לעשות „סדר" במשק, שסידורשו חזרה לסדרי בראשית, לשיטה הקפיטליסטית המקוללת. הם תולים תקוות בתחרות בין מפעלי ייצור, ספקי שירותים, יבואנים ויצואנים. אחרי למעלה מ־40 שנה של משטר מרכזי החליטו לתת זכות קיום גם למקטור הפרטי.

כל המפעלים, להוציא ענפים מסויימים כמו מכרות, חשמל ורכבות, יהיו פתוחים גם לגורמים פרטיים, כולל התקשרויות עם בעלי יוזמה מחו"ל, בתנאי שהעסק ישא את עצמו. חסל סדר סיבסוד מפעלים כושלים.

אם אמנם ימומשו העומדים בראש הממשל הפולני את התוכניות המוצהרות, תפעל התעשיה הפולנית על פי כללי משחק קפיטליסטיים, כשמנהל בית־החרושת יוכל להחליט על סוג וכמות הייצור, על מחירי התוצרת, על התקשרות עם ספקים בפנים הארץ ובחוץ, על גובה המשכורות. במקרה זה המנהל יהיה שכר מינימום ושכר מקסימום, אך יותר לו להעניק פרמיות עבור יוזמה, חריצות, המצאות, שיפורים ארגוניים ועוד. המנהל יהיה בחזקת „בוס" כמו בעל מפעל קפיטליסטי בהבדל אחד, שאין הוא בעל הנכס. הוא יכול להגיע לפשיטת רגל ולא לזכות אף פרוטה מרכושו. הקביעה הזו היא אמנם מנומסת, אך כל מנהל יוכל, אם ירצה, להוציא מן הצר, לאגור „כמה דולרים" בחו"ל, במיוחד כאשר מדובר במפעלים התלויים בהשקעה מחו"ל והעוסקים ביצוא למערב הקפיטליסטי.

לכל מפעל יהיה רווח שמור לצרכיו, להשקעות ולרכש בחו"ל, וזאת אחרי שיפריש אחוז מסויים לאוצר המדינה וישלם את המס השוטף על כל פעילות כלכלית. לא יהיה הכרח איפה לרכוש חומרים, חלפים וכו' לצורכי ייצור. מנהל המפעל יוכל להזמין הכל בחו"ל, אם וכאשר יצבור מטבע־חוץ לכיסוי ההוצאות. הוא הדין לגבי השקעות להרחבת המפעל, גיוון הייצור, חידוש ומודרניזציה. רק במפעלים מסויימים, כמו מכרות ורכבות, תמשיך הממשלה את ההוצאות הכרוכות בהשקעה ובפיתוח.

צמצום המנגנון

כדי לאפשר שינוי זה נתקבל בפרלמנט הפולני חוק בדבר צימצום מספר המיניסטריונים. 16 מיניסטריונים שפיקחו על פעילותם של אלפי מפעלים פורקו והעובדים פוטרו. במקביל הוקמו 8 מיניסטריונים אחרים, אך אלה לא יעסקו בפיקוח על המפעלים. המפעלים יוכלו לחתום על הסכמי התקשרות לפי המפתח שהיה קיים עד כה. אפשר יהיה לחתום על עיסקת התקשרות בין מפעל בבעלות הממשלה לבין מפעל קואופרטיבי או פרטי. צירוף כזה לא היה בשום מדינה קומוניסטית מאז ימיו של לנין, לא נכנס כאן לשאלה איך הדבר יתפקד כשהגורם הפרטי יקח את הרווחים לכיסו בעוד שמנהל החלק הממשלתי חייב להסתפק במשכורתו. גם משכורות כמו שקיבל יפת מבנק לאומי אינה מספיקה כדי לסגור על הפער בין השותף הפרטי לנציג השותף הממשלתי.

לפי העיקרון המנחה את מחוללי השינוי אך החוגה, כל מפעל צריך לשאת את עצמו ואם לא יעמוד בכך — ייסגר. עד לא מכבר היו חוות חקלאיות ממשלתיות שהחזיקו כ־25 אחוז מהשטח המעובד של המדינה והשקיעו חלק גדול מתקציבה. חוות אלה היו גרעוניות. מחיר יחידת תפוקה היה גבוה פי שלושה ויותר מזה שבמשק החקלאי הפרטי. עכשיו יצטרכו מן הסתם לחסל חוות אלה להעביר את אמצעי הייצור לידיים פרטיות, או ליצור שותפות בין משק ממשלתי קפיטליסטי לבין משק פרטי של איכרים.

(רשומה ראשונה)

על הפרץ

מהפך בהסתדרות הציונית?

קרב־מאסף על ההגמוניה

כשמעוזם בהסתדרות הציונית עומד ליפול – נחלצים פעילי הליכוד למאבק למנוע בכל מחיר את מינויו של עקיבא לוינסקי במקום דולצ'ין. התוצאות עדיין אינן ודאיות – אבל ללוינסקי יש „אני מאמין" מוכן

מאת יוסף גלילי

המערכה הפוליטית והארגונית לקראת הקונגרס הציוני הל"א בעיצומה. ככל שמתקרב מועד פתיחת הקונגרס ב־6 בדצמבר, מחריף המאבק בין תנועת העבודה ומפ"ם לבין הליכוד על עמדות המפתח בהסתדרות הציונית והסוכנות.

בשבועיים האחרונים הגיעה הפעילות הפוליטית הדיפלומטית לשיאה עם חתימת הסכם בין „תנועת העבודה הציונית" ו„הברית העולמית של מפ"ם" — להקמת סיעה משותפת בקונגרס הל"א. בשלב שני נחתם הסכם בין תנועת העבודה הציונית ומפ"ם לבין התנועות הציוניות העולמיות — הקונפדרציה העולמית של הציונים המאוחדים „ארצנו" של התנועה הרפורמית ותנועת „המרכז" של הקונסרבטיבים. הסכם זה הדליק נורה אדומה בליכוד, שלפתע חש כי ההגמוניה שלו בהסתדרות הציונית לה זכה בתוקף המהפך וחילופי השלטון בישראל — מתמוטטת. המפלגה גייסה את כל הכוחות לבלום את התהליך ולהכשיל את בחירתו של עקיבא לוינסקי.

ניצחון הדמוקרטיה

לראשונה התקיימו בחירות לקונגרס ציוני בתפוצות. תוצאות הבחירות בארצות־הברית, בדרום־אמריקה ובאירופה, שינו את המפה הפוליטית: התנועות הציוניות של הרפורמים והקונסרבטיבים בארצות־הברית זכו בניצחון מרשים. „חירות" (ליכוד) איבדה מחצית מכוחה וירדה מ־14 ל־7 צירים. הליכוד כגוש, זכה ב־21 צירים לעומת 35 בקונגרס הקודם; „המזרחי" ירדה מ־19 ל־14; הקונפדרציה מ־69 ל־48; „ארצנו" התנועה הרפורמית, זינקה מ־14 ל־33 צירים; „העבודה" עלתה מ־13 ל־15 צירים. מפ"ם עלתה מ־2 ל־4 צירים, אבל הורידו לה באורח שרירותי 3 צירים והעניין נדון עתה בבית־הדין העליון של התנועה הציונית בראשות השופט עציוני, הנמצא לצורך זה, בקונסוליה הישראלית בניו־יורק.

אין ספק כי האירועים המדיניים, הכלכליים והחברתיים שהתרחשו בישראל ב־4 השנים שבין הקונגרס הל' לקונגרס הל"א, כמו מלחמת לבנון והנסיונות החוזרים ונשנים — בתמיכת הליכוד והמפד"ל בארץ — לתקן את חוק השבות, השפיעו על ירידת כוחם והשפעתם של הליכוד והדתיים האורתודוכסיים בתפוצות.

לא ייפלא אפוא, שהליכוד והסיעות הדתיות זועמים על החלטת תנועת העבודה הציונית והברית העולמית של מפ"ם — לחתום על הסכם עם הרפורמים והקונסרבטיבים לקראת הקונגרס הציוני הל"א על מנת להבטיח את בחירתו של עקיבא לוינסקי למישרת יו"ר הנהלת הסוכנות וההסתדרות הציונית העולמית במקומו של אריה דולצ'ין שהוכתם אחרי פרשת בל"ל (יפת) וגם קודם־לכן.

סגן שר העבודה והרווחה, הרב רפאל פנחסי (ש"ס) דרש במכתב ששיגר לפרס, „לסכל את הכוונה להעניק סמכויות כה רבות לנציגי הרפורמים והקונסרבטיבים". ואילו בטאון ש"ס „יתד נאמן" מתריע „נגד הקואליציה שהקימה העבודה עם הרפורמים והקונסרבטיבים", ומזעיק את כל ה„נאמנים לתורה כמאמרה וכפשוטה" לסכל מזימה זו. אין ספק, שגם הליכוד לא יישב בחיבוק ידיים וינסה להחזיר „עטרה ליושנה". גם אריה דולצ'ין, שחזר בינתיים לליכוד מ„הרפתקאות המרכז הליבראלי שלו", החל לפעול כדי להיבחר לתפקיד הנשיא העולמי של התנועה הציונית, העיקר לא לרדת מן הבמה היוקרתית, תרתי־משמע, שהעניקה לו כהונתו הרמה. מאז פרש נחום גולדמן, לפני 15 שנה מן הכהונה הזו, לא נשא איש בתואר.

בתואר נשיא התנועה הציונית נשאו רק בנימין זאב הרצל, דוד וולפסון, אוטו וורבורג ונחום גולדמן. רבים תמהו על רצונו להצטרף לחברתם.

בהסכם שנחתם בין תנועת העבודה הציונית לבין שאר הגורמים, נאמר במפורש כי

לוינסקי. איכות חיים

השותפים להסכם מתנגדים למינויו של דולצ'ין לנשיא ההסתדרות הציונית, אולם ידאגו להעניק לו את „כל הזכויות וכל הכבוד שניתן ליושבי־ראש ההנהלה הציונית הקודמים כאשר פרשו מתפקידם". מסתבר כי בשלב זה, הצליח הליכוד לשכנע חלק מחבר הנאמנים המתכנס עתה בארץ, להתנגד למועמדותו של עקיבא לוינסקי, בלי שהתבקשו לכך.

ההסכם שנחתם מתחייב מן המציאות החדשה שנוצרה במערכת היחסים בין ישראל לתפוצות למרות השוני האידאי והפרוגרמטי של הכוחות המרכיבים אותה. זו ראשית הדרך לשבירת המסגרת הפוליטית המסורתית של ההסתדרות הציונית, 104 שנים לאחר ייסוד הקונגרס הראשון. כל גורם בהסכם נאמן לתפיסתו: בהודעה לעיתונות שהפיץ „הגוש הציוני המרכזי" — הקונפדרציה העולמית של הציונים המאוחדים ותנועת „מרכז" של הקונסרבטיבים, נאמר: „המבנה הקיים של ההסתדרות הציונית, המושתת על חלוקה ועל הזדהות עם מפלגות פוליטיות בישראל, אינו רלוואנטי ליהדות התפוצות. הציונים בתפוצות, אל להם להזדהות עם מפלגות פוליטיות ישראליות — הם צריכים לשאוב השראה וכוח מן הקשת הרחבה של החיים היהודיים בארץ". ואילו קלמן סולטניק (הקונפדרציה) סבור: „ההסכם שנחתם אינו בעד המערך או נגד הליכוד. אנחנו בלתי־מפלגתיים, ליצירת קואליציה מקיר לקיר".

וההסכם שנחתם אם כן, יכובד ויקויים, מכסות את חלוקת התיקים הבאות: עקיבא לוינסקי — יו"ר; גזבר — ד"ר אברהם אביחי יו"ר הוועד הפועל הציוני — הרב אשר הירש, מזכ"ל העולמי של התנועה ליהדות מתקדמת; תיק הנוער החלוץ ל„עבודה"; מחלקת החינוך והתרבות בגולה לרפורמים, ומחלקת האירגון — לקונסרבטיבים; מרכזת התיקים כמו עלייה, התיישבות ועליית הנוער — נותרו פתוחים למשא־ומתן. מפ"ם מעוניינת בעליית הנוער. הסכם עוסק גם בשאלות מרכזיות של ארגון מחדש של התנועה הציונית לרבות תוכניתו של עקיבא לוינסקי להנהלה ציונית מצומצמת של 17 איש, לבחירת הנהלה רחבה של 51 איש ושילוב אישים ישראליים בולטים — לא מתוך המערכת הסוכנותית — בחבר הנאמנים של הסוכנות.

לדברי יחיאל לקט, יו"ר תנועת העבודה הציונית, וחנן כהן, רכז מטה הבחירות של מפ"ם, „הסכם זה נותן ביטוי לשינויים שחלו בתנועה הציונית — למעמדם של הרפורמים והקונסרבטיבים — ויוצר שותפות מסוג חדש בין ישראל והגולה". לגוש, בהסכם זה, 311 צירים מתוך 536 צירים.

ה„אני מאמין" של לוינסקי

אם ייבחר עקיבא לוינסקי, או כל מועמד אחר, על־ידי הקונגרס הל"א לכהונת יו"ר הנהלת ההסתדרות הציונית העולמית, הוא יהיה בתוקף בחירה זו ועל־פי התקנון, מועמד לכהונת יו"ר הנהלת הסוכנות.

במכתבו לחבר עצרת הסוכנות היהודית, כותב לוינסקי בין השאר:

„...הסוכנות עוברת תהליך שיש לברך עליו, שחל לפני מספר שנים והמואץ עתה". תהליך זה הינו, לדעתו, תגובה לשינויים המתרחשים בהתפתחותה החברתית והכלכלית של ישראל, והוא בא גם בעקבות מעורבות גוברת וישירה של מנהיגי התפוצות בעבודת הסוכנות היהודית. „העולם היהודי ומדינת ישראל — טוען לוינסקי — עוברים תהליכי שינוי. הסוכנות היהודית וההסתדרות הציונית העולמית חייבות גם הן להשתנות ולשקף את המצב החדש ביהדות ברחבי העולם".

פלורליזם דתי

לוינסקי מציין במיוחד את דאגת התפוצות בנושא הפלורליזם הדתי. לדעתו, זו התפתחות חיובית אמיתית המביאה למעורבות של אנשים וגורמים חדשים בפעולות הסוכנות. עמדתו בנושא הפלורליזם הדתי ובשאלה מי הוא יהודי ידועה בישראל והן בתפוצות: „אני מתנגד ללא סייג לשינוי כלשהו בחוק השבות; אני סבור שלאחר שאיבדנו שישה מיליון מבני עמנו בשואה, הציווי היהודי העליון כיום הוא למנוע אובדן נוסף של יהודים. לכן, אני מתנגד לכל מדיניות שתתרום לפלגנות ולפירוד... אין לפסול שום זרם בעם היהודי..."

בין השאר, מציע לוינסקי בתחום הארגוני „לעודד את תהליך הרחבת המעורבות בסוכנות היהודית בכל הרמות שהיא גם רלבנטית לגבי ההסתדרות הציונית העולמית".

שותפות בקידום האדם

עקיבא לוינסקי מרגיש כי הוא „מתייחס לסוכנות היהודית כיום כאל שותפות בפיתוח האדם וקידומו". הסוכנות מחוייבת, לדעתו, להעלאת איכות החיים לתושבי ישראל, במיוחד לאלה הזקוקים לכך ביותר כגון עולים חדשים, יתומים וילדים מבתים הרוסים, עניים ומוגבלים. „חברה ישראלית לא תוכל להיות חזקה כל עוד יש בקרבה הרבה ישראלים שאינם מסוגלים לנצל את הפוטנציאל האנושי שלהם. מתפקידה של הסוכנות היהודית למלא תפקיד מרכזי בהשגת יעדים אלה..."

בסכמו את מעמדה של הברית העולמית של מפ"ם, אמר חנן כהן, רכז מטה הבחירות לקונגרס, כי מפ"ם עלתה מ־30 צירים בקונגרס האחרון לכ־35 צירים, וזאת לאחר שמפ"ם הפסידה בהתאם למספר המנדטים שלה בכנסת — אחד בישראל ואחד באוסטרליה. חנן כהן הדגיש שבכל ארץ בה התייצבה לבחירות, זכתה מפ"ם במנדטים נוספים, או בקולות נוספים, למרות שהמודד לכל ציר עלה בשיעור ניכר לעומת הקונגרסים הקודמים.

בהתייחסו למהומה שקמה סביב מועמדותו של עקיבא לוינסקי, וכמי שהשתתף בדיוני חבר הנאמנים, הוא אומר כי טרם נדון נושא מועמדותו של עקיבא לוינסקי ואין תוקף להודעות שנמסרו בדבר הווטו של חבר הנאמנים לגבי לוינסקי.

חנן כהן מציין במיוחד את העובדה, שמפ"ם היתה והינה שותפה מלאה עם מפלגת העבודה בכל שלבי המו"מ עם כל הארגונים והמפלגות עימן נחתמו הסכמים לגבי תוכניות הפעולה בעתיד.

ג'וב עם ציונות

מי שאינו מצליח להתברג אל תוך המסלול המוביל לכנסת ולממשלה נאלץ להסתפק בדרג הסוכנות וההנהלה הציונית ■ כוכבים לא מוצאים שם

מאת דורית גפן

הסוכנות וההנהלה הציונית אינן נחשבות למסלולים ראשיים בפוליטיקה הישראלית, והמאבקים להיבחר כציר לקונגרס הציוני עוברים ברוב המפלגות ללא הדים תקשורתיים מיוחדים. יחד עם זאת, בצפיפות הרבה השוררת בצמתים המפלגתיים, המובילים אל הכנסת, הממשלה, או אפילו אל המישור ההסתדרותי והמוניציפאלי, יש במסלול הציוני־פוליטי פיצוי מסויים, למי שאינו יכול להשתלב בהם. מה גם, שלחלק קטן מאד מהפעילים בתחום הזה יש סיכוי להתברג גם להנהלה הציונית, ואילו לחלק מהם יש סיכוי לזכות באיזה ג'וב.

אחד מצירי מפלגת העבודה לקונגרס הציוני אמר השבוע, כי ראש מחלקה בסוכנות הוא לא פחות מסגן שר, ומבחינות מסויימות אף יותר מכך, בהתחשב בנסיעות הרבות לחו"ל שכרוכות בעבודתו. וזוהי ראייה מנחמת, המשתבחת בטובות הנאה כאלה ואחרות, אך העובדה היא כי רבים יעדיפו להיות בכנסת.

הנושא הציוני, עם או בלי המרכאות, איבד מזמן את כוח משיכתו לגבי הפוליטיקאים הישראליים. פה ושם עולה אמנם שם של אישיות ידועה, כמו למשל בזמנו שמו של אריק שרון לתפקיד ראש מחלקת העלייה של הסוכנות, או שמו של השר מודעי שעלה לא מכבר כמועמד לתפקיד יו"ר הסוכנות וההנהלה הציונית. אך בדרך־כלל מוזכרים השמות „הלאומיים" בהקשר של המצב הפרסונאלי שבו הם נתונים באותו זמן, שרון היה באותה עת שר מתוסכל ללא תיק, ואילו מודעי מצוי היום בהמתנה ממושכת וחסרת סבלנות לסידור־עבודה של ראש הממשלה שמיר.

מקום גבוה בסולם הנסיעות

אך לא שרון ולא מודעי העלו בדעתם לוותר על המסלול הממלכתי לטובת הנושא הציוני. עכשיו מוזכר שמו של השר פת, אשר תחומו העיקרי בממשלה הוא, שכה הוא מכהן כשר המדע והטכנולוגיה, המקום הגבוה מאד שהוא תופס בסולם נסיעות השרים לחו"ל. תפקיד של יו"ר הסוכנות היה פוטר את פת מהביקורת הציבורית על נסיעותיו המרובות התכופות, והיה הופך אותן בן לילה לסמל להרצונו ולמסירותו במילוי תפקידו.

המימד השולי שזוכה לו הנושא הציוני במפלגות השונות קשור בירידה הכללית של הנושא בסדר העדיפות הלאומי והמפלגתי, וממילא אין הוא מושך אליו את תשומת לבם של עסקני המפלגות. בכל מפלגה יש כמובן יוצאים מן הכלל, משוגעים לנושא, אשר מאמינים כי הקשר עם יהדות העולם כמו גם נושא העלייה, והפעילות הציונית בקרב הנוער היהודי בחו"ל, להערכתם הם מן ההשקעות החשובות ביותר לעתידה של מדינת ישראל. אך במבט הכולל יותר לא יהיה זה מוגזם לומר, כי מבין מסלולי הקידום הפוליטי־מפלגתי התחום הציוני נמצא בשוליים בלבד, ועל כן ספק אם ניתן יהיה למצוא בקונגרס הציוני כוכבים מבין הצירים של המפלגות השונות.

מופע — מטבח, מיטה, כיור

„ריטה, סו ובוב גם הוא..." בקרוב בקולנוע „רב חן" בתל־אביב

מאת יעל ישראל

„שירותים אישיים", „לו היית כאן", „המכבסה היהודיה שלי", ועכשיו — „ריטה, סו ובוב גם הוא...". סרטים בריטיים המסמלים בעיני רבים תחייה מחודשת בקולנוע האנגלי. כולם עוסקים בבני המעמד הנמוך בכל מיני פרברים תעשייתיים אפרוריים. במעט כמו סרטי „כיור המטבח", אבל בלי העגמומיות, שאפיינה גל סרטים זה שפרסם את הקולנוע האנגלי במחצית שנות ה־60.

או היו אלה סרטים ניאוריאליסטיים, כמו „מוצאי שבת ובוקר יום אלף" או „בדידותו של הרץ למרחקים ארוכים", שפנו לטפל באוכלוסיה מאוד לא פוטוגנית של בתים הרוסים, נערות מוזנחות בהריון וגברתנים חסרי השכלה — אחרי שנות דור ארוכות, בהן דישדש הקולנוע הבריטי בווילות ובטירות ובבני המלוכה בלבד.

למיכך, מה שנקרא „תחייתו המחודשת של הקולנוע הבריטי" אינו, למעשה, תחייה של ממש. אין שום דבר חדש בסרטים החדשים. שוב אותם נופים מכוערים, אווירה קודרנית, אותן עקרות בית קשות יום, בעלים שיכורים ומרירים, ואותם בני נוער מוצצ'קנים עם מבטא קוקני צורמני. והשינוי היחיד הוא הרכב האוכלוסייה. עכשיו הצטרפו לתמונה גם פקיסטנים והודים, והם התבייתו ריי יפה ב„כיור המטבח" המחודש הזה.

מימין: מישל הולמס, סיובין פינראן וג'ורג' קוסטיגן ב„ריטה, סו ובוב גם הוא..."

„לריטה, סו ובוב גם הוא..." אחראי אלן קלארק, במאי דרמות כורסא, שעבר בעבר עם הבמאי והתסריטאי דיויד ליילנד, מי שאחראי לשניים מהסרטים המוזכרים לעיל. „הוא כתב את התסריט ל„שרותים אישיים" וביים את „לו היית כאן". את התסריט כתבה המחזאית אנדריאה דאנבר בת ה־26 שהסתמכה על מה שראו עיניה בעיר מגוריה. דאנבר היא לא אינטלקטואלית לגרוניות מהודרות. היא צמחה מאותה אוכלוסיה בה היא עוסקת בתסריט. כמו גיבורותיה, גם היא בת למשפחה מרובת ילדים בעיר תעשייה קטנה. את המחזה הראשון שלה כתבה כבר בגיל 18, והוא הועלה על בימת התיאטרון המלכותי האנגלי. על בסיס מחזה זה כתבה המחזאית הצעירה את התסריט הגמור ל„ריטה, סו, ובוב גם הוא...".

דאנבר העניקה לסרט את המימד הריאליסטי. את תנאי החיים הקשים המתוארים ללא רחמים או זיופים מתקתקים. את הפן והאנושי העצוב של הסיפור. הבמאי קלארק הוא שהעניק לסרט את צביונו הקומי. מפני שמעל לכל מדובר בקומדית סקס שחורה וציניות, נטולה גינוני רומנטיקה ונימוסים נאים. גיבורות הסרט הן שתי פריכות אנגליות קטנות ומפוטמות, ריטה וסו, המחפשות להן קצת אקשן ומוצאות אותו בצורת אחר גברתן גס רוח ותרמן קבוע בשם בוב, שמאס בזוגתו למיטה. כוכב זה, שימפנזה בצורת גבר, לוקח את צמד הגימנזיסטיות התמומות שלו לשעשועי זימה במושב האחורי של המכונית. וכל מה שעוד מתרחש בסרט הוא באמת כל כך נכון ואמיתי, גם אם יהיו כאלה שיעקמו את האף, ויגידו שהם לא מכירים דברים כאלה. וכמעט אפשר להריח את ריח הצואה והכרוב החמוץ. ניתן בהחלט לעשות טוויץ' מקומי קטן ולהריח את הפלאפל והשווארמה בפיתה.

קונצרט ראשון — החמצה

מאת אביבה שלח

קונצרט מספר 3 של התזמורת הפילהרמונית הישראלית בהשתתפות המקהלה הפילהרמונית תל־אביב, בניצוחו של יואל לוי, עם שלמה מינץ (כינור). התוכנית: מוצרט: סימפוניה מספר 34 בדו מז'ור, ק. 338; פרוקופייב — קונצ'רטו מספר 2 בסול מינור לכינור ולתזמורת, אופ. 63; רוול — „דפניס וכלואה", סימפוניה כוריאוגרפית בשלושה חלקים. היכל התרבות, 27.10.87.

זה היה בהחלט עשוי להיות קונצרט מהנה. תוכנית בלתי שגרתית מגוונת עם סולן מעולה ומנצח ישראלי צעיר. אבל האכזבה החלה כבר בסימפוניה בדו מז'ור. מה שהיה צריך להיות רענן וצבעוני היה פשוט משעמם. לא שמחת חיים ולא זמרתיות יפה, רק משהו דהוי וחיוור. סימפוניה של מוצרט ללא טעמו המיוחד של מוצרט היא תמיד החמצה.

בקונצ'רטו היפהפה של פרוקופייב נפרדו הדרכים. סולן נפלא טווה צלילי קסם המחממים את הלב מזה והתזמורת עם מנצח גנדרני מפוזר מזה. כל קשר התייחסות בין האחד לרעהו היו מקריים בלבד, והיו שניהם אבל ללא תקווה אחד מן הקונצ'רטים היפים של המאה העשרים.

בסיפור האהבה הנוגה של דפניס וכלואה יצק רוול ממיטב דמיונו הצבעוני כשרטט את נפתולי הדרמה בקווי תיאור עזים ומבריקים. אצל לוי הפכה הסאגה לטקס תלאות ארוכות דל תכנים, למרות המגע החם העשיר של כלי המיתר וסלסולי הנשפנים שהוסיפו לזה. גם המקהלה היתה בסדר, רק דפניס וכלואה נעדרו.

מוסיקה — בכורה בסימפונייטה! שוברט לפי מאהלר

מאת יצחק שור

כל החן והעדינות של טוקיו, זלצבורג ובאר־שבע חברו יחד בהופעת מיומי סוג'יקאווה (כינור) ונובוקו אימאי (ויולה), עם הסינפונייטה, כאשר ביצעו את הסימפוניה קונצ'רטנטה מאת מוצרט, באולם הנרי קראון בירושלים במוצאי שבת 24.10.87.

אלא שהחידוש היה אחר: בהופעת בכורה ארצית ניגנה הסינפונייטה, בניצוחו של מנדי רודן, את גירסתו התזמורתית של מאהלר לרביעייה של שוברט „המוות והעלמה". מאהלר לא נגע בטקסט, הוא „רק" הוסיף כמה משפטים לקונטרבאסים ועמעמים לכלי הקשת.

ההשוואה בין הגירסה הקאמרית להתזמורתית היא בלתי נמנעת ומתפרכת בעת ובעונה אחת. הגירסה התזמורתית, הבלתי מוכרת לציבור הרחב, נשמעה דרמטית יותר ומשכנעת פחות מאשר הגירסה הקאמרית. הסטקטים היו חריפים, הלגאטים, פרט לפרק השני, נשמעו רכים פחות. האם היתה פרשנותו של מנדי רודן נאמנה לשוברט?

פעם שאלה בערה: „יאמר נו לי, אדון שוברט, האם כתב הוא, בעצם, רק מוסיקה נוגה?" והוא השיב: „האם יש בכלל מוסיקה עליזה?" מנדי רודן נתן לשאלה אותה תשובה עצמה, „בגליפ". פרשנותו לשוברט, בגירסה התזמורתית של מאהלר, היתה נוגה ונבעה בכינוס שלב.

על ז'קלין דה־פרה

ז'קלין דה־פרה ודניאל ברנבוים 1980

מאת יוסי שיפמן

לפני כשבוע הלכה לעולמה ז'קלין דה־פרה. 15 שנות סבל ממחלת הטרשת הנפוצה הגיעו לקיצן.

הצ'לנית המוכשרת לא רוותה נחת בחייה הקצרים. היא נולדה לפני 42 שנה באוקספורד. כשרונותיה המוסיקליים נתגלו בגיל צעיר ביותר. היא החלה ללמוד בגיל חמש ותוך שנה נשלחה לביה"ס לצ'לו של הרנרס ואלן בלונדון. חמש שנים מאוחר יותר היא היתה לתלמידתו של ויליאם פליט. עוד למדה עם פול טורטליה ועם מסטיסלב רוסטרופוביץ'.

הקריירה המקצועית שלה החלה בקונצרט שקיימה באולם ויגמור הלונדוני ב־1961. את הכלי, שהיה סטראדיבריוס אמיתי משנת 1672, קיבלה מתורם אלמוני. מאז החלה להופיע [illegible] בתזמורת מיודית לסנגון והעומק, וההבנה שגילתה ביצירות שנגנה.

ב־1966 העמיקה קשריה עם המנצח והמנגן הישראלי דניאל ברנבוים, שנה לאחר מכן נישאו השניים בירושלים לאחר שז'קלין התגיירה. [illegible]

הרופרה נתקבלה בקלות ל„מאפיה" של ברנבוים, צוקרמן ופרלמן. [illegible] קונצ'רטים של בטהובן, אלגר, היידן, דבוז'ק, דליוס, סרסנס ושומן.

ב־1971 היא יצאה לחופשה ממושכת אבל שנתיים מאוחר יותר אובחנה המחלה ומאז למעשה חדלה הקריירה המוסיקלית הפעילה שלה. ב־1976 הוענק לה תואר ה־OBE.

מאז חלתה התגייס ברנבוים לארגון קונצרטים שהכנסותיהם הוקדשו למחקר הטרשת, שהלוקים בה נותרים ללא תקווה. המחלה מתמשכת לאט. לז'קלין דה־פרה [illegible] הקשתה 14 שנה.

פסטיבל הג'אז אילת

„חיפוש" אחר הצליל הקסום

„קווסט"

מאת עופר ניר

„קווסט" פירושו חיפוש, חיפוש אחרי משהו נשגב, נדיר, לא שגרתי, רב־עוצמתי. „קווסט" מנסה למצוא את הצליל הזה, לדעת מעריציה, היא גם מצליחה. „קווסט" תופיע בארבעת ימי הפסטיבל במוצ"ש, 31 באוקטובר, בשעה 23.00 בבמה ארבע. למחרת בשעה שש בערב, בבמה 2 וביום ב', בשעה שמונה בערב, במה מס' 3, ביום האחרון של הפסטיבל תופיע הלהקה בבמה 3, בחצות. שלוש שעות קודם לכן, יתארח דייב ליבמן, נגן הסקסופון, בהרכב של יוסי לוי הישראלי.

ב„קווסט", גאים חבריה להדגיש, אין מנהיג, מדובר בארבעה מוסיקאים, שכל אחד מהם הוא כשרון גדול בפני עצמו. ליבמן ורייצ'רד ביירק, נגן הקלידים, חברים טובים ושותפים מוסיקליים כבר עשרים שנה, לא ברציפות. ביירך ניגן עם סטן גץ וליבמן עם אלוין ג'ונס ומיילס דיוויס. הקימו הרכב בשם „שוות הצופה", והקליטו תקליט לחברת „אקו־מאן". אחר־כך שמו למעילות נפרדות. ביירך הקליט כסולן ועם השלישייה שלו, ואילו ליבמן הופיע עם צ'יק קוריאה והקים הרכב משלו. בשנת 1981 הקימו את „קווסט". גם לשני השותפים האחרים בהרכב, יש קריירה עשירה ומגוונת. הבאסיסט, רון מקלור, הופיע עם ליבמן בלהקתו של האורגן, וניגן גם עם להקת „דם יזע ודמעות". בילי הארט, מתופף, עבד עם סטן גץ, מקוי טיינר והרבי הנקוק.

מביג־בנד עד ביג־בנמון

רוני קובר נחשב כיום לאחד הסקסופוניסטים הטובים ביותר. הוא יופיע, עם רביעייתו, בשתי הופעות בפסטיבל, ביום א', בשעה שבע בערב, בבמה מס' 4 וביום שלישי, בשעה שש, על במה מס' 3.

קובר הופיע עם הרכבי־ג'אז גדולים, ביג־בנד'ים, ברחבי ארצות־הברית. בשנת 1966 הצטרף אל ג'ורג' בנסון, נגן הגיטרה, שהוביל הרכב באיש ג'אז והפך לאמר־אינטרומנטליסט לאחר מכן. הוא הופיע שנתיים עם בנסון, ואחר־כך פרש ועבד עם שמות ידועים במוסיקת הנשמה, ביניהם אריתה פרנקלין. הוא גם ליווה נגן סקסופון ידוע אחר, קינג קרטיס המנוח, כחליל. בשנת 1976 הקליט את תקליטו הראשון, קובר לוקח את הזמן שלו ורק השנה, יופיע התקליט הרביעי שלו.

הליטל־ביג־בנד של מל

מל לואיס יגיע ארצה עם שישה מתוך הביג־בנד שלו, הוא יופיע ביום הראשון לפסטיבל, 31 באוקטובר, על במה 2, בחצות. הופעה נוספת ביום שני, בשעה שש בערב, גם כן, על הבמה מס' 2. מל לואיס, מתופף, בן 58, יליד מדינת ניו־יורק, בשנות ה־60' ניגן עם ג'רי מאליגן ודיזי גילספי. באמצע שנות ה־60' חבר לטד ג'ונס, נגן חצוצרה, להקמת הביג־בנד שלהם, שהתנאתה בעשר שנות קיומה, בתואר הביג־בנד הטובה בעולם. במקביל, הופיע עם ג'ונס בהרכב קטן וצנוע, לואיס מצטיין לא רק כמנהיג תזמורת, גדולה או קטנה, אלא גם כמתופף בזכות עצמו, ואת ההוכחה לכך נתן בקונצרט סולו שערך בניו־יורק, וזכה להצלחה רבה, לזכותו של לואיס, שכבר הופיע בארץ בעבר, 15 תקליטים, כן ירבו.

ג'ים מאלן, הסקוטי בחבורה

ג'אז טוב יש לא רק בארצות־הברית, כידוע, גם בבריטניה מספקת כמה שמות טובים. אחד מהם ונציג הממלכה המאוחדת בפסטיבל האילתי הוא הגיטריסט ג'ים מאלן. במוצאי־שבת יופיע, עם להקתו, בשעה תשע בערב, על במה מס' 4 והופעה נוספת תתקיים כעבור יומיים, יום שני, אותה במה, בחצות.

מאלן הופיע בארצות־הברית עם הרכבי הנקוק ועם להקת „הלבן הממוצע", חבר לאנגלי דיק מוריסי להקמת „מוריסי־מאלן" וזכו להצלחה רבה, לא רק בחוגי הג'אז. לפני כן, ניגן מאלן על גיטרה־באס, והקים — בשנת 1963 — את להקת „ג'ים מאלן ושות'" ובעבור זמן, החליף לגיטרה חשמלית, הגיע ללונדון והחל לעבוד עם מוסיקאי בלוז ורוק, ביניהם בריאן אוגר ולהקת „וינגר ג'ו" (ממנה יצאו רוברט פלמר ואלקי ברוקס), עד שהחליט לצאת לארצות־הברית לנסות את מזלו, והוא שב הביתה, כאמור, וכאן הוא אחד השמות הבכירים של הג'אז הבריטי.

כתבה שנית ואחרונה

ספרים למדף

צמחונות לאניני טעם

**צמחונות בהנאה
דליה שרון
הוצאת זמורה ביתן**

ריגול־תעשייתי חוק ביותר קיים, כך נדמה לי, בקרב המו"לים: לאחרונה, לא יתכן שיראה אור ספר־בישול ייחודי, וממש במקביל, לא יופיע משהו דומה אצל המו"ל המתחרה. אין זה בהכרח ספר בנושא זהה כמו שקרה, למשל, למרקים, אבל גם „בערך" הוא קרוב מאד. כך, למשל, ביחד עם „הבישול־הטבעי", (הוצאת מסדה) שעליו דיווחתי לפני שבועיים, הגיע לידי „צמחונות בהנאה", והרושם הראשון היה שההבדלים מינימליים. עיון מעמיק יותר (עד כמה שאפשר להתעמק בספר־בישול) הוכיח שההבדלים גדולים. אצל דליה שרון, הצמחונות אינה דת, או אידיאולוגיה, אלא הנאה. לא רק למען בריאות, אלא גם בשביל הטעם, לספק את כל החושים, כולל חוש השמיעה כאשר הסועדים מעריכים מוממאות. אמנם צמחונות, אבל „גורמה".

הספר — כך בהקדמה — והא פרי עבודה אינטנסיבית של חמש שנים, שבהן התמחתה דליה שרון במרכיבי המזון השונים והתאמתם, שאבה רעיונות מן הספרות הקיימת, אספה מתכונים של מטעמים ובדקה אותם. דליה שרון — מבשר המו"ל על גבי השער האחורי — היא ילידת ירושלים ובוגרת האוניברסיטה־העברית במתמטיקה, פיסיקה וחינוך, עתונאית העוסקת במיוחד בענייני תרבות.

כיאה לאשת מדעים מדוייקים, פותחת המחברת את הספר בהקדמה על דיאטה מאוזנת, כולל טבלאות השוואה בין הערך התזונתי של חלבון מן החי, לחלבון מן הצומח, טבלה מפורטת של מקורות הויטמינים והמינרלים (ותוצאות חסרונם בגוף), כמות הסובין במזונות השונים וכו'. יש גם עצות אשר למלאי קבוע בארון, איך לחסוך זמן ומאמץ, ואיך לאחסן מצרכי־מזון שונים. אחר־כך, כדי להוכיח שהספר נועד לאירוח אניני טעם, מוצעים תפריטים יחודיים, על טהרת הצמחונות.

בלי לגעת בבשר מסתבר, אפשר להכין ארוחה איטלקית, הודית, יוונית, מכסיקנית, יהודית (ממזרח אירופה), סינית, צרפתית או מזרחית. בכל סיגנון ניתנים לבחירה שני תפריטים וכך גם לארוחה „גורמה" ולהבדיל — לארוחה קלה. רוצים לראות, מה ההבדל בין שתי אלה בבקשה. ל„גורמה" מוצע מרק פטריות גרמני, עגבניות אפויות, גלילת תרד ופטריות, מאפה אגוזים קצוצים, סלט גבינה ואבוקדו ומוס־שוקולד. לארוחה־קלה נסתפק בפאי רועים, סלט־מעורב צבעוני, קיש־בצל, כרוכית־פטריות, סלט־ניסואז וטריפל...

כל המאכלים המוצעים בתפריטים השונים, מופיעים בספר (לאו דווקא בעמוד המצויין לצידם, אבל אפשר לאתרם באינדקס) לצד רבים אחרים, בתחום של סלטים, מנות ראשונות וחטיפים, מטבלים, מרקים, מנות־עיקריות, ירקות ותוספות, קישים, רטבים, מנות־אחרונות, עוגות ולחם גם.

הצריכה הגראפית של הספר נאה, אם כי ריכוז רשימת המצרכים בצד החיצוני של כל עמוד (ולא בצד ימין או שמאל באופן עיקבי) קצת מבלבל. הוראות ההכנה מפורטות, יש הרבה תצלומים של מאכלים (צולמו במלון דניאל בהרצליה). סרט סימניה מקל על החיים.

צב"ש

ספר לימוד מקומי

„במר־טבאי עירנו" — ספר לימוד חובה לכיתות ד' ובו דפי עבודה עצמית ושיעורים על העיר, העירייה ותולדות היישוב, משמש משנת הלימודים תשמ"ח את מערכת החינוך בבאר־שבע.

מנהל המרכז הפדגוגי בעיר, שלום נוי, מסר כי הספר, בהוצאת עיריית ב"ש — מומלץ על־ידי האגף לתוכניות לימודים במשרד החינוך והתרבות, וכי באמצעותו מלמדים את יסודות הגיאוגרפיה, מושגי יסוד בהבנת תוכנית מיתאר, מבנה מוניציפלי, ערכים חברתיים ו„איכפתיות" למקום מגורים. הספר ובו 280 עמ', נכתב על־ידי המורות, ויוה מימוני ולאה של, בעזרת חומר שנכתב בידי המתנבות הוותיקות הבקה לבנה, והבה מלכיאלי, על דפים משוכפלים לפני כ־10 שנים.

(ח. גדלי)

ארוחת „גורמה" צמחונית

מהספר „צמחונות בהנאה" (הוצאת זמורה־ביתן), אחד התפריטים שמציעה המחברת, דליה שרון, כ„ארוחת גורמה".

מרק שקדים עם קרוטונים

2 כפות בצל קצוץ; 2 גבעולי סלרי עלים קצוצים; כוס שקדים טחונים דק; 2 חלמונים; 2 כפות מרגרינה; 1 כף אבקת־מרק בטעם עוף, או ירקות; 1 כוס מים; 1 1/2 כוסות חלב; מלח; פלפל; לקישוט: שקדים קלויים קלופים; גבינה צהובה מגוררת, בצל ירוק קצוץ.

מאדים במרגרינה את הבצל ואת הסלרי, עד שהבצל מתחיל להשחים. מוסיפים את השקדים הטחונים ומטגנים עד 4 דקות. מוסיפים את שאר החומרים, מערבבים ומביאים לאט לרתיחה. מערבבים את החלמונים עם מעט מרק, מוסיפים למרק ומחממים בלי להרתיח. מגישים מקושט בשקדים קלים. אפשר לזרות גבינה־מרוסקת, או בצל־ירוק. לארוחה הזאת — מגישים עם קרוטונים.

שזיפים ממולאים

250 גרם שזיפים מיובשים; 1 1/2 כוסות תחליף־בשר (סויה); חצאי אגוזי פקאן — כמספר השזיפים; 1 כוס יין־אדום־מתוק; 1/2 כוס מים; מיץ מ־1 לימון; קורט־סוכר; קינמון; מלח ופלפל.

חורצים חתך בשזיפים ומוציאים את הגלעינים, משרים את השזיפים ביין שעתיים, ומוציאים. ממלאים את השזיפים בתחליף בשר ומניחים אותם בתבנית אפיה. מכסים כל שזיף בחצי אגוז פקאן, מוסיפים את שאר החומרים ליין ויוצקים על השזיפים לתוך התבנית. מכסים את התבנית בנייר אלומיניום ואופים בתנור בחום בינוני כ־30 דקות, או עד שהנוזל נספג בשזיפים.

פאי ירקות חגיגי

בצק פריך לא מתוק; תבנית לפאי בקוטר 28 סמ' משומנת; 300 גרם תרד; 2 כוסות ירקות־העונה (חציל פרוס, או לפת גדולה פרוסה, או 3 קישואים פרוסים); 100 גרם פטריות חתוכות; 1 קופסא לבבות ארטישוק; 3 בצלים גדולים פרוסים; 5 עגבניות קלופות פרוסות; 2 שיני־שום כתושות; 2 כפות קמח של חיטה מלאה; 150 גרם גבינה־צהובה פרוסה לפרוסות דקות; 1/4 כוס גבינת־פרמזן מגוררת; 1 כף שמיר יבש או טרי קצוץ; 1 ביצה טרופה; 1 כף אבקת־מרק בטעם עוף; שמן לטיגון; 2 כפות שמן־זית; מעט חלב לצפוי; מלח ופלפל.

מרפדים את בסיס התבנית ואת דפנותיה בכ־2/3 מן הבצק. מקררים. מרתיחים 1/2 כוס מים עם כפית מלח וכף שמן ומבשלים את התרד 3 דקות. מסננים ומערבבים את הקמח, 2 כפות־המים ואבקת־המרק, מוסיפים את הביצה ומערבבים היטב. מוסיפים לתערובת את הבצלים, הירקות והפטריות, מטגנים בשמן - בכל פעם כמות קטנה, עד שהירקות מקבלים גון חום־זהוב. אופים את הקלטית בתנור, בחום בינוני־גבוה 10 דקות. מניחים. מטגנים את העגבניות עם השום בשמן־זית עד שאפשר למעוך אותו. מוסיפים שמיר, מלח ופלפל. מסדרים על הבצק האפוי למחצה: שכבת תרד, שכבת ירקות והפטריות המטוגנות, רוטב העגבניות, פרוסות גבינה־צהובה, לבבות־ארטישוקים חצויים, גבינת פרמזן. מרדדים את 1/3 הבצק שנשאר לעיגול בגודל התבנית. מכסים בו את התבנית ומדביקים לדפנות. מברישים את פני הפאי בחלב. אופים בתנור בחום בינוני־חם כ־40 דקות, עד שפני המאפה זהובים.

תפיחת קישואים

3 כוסות קישואים מגוררים; 1 כוס קמח מחיטה מלאה; 1 כוס גבינה־צהובה חצי שמנה, מגוררת; 1 בצל־קצוץ; 1 שן שום מעוכה; 4 ביצים; 1/2 כוס שמן־משובח; מלח; פלפל.

מערבבים את הקישואים עם שאר החומרים. משמנים כלי חסין־אש ואופים בתנור חם 30־40 דקות עד שהמאפה מקבל גוון זהוב.

סלט קיסרי

1 חסה גדולה, ארוכה, בלי עלים חיצוניים גסים; 200 גרם טופו (גבינת סויה, להשיג בחנויות טבע); 6 פרוסות לחם; 1 ביצה; 1 ביצה־קשה חתוכה לקוביות; 1/3 כוס גבינת פרמזן או גבינת צ'דר מגוררת; 2 שיני שום מעוכות; 1 כף רוטב־סויה; מיץ מ־1 לימון; 1 כף שמן; מעט רוטב רויאל.

תולשים את עלי החסה ושמים בקערת עץ גדולה. מערבבים את רוטב הסויה עם שן שום, חותכים את הטופו לקוביות בגודל 1 סמ' ומשרים ברוטב. חותכים את הלחם לקוביות קטנות, שמים בתבנית אפיה ואופים בתנור בחום בינוני כ־15 דקות, עד שהקוביות פריכות וצבען זהוב. מטגנים את הטופו בכף־שמן כ־2 דקות. להכנת הרוטב: משהים את הביצה הטריה במים־רותחים במשך 1 דקה. טורפים את הביצה ומערבבים אותה עם שאר המרכיבים. מוסיפים לקערה את קוביות הלחם, הטופו והביצה הקשה, יוצקים את הרוטב ומערבבים.

עוגת מקצפת ותות־שדה

4 חלבונים; 2 כפות עמילן־תירס; 400 גרם תות־שדה; 200 גרם אבקת־סוכר; כפית תמצית־וניל; שקית שמנת־מתוקה; כפית חומץ; מעט מלח; שקדים קלויים לקישוט; תבנית־אפיה שטוחה, גדולה, מרופדת בנייר־אפיה.

שומרים אחדים מהתותים היפים לקישוט. על השאר זורים אבקת סוכר. מקציפים את החלבונים עם המלח. בשעת ההקצפה מוסיפים בהדרגה את הסוכר המעורב בעמילן־תירס ואחר־כך את החומץ ותמצית הוניל. מסמנים על תבנית־האפיה שני עיגולים בקוטר 20 סמ', משטחים את הקצף על שטח העיגולים, מחממים תנור־אפיה לחום נמוך, מכניסים את התבנית לתנור, מורידים את החום לנמוך ביותר ואופים כשעה, עד שאפשר לקלף את הנייר מן המקצפות. קולפים את הנייר ומשהים בתנור לייבוש. מקציפים את השמנת והסוכר הוניל, מניחים מקצפת אחת על צלחת שטוחה ומכסים בשמנת ובתות־שדה, מכסים במקצפת אחרת ומניחים עליה את התותים השלמים היפים. מקשטים גם בשקדים.

מה שחסר

כדי שתוכלו להכין ארוחה זאת אני חייבת להוסיף מירשם של בצק־פריך לא מתוק (לפאי), ותחליף לבשר מסויה (לשזיפים). אבל אלה מירשמים שאין לי מקום. לפי הערכתי אפשר בהחלט להשתמש בכל בצק־פריך מוכן, אפילו קנוי, או בכוחו של טיבעול, לאחר שמטבלים אותו. אם לא יוצא אותו דבר, אבל יש מגבלות של מקום, סליחה.

כל ביס — דולר!

שן תותבת מושתלת עולה כאלף דולר ואף יותר; דולר אחד בגין כל „ביס", כפי שאמר אחד ממשתתפי הפגישה עם ד"ר ג'. ניוניק מארה"ב, שהציג שיטה חדשה של השתלות שיניים. השיטה אומצה על־ידי בתי־ספר לרפואת שיניים של אוניברסיטת תל־אביב והאוניברסיטה העברית. מוסדות אלה אירגנו כינוס מיוחד, אליו הוזמנו רופאי שיניים מהארץ כולה, כדי להדריכם בשיטה חדשה המכונה „שיטת קורבננט".

ליד בתי־הספר לרפואת שיניים בת"א ובירושלים יוקמו בעוד כשלושה חודשים מרפאות, שיושתתו על שיטת קורבנט ויעניקו טיפול לכל אלה שלהם אין בכלל שיניים.

כפי שמסר ד"ר ניוניק, טכניקה זו של השתלת שיניים מספקת פתרון ללוקים בחוסר מלא או חלקי של שיניים. לפי השיטה הקיימת מתקינים לכל הנזקקים תותבות חלקיות או שלימות. את התותבות הללו יש לשלוף מן הפה לפני השינה לשם טיפול. הדבר מעורר בעיות אסתטיות, קשיי תיפקוד (דיבור) והפרעות הכרוכות במישור הנפשי.

לפי שיטת קורבנט, שפותחה על־ידי ד"ר ניוניק, משתילים אל תוך הלסת צילינדר חלול העשוי מטיטניום וממתינים 3־6 חודשים עד שהשתל יתאחד עם העצם של הלסת. ההשתלה מבוצעת בהרדמה מקומית. בתום תקופת ההמתנה פותח רופא את מקום ההשתלה ומחדיר לחלל שבצילינדר מבנה עליון, על פי סוג השיקום הנדרש לכל מתרפא, משן בודדת ועד גשר לכל הלסת.

השימוש בהשתלה פותר בעיות אסתטיות, אינו כרוך בפגיעה בשיניים בריאות לצורך תמיכה בגשר. ההשתלה היא נקודתית בהתאם לצרכים. על־ידי השתלת חמש נקודות בלסת אפשר להרכיב תותבת ללסת תחתונה או עליונה. המטופל בשיטה זו של קורבנט אינו זקוק לטפל בתותבת, מדי ערב לפני השינה.

פרופ' חיים טל, מבית־הספר לרפואת שיניים, הוסיף, כי השיטה אינה מתאימה לכל אחד, כפי שצויין בתוכנית „תצפית". יש כאלה שאינם יכולים להיעזר בהשתלות נקודה. ניתן אומנם להתאים את עובי השתל לסוג הלסת, מבנה לסת עבה או עבה פחות. אך יש מקרים שלא ניתן להשתיל צילינדר מטיטניום.

ד"ר ניוניק מסר, כי שיעור ההצלחה מגיע בארה"ב לכדי 96.5 אחוז.

ההשתלה טובה גם לצעירים, במיוחד כאשר נוצר חוסר שן או שיניים בצד החיצוני של הלסת. אז אפשר להשתיל צילינדר, לבנות על גבו מבנה ולהתקין על המבנה כתר במקום השן שנשברה, נשרה או נעקרה.

מבחינתו של הזקוק לטיפול יש עוד בעיה והיא — כספית. שתל עם כתר עולה, כאמור, לפחות אלף דולר. על גבי שתל אחד אפשר „לתלות" שלושה כתרים. זה יעלה איפוא לדברי ד"ר רפפורט, יועץ מקצועי לחברת קורבנט ישראל — כ־2,000 דולר.

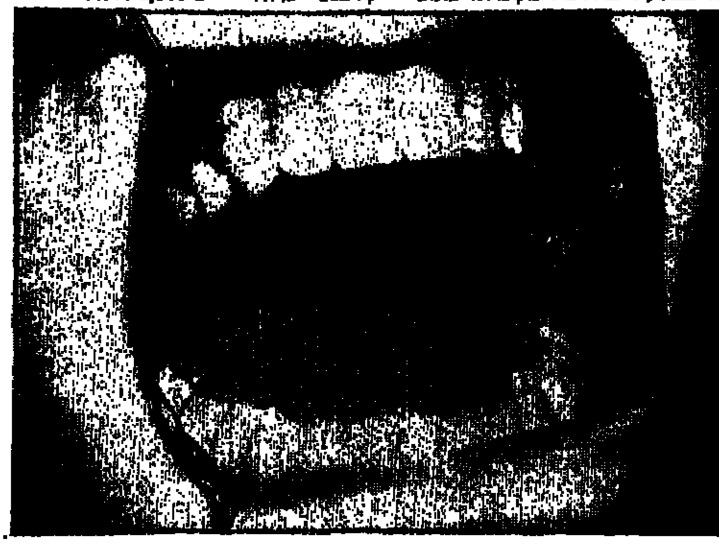

הסינים באים

בימים אלה אמור להיפתח בישראל כנס בינלאומי על סוכרת נעורים. משתתפים 160 חוקרים מ־27 מדינות, כולל סין העממית, הונגריה, פולין ורומניה.

הנושא מעורר התעניינות רבה, שכן מסתבר שיש הבדל עצום בשכיחות המחלה. בפינלנד השכיחות היא 32 לכל 100 אלף תושבים, ביפאן חולה 1 לכל 100 אלף תושבים, בישראל 4 חולים לכל 100 אלף תושבים, במדינת פנסילבניה בארה"ב יש פי ארבעה מקרים מאשר בישראל לכל מאה אלף תושבים.

השאלה המסקרנת היא מה מקור ההבדלים הללו למה מספר המקרים גדול פי שניים בין האשכנזים לעומת המזרחיים? פרופ' צבי לרון וכן פרופ' משה קרפ מהמכון האנדוקרינולוגי שליד בית־החולים „בילינסון" אמרו, כי יש סברה שהמקור הוא בתורשה, בתנאים סביבתיים ובטיב התפריט. כך, למשל, צורכים במדינות סקנדינביות יותר שומן בכלל ושומן מן החי בפרט מאשר הממוצע המקובל בישראל או ביפאן. השאלה היא, עד כמה התזונה מאיצה הופעת סיבוכים בסוכרת, שכן המחלה מתאפיינת בהופעת סיבוכים קשים בתום עשר שנים מהופעתה. נגד גורם תורשתי קשה לטעון, שכן יתכן ויש במטען הדי.אנ.איי. משהו מקולקל. אך כאשר טוענים להשפעת גורם סביבתי אין לדעת למה למשל חמורים יותר ושכיחים יותר הסיבוכים אצל בנות בתקופת ההתבגרות ואצל נשים בהריון.

פרופ' משה קרפ טען, שסוכרת נעורים היא מחלה כרונית, לא ניתנת לריפוי, אך אפשר לצמצם את הנזק הנגרם על־ידי סיבוכים המלווים את המחלה. בין הסיבוכים פגיעה בעיניים, במיוחד ברשתית העין. ללא טיפול מתאים ובזמן, יש סכנת עיוורון. סיבוכים בכליות עלולים להסתיים במוות אם לא מטפלים בזמן. סוכרת נעורים מלווה בפגיעה בכלי דם של הכליות עד כדי צורך בהשתלה. אפשר לאבחן את הסיבוך על־ידי בדיקת שתן, שם מופיע חלבון מסוים המבשר רעות. יש עוד סיבוך אופייני לסוכרת נעורים — סיבוך בעצבים הגורם לסבל רב ולכאבים חזקים. הפגיעה בעצבים עלולה לתת את אותותיה בתיפקוד הלב.

סוכרת נעורים מאיצה תהליכים שונים כגון היווצרות ארטריוסקלרוזיס, טרשת עורקים. מתצפיות נוכחו רופאים לדעת, כי יש השפעה שלילית על התפתחות המחלה והופעת סיבוכים בהשפעת הורמוני מין. מכיוון שרובה במחלה הרגשה בילדים, כולל תינוקות, הרי שבגיל ההתבגרות עלולים להופיע סיבוכים שונים ומשונים. לא רק הורמוני מין בגיל ההתבגרות מאיצים הופעת סיבוכים, גם הורמונים המלווים הריון עלולים לגרום להופעות שליליות. ממחקר שבוצע בבית־החולים „בילינסון" אפשר להתרשם שיתכן שבחורות הלוקות בסוכרת נעורים חשופות יותר להפרעות אמוציונליות מאשר בחורים. אך גם לגברים יש בעיה קשה — אימפוטנציה בגיל צעיר. קשה מאוד למנוע אותה ולטפל בה.

חוקרים משוודיה, בלגיה וגרמניה אמורים להציג בכינוס ממצאים המבססים הנחה, כי איזון טוב של הסוכרת מונע סיבוכים בעיניים ובכליות. כן ידגימו חוקרים גרמניים וקנדים הוכחות, כי שינוי תפקוד כדוריות הדם מבשר הופעת סיבוכים בעיניים. — הדבר חשוב לטיפול מנע. יוצגו גם מחקרים המעידים כי שיטת בדיקת כלי הדם במיטת הציפורן עשויה להקדים את הנתונים המושגים מבדיקת סיבוכים מכלי הדם. יש גם תקוות לגבי דרכי הטיפול. רופא מארה"ב יציג את תוצאות שימוש בתרופה חדשה המונעת סיבוכים במערכת העצבים. רופאה מדנמרק תציג שיטת טיפול נמרץ בהורדת יתר לחץ דם אצל חולי סוכרת, כדרך מניעת סיבוך כליתי.

מומחים שונים בדעה, כי סוכרת הנעורים היא מחלה אוטואימונולוגית. גורמים שונים בגופו של האדם הורסים את הלבלב, ליתר דיוק את איי לנגרהנס, שם מוצר האינסולין. הסיבה לכך אינה ידועה. דבר אחד ברור, שהלוקים בסוכרת נעורים „רצים" מהר אל מכלול של הפרעות האופייניות לגיל מבוגר.

סמן חדש

חוקרים גילו סמן חדש לגילוי סרטן הערמונית, הפרוסטטה. זהו אנזים המפרק סוגים מסויימים של חלבון והנוצר בקרום הערמונית. שמו של האנזים בלעז P.S.A. — PROSTATAE SPECIFIC ENZYM — הוא נוצר, כאמור, בקרום הערמונית ואינו מופיע אחרי ניתוח של סילוק הפרוסטטה. אין הוא נמצא אצל נשים. רמה גבוהה של פי.אס.איי. מעידה על שינויים בערמונית, כולל שינוי סרטני. כאשר מופיע האנזים בתום ניתוח סילוק הפרוסטטה, סימן שיש כבר גרורות בגוף. מכאן חשיבותו של האנזים באיבחון מצבו של החולה שעבר כבר ניתוח ושאצלו צריך לוודא שאחרי הניתוח אין לו גרורות.

חובות בני הורביץ נמחקו במלואם

הבנק הבינלאומי אינו צריך לבצע הפרשות נוספות לכיסוי חובותיהם של בני הורביץ — כך עולה מבדיקות שנעשו על־ידי כונס הנכסים של חברת „ריג׳ אספקה", שהיתה חייבת כספים לבנק.

חובם של בני הורביץ לבנק הבינלאומי הראשון, הגיע לכ־7 מיליון דולר. הבנק ביצע הפרשה לכיסוי החוב של בני הורביץ עוד ברווחות החצי שנתיים שלו, אולם אז לא היה עדיין ברור אם ההפרשה תכסה את מלוא החוב.

עתה, לאחר שעבודת הכונס כמעט הושלמה — התברר, כי ההערכות, שנעשו בבנק הבינלאומי היו מדוייקות, וכי לא יהיה צורך לבצע הפרשות נוספות לכיסוי חובם של בני הורביץ לבנק.

מחקר

רישומי הפחת בתעשייה מופרזים

אורך החיים של ציוד תעשייתי בישראל הוא 21 שנה ולא 14 שנה, כפי שסברו עד כה — כך עולה ממחקר בנושא זה, שנערך על־ידי ד״ר יעקב קונדור, מהמרכז לפיתוח על־שם פנחס ספיר, שליד אוניברסיטת תל־אביב.

ד״ר קונדור מציין במחקרו, כי למרות החשיבות הרבה על אומדן התפלגות אורך החיים של ציוד תעשייתי לגבי אומדני מלאי ההון, חישובי פחת ועסקים בחשבונאות הלאומית, רמת המידע בנושא זה מצומצמת ביותר ורוב האומדנים מבוססים על התרשמויות וניחושים. מצב זה אופייני גם לארצות העשירות בעולם ולא רק לישראל.

ד״ר קונדור אומר, כי הסיבה לכך נעוצה באי רישום „פטירות" של נכסי הון ובאי רישום מלאי ההון.

מן המחקר עולה גם, כי קיימת תופעה של „תמותת תינוקות", כלומר חלק לא מבוטל של הציוד נעלם תוך שנים ספורות מהשקעתו. „תופעה זו", קובע ד״ר קונדור, „אם אינה נובעת מרישום כוזב או מטעויות סטטיסטיות, מצביעה על אחוז גבוה של השקעות ,סרק'".

אייל שגב

המפולת גורמת קשיים לבנקים

בבנקים חוששים, כי המפולת שפקדה את הבורסה ישראלית ואת הבורסות בעולם הרחב, עלולה לפגוע ברווחיותם של הבנקים כבר בתוצאות העיסקיות של הרבעון האחרון של שנה זו.

החשש בבנקים הוא שהמפולת בבורסות בעולם הרחב, תביא להקטנת פעילותם של משקיעים מחו״ל במשק הישראלי. ההערכה היא, שמשקיעים כאלה אף ימשכו כספים שהיו מושקעים בישראל על מנת לכסות חובות והפסדים שנגרמו להם במפולת — דבר העלול להיות בעל השלכות שליליות ביותר על המשק הישראלי ועל הבורסה הישראלית.

חשש נוסף הקיים בבנקים הוא מפני ירידת ערך הבטחונות, שניתנו להם על־ידי לקוחות בניירות ערך הנסחרים בבורסה. ירידה זו בערך הבטחונות — תגרור בהכרח ללחץ של הבנקים על לקוחות לצמצם אשראי, דבר העלול לגרור את אותם לקוחות לקשיים.

בשלב זה, טוענים בבנקים, כי הבטחונות שקיבלו בניירות ערך — עדיין מכסים את שווי האשראי כנגדו ניתנו. בבנקים העריכו את המניות החופשיות לצורך מתן האשראי כ־35 אחוז מערכן, ואילו כטוחות שניתנו באגרות חוב ממשלתיות או במניות בנקים הוערכו לפי־80־100 אחוזים מערכן המתואם.

עם זאת מתברר, כי על מנת לשמור על אותו מירווח סיכון — יהיה צורך לצמצם בנזירה רבה את האשראי ללקוחות או להחליף בטחונות.

א.ש.

פקדון לשנה בריבית ג׳מבו פלוס

בנק הפועלים מפעיל שני חידושים בלעריים בפקדונות בשקלים, שנועדו לגוון את אפשרויות ההפקדה שמעמידים הבנקים לרשות ציבור המשקיעים בישראל. הפקדונות החדשים מיועדים לפודי מניות ההסדר וכן למשקיעים אחרים, המעוניינים לגוון את תיק ההשקעות שלהם ולשלב בהם מכשירי השקעה חדשים.

הבנק מפעיל, לראשונה בישראל, פקדון לתקופה של 12 חודש בריבית משתנה, המבוססת על ריבית „הפריים". הפקדון, שכמו „השקל הרווחי", מאפשר לקבל, כעבור שנה, ריבית גבוהה במיוחד של „פריים" בתוספת 5% לשנה (!) (כיום 20% לשנה), וזאת גם על הפקדות בסכומים קטנים. ריבית זו גבוהה כהרבה בהשוואה לשיעורי הריבית הנהוגים כיום על פקדונות בבנקים כולל פקדונות בסכומים גדולים.

יתרון ייחודי נוסף של הפקדון החדש הוא בכך, שניתן למשוך את כספי הפקדון אחת ל־3 חודשים גם לפני תום התקופה. הריבית שיקבל המפקיד במקרה זה תהיה מדורגת, ותגדל ככל שתקופת הפקדון תהיה ארוכה יותר: „פריים" בתוספת 1.25% לשנה כעבור 3 חודשים, „פריים" בתוספת 2.5% כעבור 6 חודשים, „פריים" בתוספת 3.75% כעבור 9 חודשים.

חידוש שני, שהבנק מפעיל הוא מסלול הפקדה בשם „בונוס", המאפשר לקבל, בתום תקופת הפקדון, ריבית מוגדלת בתוכניות חיסכון או הנחה בעמלה על השקעה בקרנות נאמנות. זאת בנוסף לריבית שחלה על כספי הפקדון.

נסים: לא אתן יד להתמוטטות ההתיישבות

בנושא הסדר החובות למושבים אמר שר האוצר בוועדת הכספים של הכנסת — „אין שמץ לטענות, שהעיכובים בהפעלת ההסדר נובעו, בגלל עיכובים מצד משרד האוצר. משרד האוצר ביצע את חלקו בעניין זה ואף מעבר לכך". לא היה נושא בו פעלנו במרץ ובהתמדה ובו הושקע זמן ומאמץ על־ידי השר ועובדי האגף השונים, כפי שהושקע בנושא זה.

השר דיבר בשבח של התנועה ההתיישבותית ואמר, שהוא לא יתן את ידו להתמוטטות תנועה חיונית מבחינה לאומית וכלכלית. „מדינת ישראל לא היתה יכולה להיות בלי תנועת ההתיישבות ולא נוכל להיות ללא תנועת ההתיישבות" — אמר השר.

השר הוסיף, כי לא האוצר יצר בעיה. הבנקים עומדים בפני בעיה של מחיקת חובות נוספים מעבר למה שהוחלט בוועדת הכספים של הכנסת, וזה הכביד על האפשרות של הסדר העניינים המהותי. יש המשלים עצמם לקבלת ערבות מדינה וזה לא בא בחשבון, אשליה זו רק מרחיקה את הפתרון בין התנועה ההתיישבותית לבין הבנקים. ערבות מדינה משמעה כסף לבנקים. השר הדגיש, כי הבסיס להסדר הוא שבעלי חוב יחזירו את חובם. שר האוצר אמר גם, כי „לא עוד סיוע ללא הבראה והתייעלות. אנו נפעל מתוך קריטריונים ולא נבצע שום פעולה שעלולה להפר את היציבות במשק" — אמר השר.

שוק המשומשים בשפל

שוק הרכב המשומש ממשיך להיות בשפל. מחירוני הרכב המשומש, שיפורסמו בשבוע הבא — יצביעו על ירידה נוספת בערכן של המכוניות המשומשות, ירידה שתגיע, בסוגים מסויימים של רכב, עד כדי 5 אחוזים. יבואני הרכב טוענים לעומת זאת, כי המשבר האחרון בבורסה — לא פגע בהם, וקצב המכירות של מכוניות חדשות מתנהל כרגיל.

עם זאת יש החוששים, כי רבים מרוכשי הרכב הפוטנציאליים, שהשקיעו בינתיים את כספם בבורסה, ושווי השקעתם נשחק מאוד, לא יוכלו עתה לממש את חלומם ולרכוש לעצמם מכונית חדשה כפי שתכננו, דבר העשוי להביא להגברת העניין של הציבור במכוניות משומשות, במיוחד משנות ייצור מתקדמות, שמחירן נתון כשפל.

מכל מקום — בימים אלה מתקשים בעלי מכוניות משומשות למצוא קונים במחיר הנקוב במחירוני הרכב, והקונים לוחצים על בעלי הרכב להוריד מהמחיר המבוקש (אם מדובר במחיר מחירון) עד 10 אחוזים ויותר.

א.ש.

המחצית הראשונה 1987

מחזור כור מתקרב ל־2 מיליארד; ההפסד 94 מיליון ש״ח

● הוצאות המימון גרמו להרעת המצב

הכנסותיה של כור ממכירות ומביצוע עבודות הסתכמו ב־6 החודשים הראשונים של 1987 ב־1.93 מיליארד ש״ח, לרבות ייצוא של 534 מיליון ש״ח (305 מיליון $).

היקף זה עולה ב־5% על הכנסות כור בתקופה המקבילה אשתקד, מסר אתמול מנכ״ל הקונצרן, ישעיהו גביש.

מן המאזן החצי־שנתי, שפורסם, עולה, כי במחצית הראשונה של 1987 נרשם הפסד של 94 מיליון ש״ח בהשוואה לרווח של 6 מיליון ש״ח לכל שנת 1986. עוד עולה מן הנתונים, כי לכור עודף נכסים על התחייבויות בסך 1.3 מיליארד ש״ח. ההון העצמי של כור מהווה כ־23% מסך המאזן (מצב סביר ביותר בהשוואה לענקי תעשיה עולמית) ומכסה למעלה מ־2/3 מהרכוש הקבוע של הקונצרן.

צבר ההזמנות, שבידי חברות כור, מגיע ל־1 מיליארד$ ובתוספת מכירות המובטחות מאליהן בסך של כ־0.7 מיליארד $ מהווה כ־85% ממחזור המכירות השנתי של הקונצרן.

עליה בהוצאות המימון.

כור סבלה במחצית הראשונה של השנה מעליה ניכרת בהוצאות המימון, שחלה בעיקר בעקבות הפיחות מינואר 1987. הקפאת שער החליפין עד סוף שנת 1987 עשוייה לפצות חלקית את כור בגין התייקרות עלויות המימון, באמצעות תמורות הייצוא המכסות את מירב החוב של כור במטבע חוץ.

שיפור בהון החוזר.

בתקופה המרווחות חל גידול בסך 58 מיליון ש״ח בהון החוזר. הגידול ברכוש השוטף בסך 225 מיליון ש״ח עלה על הגידול בהתחייבויות השוטפות בסך 166 מיליון ש״ח, בתקופה המרווחת. הגידול בהון החוזר נובע בחלקו מגידול במלאים שהוכנו לקראת מכירה במחצית השניה של השנה, המאופיינת בדרך כלל ברמת פעילות גבוהה יותר מזו שבמחצית הראשונה של השנה.

„התוצאות העסקיות השליליות", של המחצית הראשונה של שנת 1987, קובעת סקירה הנהלת כור", לא ערערו את איתנותה הפיננסית של כור ולא פגעו בנזילותה שנשמרה ברמה גבוהה.

בין הגורמים, שפגעו ברווחיות כור, יש למנות את: ההסרה האיטית והסלקטיבית בפיקוח על המחירים, שמנעה פיצוי הולם להתייקרות התשומות. הקפאת שער החליפין, שפגעה קשות ברווחיות הייצוא, ותוקנה אך במעט על־ידי הפיחות שנעשה בינואר 1987. המשבר בתעשיות הביטחון והאלקטרוניקה — הסובלת מירידה בהזמנות בשוק המקומי, עקב הקיצוץ בתקציב הביטחון, ומירידה בביקושים בחו״ל תוך תחרות גוברת של יצרנים עולמיים. גורמים אלה הביאו לפגיעה ישירה בכמה מיחידותיה הגדולות של כור, שצברו את מירב ההפסדים והן: סולתם, תדיראן, קבוצת המתכת, קבוצת הגומי והפלסטיק ומפעלי־השמנים.

עליות שכר.

במחצית הראשונה של שנת 1987 נרשמה בכור עליית שכר ריאלית בשיעור של 8% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

על רקע הקשיים עוכרה תוכנית הבראה מקפת, שביישומה הוחל בתחילת 1987 והשלמתה צפויה לא לפני 1989. התוכנית כוללת בין השאר: ● המשך פיתוחן ותמיכתן של תעשיות בעלות פוטנציאל גידול. ● הבראת והתאמת מפעלים מתקדמים והבאתם לרווחיות נאותה. ● סגירת קווי־ייצור ופעילויות בלתי ריווחיות. ● איחוד ומיזוג מפעלים. ● חיזוק המבנה הפיננסי. מתחילת 1987 נסגרו 4 מפעלים ומוזגו פעילויותיהם של 5 נוספים במסגרת מפעלים אחרים.

הנהלת כור צופה שיפור בתוצאות העסקיות, במחצית השניה של 1987, כתוצאה מהפעולות שכבר ננקטו.

בדיוני אגף התקציבים

התעשייה הבטחונית גדולה על ישראל

כ־14 אלף איש במקצועות הטכניים, כולל טכנאים הנדסאים ומהנדסים עזבו את הצבא ואת התעשיות הבטחוניות בשנתיים האחרונות, אך מעטים מאוד מהם נקלטו בתעשיות האזרחיות ולמעשה מצאו תעסוקות אחרות. כך אמר אתמול מנכ״ל משרד הביטחון, דוד עברי, ביום עיון שאורגן על־ידי אגף התקציבים של משרד האוצר.

יום העיון, שדן בעתיד התעשיות הצבאיות, הבליט את חילוקי הדעות הקיימים בקשר לעתיד התעשיות הבטחוניות. ישנם פקידים בכירים וכלכלנים הטוענים, שיש לצמצם את התעשיות הבטחוניות ולהביא לרכיזה במדיניות של שאיפה לאי־תלות באספקת נשק. פרופ׳ ראובן גרונאו מהאוניברסיטה העברית אמר במהלך הדיון, שאכן יש לבדוק מחדש את המדיניות של אי־תלות באספקת נשק. הוא ציין, שהתעשיות הבטחוניות תופסות חלק גדול מהמקורות למחקר ופיתוח ומשאירות מעט מאוד לתעשיות האזרחיות.

גרונאו גם אמר שב־1984 כ־55 אחוז מהטכנאים ו־60% מהמהנדסים הועסקו בתעשיות הבטחוניות. פרוש הדבר, שחלק גדול מהמחקר והפיתוח בוצע על־ידי תעשיות אלה. אך בעוד שהיחס בין מכירות לבין הוצאות מחקר ופיתוח הגיע ביחס של 10 ל־1 בתעשיה האזרחית, הרי שבתעשיות הצבאיות עמד היחס בין מכירות להוצאות מחקר ופיתוח רק על 3 ל־1. הוא ציין, שלמעשה, הצמיחה הכלכלית תצא נשכרת מהעברת מקורות מהתעשיה הצבאית לאזרחית.

עמדות אלה נתמכו על־ידי סגן שר האוצר, עדי אמוראי, אשר אמר, שבעתיד יצטרכו תעשיות הביטחון להתרכז במערכות נשק לא גדולות או בייצור של חלקים למערכות גדולות יותר. הוא אמר, שחלפו הימים בהם יכלו התעשיות הבטחוניות לייצר על בסיס של „קוסט־פלוס" עבור משרד הביטחון. מעתה יהיה צורך להתרכז ביצוא ועליכן יהיה צורך לארגן את כל התעשיות הבטחוניות כחברות מסחריות ולא יהיה מקום להשאיר חלק מהן ביחידת סמך של משרד הביטחון.

תנאי הפסד

אמוראי גם אמר, שבסופו של דבר יש לקחת טכנולוגיות צבאיות ולמצוא להן שימושים אזרחיים, שכן יש להביא בחשבון שההזמנות לתעשיות הבטחוניות לא עומדות לגדול בשנים הקרובות. עברי התפלמס עם אמוראי ועם פרופ׳ גרונאו. הוא אמר, שהשקעה בתעשיות הבטחוניות יכולה להוות פריצה ברמה הטכנולוגית.

הנקודה היחידה בה הסכימו עברי ואמוראי היתה, שהקפאת שער החליפין גרמה לבעיות קשות מאוד לתעשיות הבטחוניות. עברי גילה, שתעשיות אלה חותמות על חוזים בתנאי הפסד ולו רק כדי לשמור על חלק בשוק. הוא הביע ספקות אם בכלל ניתן לעבור לייצא לשוק האירופי, שכן קשה מאוד לחדור אל שוק זה. עברי גם ציין, שאין קיצוץ בתעשיות הבטחוניות והיצוא שלהן גדל מ־930 מיליון דולר ב־1984 ל־1.3 מיליארד דולר לפני שנה. כ־30 אלף עובדים מועסקים ביצור הקשור ישירות ליצוא בטחוני.

אילן אברהם

פילפל

לא תהייה ברית מילה

מאת שלמה מרנקל

הנשיא האמריקני רונלד רייגן, כמעט שבועיים אחרי שהתחילה מפולת המניות, הואיל להודיע, כי יש בה סכנה לכלכלתה של ארצות־הברית. יפה שהודיע ואילו כאן שואלים אם הסכנה הזאת לכלכלתה של ארצות־הברית, לא תגרע מסכום הסיוע של ארה״ב לישראל, ואפילו שגרירה של המעצמה הגדולה בישראל [illegible] בעניין זה.

אם ניתן להסתכן בתחזית, הסיוע של ארה״ב לישראל לא ייפגע. הסיוע הזה [illegible] השנה בשלושה מיליארדי דולרים, רק 1.2 מיליארד יועברו בימים אלה.

לו היתה ארצות־הברית נותנת לישראל את הכסף הזה, נראה שאפשר [illegible] ממנו. אין לאוצר האמריקני כרגע עודפי נזילות. בכלל לא נראה, שלמשק [illegible] צפויים עודפי נזילות בתקופה הקרובה.

אלא מה, האמת היא, שבכלל לא רואים את הכסף עצמו. רק חלק קטן מאוד מהסיוע מומר לשקלים. הסיוע מוקש, ברובו הגדול, לקניית סחורות אמריקניות במפעלים אמריקנים או במחסני ומיטה והשעורה. מקבלים את הסחורות וכדאי לזכור, כי חלק גדול מאוד מהסחורות — כל הנשק — נמכר במחירים גבוהים מאוד, המשאירים רווח של עשרות ומאות אחוזים בתוך ארצות־הברית.

מה שקרה בעיקרון הוא זה: ממשלת ארצות־הברית לוקחת את כספו של משלם המיסים האמריקני, קונה ביוקר רב בתוך ארצות־הברית ורק בתוקפה סחורות שונות ושולחת אותם לישראל.

אם יבוטל חלק מהסיוע, עידוש הדבר, שישראל תצטרך לבטל הזמנות עסקיות בארצות־הברית, ולא כן המנוע שבעקבות כך ייקלעו קונצרנים אמריקנים מסויימים [illegible] סכנה שישראל תקבל את הסחורות האלה גם אם הסיוע האמריקני יקוצץ. [illegible] ישראל עושה זאת, והיתה צריכה לשלם בסכומי האוצרים בנין קונ [illegible] אמריקנים.

החוזים אלו רואים בויקטם לשכנע הסיוע האמריקני לא מעט בנקים אמריקנים נקלעו לקשיים ואפילו פשטו רגל כאשר מדינות בדרום אמריקה [illegible] שמיכות חובות חו־צבריות, ומצב הנזילות בבנקים אמריקנים לא [illegible] על מה שישראל חייבת להם.

לכן, אולי יקצצו כמה מיליונים [illegible] עשרים מיליון [illegible] [illegible]

כל זה לא אומר [illegible]

[illegible]

עשור לתפנית ארליך

מהפך אל הפחת

המהפך הכלכלי הליבראלי של ארליך, לפני 10 שנים באוקטובר 1978, נסתיים בכישלון טוטאלי. אין ויכוח על־כך בקרב הכלכלנים והפוליטיקאים, קיים פולמוס רק על גורמי הכישלון.

לגבי הסיבות לכישלון קיימות שתי גישות. הראשונה של הכלכלנים שמנסים לזהות את הגורמים הטכניים להיווצרות הכישלון. הגישה השניה היא של המדינאים ומקבלי ההחלטות. התמונה האחידה, היא שכל אחד רוצה להניח את התינוק על סף דלתו של השכן. ראשי האוצר מאשימים את בנק ישראל ובנק ישראל את הממשלה.

לשם ריענון הזיכרון, הימים היו הימים לאחר המהפך השלטוני. ראשי הליכוד ניסו להגשים את חלומם הליבראלי. לשם התייעצות הוזמן הכלכלן מילטון פרידמן, חסיד מובהק של השוק החופשי והתחרות הבלתי מוגבלת. עצותיו נראו כבר אז קיצוניות מדי אפילו באוזני הליבראלים, אך במיוחד באוזני שותפיהם מ„חירות". הבעיה הקרדינלית של תוכנית פרידמן היתה, שיישום עצותיו היה כרוך בשינוי קיצוני בחלוקות ההכנסות במשק ולכן ניתן לכפות את התוכנית רק באמצעות ריכוז קיצוני. רק שלטון כגון של פינושה בצ׳ילה היה מוכן להפעיל את כלי השבירה הקיצוניים נגד האיגודים המקצועיים לשם ביצוע ההמלצות.

לתוכנית ארליך היו מיספר נדבכים. הראשון שבהם היה ביצוע פיחות גדול ללא תקדים בשיעור של 66 אחוז בערך הלירה והמשך פיחות זוחל בעקבות הפיחות שכוון על־ידי מנהלי בנק ישראל על־פי נוסחה קבועה. בעקבות הפיחות באה האחדת שערים ליצוא וליבוא על ביטול מיסי יבוא ותמריצי יצוא.

הליברליזציה במטבע חוץ והאפשרות לרכוש 3000 דולר לנסיעות היו צעד שולי ולא מהותי. אולם הוא הצליח לבלבל את המוחות בבנק ישראל, אשר ציפו לבריחת מטבע חוץ בעקבות שחרור הבלמים, במקום להתכונן לזרימת מט״ח פנימה, בעקבות הפיחות חסר התקדים.

שמחה ארליך. חזניק את האינפלציה

שהעשיר תוך יום אחד את ג. בלי הרגטות מחו״ל.

פיחות נצחי

לרפורמה הליבראלית נתלוותה מדיניות כלכלית, וולנטריסטית ובלתי־מתחשבת במגבלות המשאבים של הליכוד. מפלגה זו, שרק הגיעה לשלטון, ניסתה להגשים את כל היעדים בבת־אחת: גם להיטיב עם העם, גם לבצע מדיניות התנחלות אגרסיבית בגדה וגם לקיים מערכת ביטחון המבוססת על צבא שהוכפל בממדיו ונועד להבטיח את הבטחון המוחלט. כל היעדים האלה יחד גרמו לגרעון תקציבי גדול, אליו נתלוותה הזרמה אינפלציונית מדולרים שהומרו ללירות ופיחות נצחי של המטבע המקומי.

כתוצאה מכך קפצו שיעורי האינפלציה מיד לאחר המהפך מ־15%, בסוף תקופת רבינוביץ, ל־50־60 אחוזים בתקופת ארליך. רוב צעדי הרפורמה בוטלו או נשחקו במרוצת הזמן. חזרו תמריצי היצוא, היטלי היבוא, גם המגבלות על המט״ח ואפילו בסכומים קטנים. הגרעון במאזן התשלומים החמיר והלך תרף הפיחותים והאינפלציה או יותר נכון כתוצאה ממנה, כאשר מלוא הגרעון הממשלתי ממומן בתחום הריאלי על־ידי עודף יבוא. כתוצאה מכך צמחו חובות החוץ של המדינה, גם משאבי החיסכון המקומי שימשו למימון גרעון התקציבי.

הרפורמה של ארליך הניחה את היסודות לאינפלציה הדוהרת. יתר שרי האוצר, שבאו בעקבותיו, המשיכו קו זה, של ניסיון להשיג פיחות ריאלי תוך כדי קפיצה בשערי ומדרגות האינפלציה. כל ניסיון נוסף החל ברמת האינפלציה הקודמת וחייב קפיצה נוספת. כך הגיע האינפלציה לשיא של 500 אחוזים.

רק כעבור 8 שנות השתוללות, במחיר כבד של קיפאון בצמיחה, של ריבית מטורפת ושל הרס ענפי יצור בתעשיה ובחקלאות ניתן היה להחזיר את השד ששוחרר באוקטובר 1977 לבקבוק.

צבי טימור

התוכנית הכלכלית

פירורי הצלחה

מאת דב פלג

גורמים מסויימים יוצרים בתקשורת באופן קבוע את הרושם, שהתוכנית הכלכלית לשעת חירום, שהחלה ביולי 1987, „הצליחה". להצלחה נקבע קנה־מידה אחד: הורדת האינפלציה. מחיר ה„הצלחה" מטושטש בכוונה תחילה. אני מציע להתחיל בדיון ציבורי רחב בכל האפשר על הנושא.

כל תוכנית בוחנים לפי היחס בין מטרות ותוצאות. בעת הגשת התוכנית ותחילת ביצועה הוגדרו המטרות הבאות: ● הורדת האינפלציה לרמה סבירה. ● שינוי מבנה המשק בכיוון ליצוא. ● מעבר מהיר לצמיחה. ● חזרה לתעסוקה „מלאה" במהירות מספקת. ● שיפור מאזן התשלומים.

ניתן להוסיף מטרות, שאין יסוד להימנע מהן כמו: ● הבטחת שרותים חברתיים ברמה סבירה. ● הקטנת פערים כלכליים וחברתיים. ● ביסוס ההתיישבות ופיזור אוכלוסיה. ● עידוד לעליה ומניעת ירידה.

מהן התוצאות בשלב זה? האינפלציה הורדה לרמה שנתית של כ־20%. זהו הישג גדול, אך יש לבחון את מחירו ואת יציבותו. עתה מכריז נגיד הבנק, שאם לא יורד תקציב המדינה במיליארד ש״ח תתמוטט התוכנית. קיצוץ כזה יביא להתמוטטות השרותים החברתיים — האם זהו הישג?

במשק לא חל שום שינוי מבני. להפך — הענפים היצרניים קיבלו מכות קשות. אין להם אפשרות להשקיע השקעה נקיה בריבית „רצחנית" הקיימת, ולכן גם אין סיכוי לשינוי המיבני המיוחל.

המטרה הכלכלית המרכזית של כל משק היא צמיחה יציבה ובכיוון הרצוי. „צמיחה" איננה גידול רבעוני של התוצר: „צמיחה" ממש היא גידול מלאי ההון נטו בענפים המתאימים לכל המטרות הנ״ל, שעל בסיסה גדל התוצר באופן יציב ובהרכב הרצוי. מלעיטים אותנו כל הזמן ב„יצירת תנאים לצמיחה" אך זו לא באה, כי בתנאים הנוכחיים היא איננה יכולה להיווצר. בריבית „רצחנית" אין השקעות בענפים יצרניים ובלעדיהן אין צמיחה ממש.

מסך אשליות

מאזן־התשלומים: בשנה הראשונה באה עזרה חד־פעמית ומקרית מכל הצדדים והיה שיפור. העזרה המיוחדת מארה״ב והתנאים המיוחדים הנ״ל, בנוסף לחזרת הון מוברח ומוחבא מתחת לפני השטח ובנוסף לזרימת הון „חם" מחו״ל עקב הריבית „המשוגעת" יצרו רזרבת ענק של מט״ח היוצרת מסך אשליות, שמאזן־התשלומים אינו בעיה. מאזן הרצף הוא בעיה המרכזית ומהותית, אך לא שופר בו דבר. אין קידום יצוא רחב ובסיסי, כי הענפים היצרניים, בלחץ שהם נמצאים בו, לא יכולים להשיג זאת.

מבחן חשוב לכל מערכת כלכלית הוא השימוש בתוספת המקורות במשק: מה שקרה בשנתיים האחרונות הוא שרוב המקורות האלה הלכו לצריכה פרטית ולא להשקעות וליצוא. זהו עיוות מוחלט במערכת. אגב, זה קרה בעת ירידה קיצונית בשכר, ואף־על־פי־כן ממשיכים להטיל את כל הלחץ על השכר.

פערי ההכנסה בישראל גדלו בצורה קשה וגם בתחום זה הגענו לשיא (גרוע) ביחס לרוב הארצות המפותחות. השרותים החברתיים: חינוך ובריאות, ההשכלה הגבוהה והשיכון העממי הגיעו לסף התמוטטות, ועתה — כאמור — תובעים בשם התוכנית „המצליחה" לקצץ בהם עוד מיליארד. זו סכנה חברתית חמורה ביותר, שתוצאותיה מתבשלות לאט, אך לכשיופיעו, יהוו מכה קשה ביותר.

התפתחות זו משפיעה גם על העליה והירידה. בלי בשורה אין עליה, בלי רקע חברתי מתאים ובלי צמיחה נדחפים רבים לירידה. אין להצדיק ירידה בכל מצב שהוא, אך עובדות מרות אין להכחיש.

משבר חמור

ההתיישבות העובדת איננה רק „עסק" או בית לישובים, היא גם ערך לאומי, בטחוני וחברתי. התוכנית הכלכלית, בביצועה, הביאה את התנועה המושבית למשבר חמור ואת התנועה הקיבוצית לבעיות קשות. כמובן, שהיו גם סיבות אחרות לקשיים. המציאות הכלכלית הביאה את המצב למשבר, ממנו שאפשר יהיה לטפל בו בצורה סבירה.

מעבר לזה: במקרה או לא במקרה כל התחומים הקשורים לתנועת העבודה הוכו קשה ואין מושיע. מפלגת העבודה בשלטון ומתחת לאפה כל הקשור בה מוכה. כאשר „אלסינט" נכנסה לצרות נמצאו מיד עשרות מליוני דולרים לעזרה, אך כאשר תחום מסויים במגזרי העובדים נכנס לבעיות אין כסף. הליכוד הצליח לפגוע בתשתית: להעביר את ישראל ממשק „מעורב" (הבנוי על משק פרטי ולא־פרטי) לכלכלה „חופשית", שהכל מכוון למינימום הכוונה ומירב האנרכיה בשוק.

לסיכום: האם את כל המחירים האלה כדאי היה לשלם עבור הורדת האינפלציה? הורדת אינפלציה היא תנאי „הכרחי" אך לא „מספיק" להתקדמות כלכלית־חברתית. המחירים הנ״ל מוכיחים, שהמדיניות שנבחרה היתה מוטעית. היו מרכיבים אחרים שיכלו להשיג את הורדת האינפלציה עם תוואי אחר, שלא היה נותן לליכוד את האפשרות להכות את תנועת העבודה על כל מרכיביה.

משבר פיננסי רב היקף

הנפילה בוול סטריט היתה כה מהירה, כה שלמה וכה הרסנית עד שיעברו ימים עד שאפשר יהיה לראות בה חזיון כשהו. ואולם לדעת מומחים, מה שעלה ממנה הוא בבחינת משבר פיננסי רב היקף.

הירידה בשוק המניות נהפכה למשבר דומן לאומי — לנקודת מיפנה לגבי הכלכלה הצרכנית, בעידוד הרומק הער של וול סטריט, בחמש השנים האחרונות. הרומק הזה הכלכלה פונה כלפי מטה.

הוא עורער ללא תקנה על־ידי הירידה, השאלה היחידה עתה היא אם ניתן לבלום את הנזק שייגרם. השור, סמל הגאות בשוק ארה״ב שהשתולל חמש שנים, פנה אחורנית אל בעליו.

הדבר ישנה את הרגלי הצריכה, סבור מנהל קרן בפילדלפיה, הוא יקטין את הצמיחה היחסית לעומת מה שיכלה להיות.

נפילת שוק המניות הביאה למידה בלתי־רגילה של שיתוף פעולה, כאשר הדמוקרטים והרפובליקנים גם יחד מסכימים לקיצוצים תקציביים, ושרי האוצר בעולם שותפים לחרדה מפני התמוטטות השווקים שלהם. אפילו בין כלכלנים — שכעבר היו חלוקים ביניהם בשאלה, אם המשק מתחמם יתר על המידה — נוצרה תמימות דעים: הסכנה העיקרית כיום היא נסיגה כלכלית ואם תהיה כזו צמיחה — היא תהיה איטית. מנתחי שוק המניות שכחו את תחזיותיהם הנועזות מלפני ימים ספורים שלפיהן יגיע השוק בקרוב לשיאים חדשים. בתחזית אופטימית לעילא נחשבת עתה התחזית, שהשוק ידשדש במקום, או יעלה עליה מתונה מ־1,950 נקודות „הדאו", שסיים שבוע סוער.

זהו כעת משחק של פסיכולוגיה, אם תעשה הממשלה יותר מדיי, ובאופן גלוי מדיי, לשם מניעת פאניקה, היא תשיג את ההיפך, סבור מומחה לניירות ערך.

אחרי הנפילה הדרמטית של יום ב׳, 508 נקודות „דאו ג׳ונס" או 23 אחוזים מערך המניות, התערב „הפדרל רזרב" בתקיפות, במערכת הבנקאות לשם אספקת כסף והוריד את שערי הריבית בניסיון להרגיע את השוק, אך אפילו התערבותו לא יכלה למנוע נפילות נוספות.

ירידה ברמת־החיים

מאז ה־25 באוגוסט ירדו השערים לפי מדד „דאו" בכ־800 נקודות, כ־700 נקודות מאז ראשית הנפילה באוקטובר.

בסך־הכול הגיעו ההפסדים של היחידים בארה״ב כלבד לסכום של טריליון (אלף מיליארד) דולרים, ואפילו יתאושש השוק, הסכום הזה לא יוצא עוד זמן רב באופן כה חופשי כמו עד עתה. „התמוטטות שוק המניות פירושה ירידה ברמת החיים ברחבי הארץ", אמר מומחה פיננסי.

הגורמים שעסקו בניתוח, מעלים תאוריות שונות ומשונות לסיבת המפולת: ● תוכניות־מחשב גרמו למכירות אוטומטיות שהביאו לכלל התמוטטות. ● לפתע גונחו ערכי ההיפיס של 1980 שצדדו בהוצאה בלתי מוגבלת מצד פרטים ומצד הממשלה. ● מוזיקאי־רוק רב־השפעה לשעבר ועתה גורו של השוק, רוברט פרכטר, המתגורר בגיינסוויל, ג׳ורג׳יה, בבית על שפת־אגם, היה בין המומחים הטכניים, שחזו תיקון גדול במגמה (העולה) של השוק, והקליינטים שלו החליטו למכור. התחזית הזאת נהפכה לנבואה מגשימה־את־עצמה.

● שערי הריבית עלו לשתי ספרות שהציבו ברירה בין שפל לבין אינפלציה. ● שר־האוצר ג׳יימס בייקר הימר גבוה מדי — באיימו במשבר ובהחלשת הדולר — במשחק עם עמיתיו המערביים, אשר בו מוטל כה הרבה על כף המאזניים, זה העלה את רוח הרפאים של העימות.

העסקים מיאנו להשקיע במשק עולמי חלש — נוצרה „בועה" של עודף ביקוש בשוק המניות שהתפוצץ.

אחרים מותיקי וול סטריט פשוט משכו בכתפיהם „בשווקים ישנן תנודות", „השוק ירד משום שהשוק ירד", היו חלק מן התשובות המוכיחות שאפילו כפי מומחים אין תשובות מוכנות.

ריצ׳ארד שטורן
„רויטר"

מנהיגות מעוררת ספקות

הנשיא רייגן, הנאבק להוכיח מנהיגות מול־פני המשבר הפיננסי ה־עולמי, ספג מהלומה פוליטית כאשר אפסה כנראה, התקווה לוועידת פיסגה אמריקנית־סובייטית בהקדם.

הסיכויים לפיסגה התמעטו בסיום הביקור של שר־החוץ ג׳ורג׳ שולץ במוסקבה, אשר הסתיים בלא הסכמה מלאה על חוזה, בדבר איסור טילים גרעיניים לטווח בינוני. עקב כך לא נקבע בביקור מועד לפיסגה בין רייגן ובין מנהיג בריה״מ, מיכאיל גורבצ׳וב.

„היי איזה שבוע היה זה" — הפטיר ראש צוות הבית הלבן הווארד בייקר, זמן קצר בטרם נודע על כשלון שליחותו של שולץ.

הגם שרייגן אמר, כי עדנו מקווה שוועידת פיסגה אכן תיערך, בייקר ואישים אחרים בבית־הלבן היו בעליל מאוכזבים. הם רצו בכל נפשם שהשבוע הנ״ל יסתיים בנימה אופטימית, אשר תוכל לעזור להם לשקם את יציבות השוק. אך אפילו בלי החדשות הרעות ממוסקבה, שהגיעו בדיוק ברגע שבו דחה הסנאט ברוב מכריע את מינויו של רוברט בורק לשופט בית־המשפט העליון על־ידי רייגן, ניצב הנשיא בפני ספקות חמורים, באשר ליכולתו לגלות מנהיגות ב־15 החודשים האחרונים לכהונתו.

יועציו דבר גם מטילים ספק בכישוריו של בייקר, מנהיג רפובליקני לשעבר של הסנאט, שנחשב כמציל נשיאותו של רייגן, כאשר קיבל לידו את תפקיד ראש הצוות של הבית הלבן, בשיא שערוריית „איראן־קונטראס" בחודש פברואר האחרון.

נשמעו דיבורים על מחדלים, לכאורה מצד הצוות רייגן־בייקר בחודשי הקיץ. כאשר מדיניות השרידים של רייגן במפרץ הפרסי החלה ללבוש עוד נגיעים, כמה פקידי ממשל חזרו באורח פרטי על מה שחברי קונגרס אמרו בפומבי, והיינו — שהממשל אץ אל המפרץ, כדי למנוע מברית־המועצות להגיע לשם, וזאת בלא לשקול עד תום את הסכנה שארה״ב תסתבך במלחמה בין עיראק ואיראן.

הביקורת התגברה

התלונות על בייקר גברו כאשר התברר שרייגן עומד להמשיך במאבקו על הצבתו של בורק בבית־המשפט העליון. „הכרנשים האלה נחשבו למומחים גדולים, כביכול, לרשות המתוקשרת", הפטיר איש הצוות של הבית־הלבן לשעבר, אשר ביקש להישאר בעילום שם. הביקורת על רייגן — עם 76 שנותיו, הנשיא הזקן ביותר בתולדות ארה״ב — ועל יועציו הקרובים, הגבירה עד מאוד את קולה, בעת נפילתה של וול סטריט ב„יום השני השחור".

רייגן, שדעתו אולי הוסחה על־ידי העובדה ש־48 שעות קודם־לכן עברה רעייתו ננסי ניתוח של סרטן השד, מיעט בערכה של הנפילה בצאתו מן הבית־הלבן אל ביקור אצל הגברת הראשונה, בבית־החולים. „ייתכן שאנשים מסויימים ראו הזדמנות להפיק רווח", העיר בחילופי דברים חטופים עם העתונאים, כאשר התכונן לעלות על מסוקו.

„מעשיו המיידיים של רייגן לא עזרו למצב", כתב אוורל בעל הטור של „וושינגטון פוסט", היינס ג׳ונסון. „במקום להתייחס במישרין לחרדות האומה, יצר תמונה של פאסיביות וחוסר מעש. מעולם לא היה נוהג לדבר על דברים כלאחר־יד, במשיכת כתף וללא מחשבה, בצורה כה בלתי־מתאימה ביחס לנושאים החמורים העומדים על הפרק", אמר ג׳ונסון. אמנם בייקר טען, כי גוברות והולכת מודעות הבית־הלבן לרצינות המצב", ככל שמעמיק המשבר בשוק המניות, אך הוא דחה את האשמות שרייגן היה יותר מדי מרוחק מן העניינים.

„איני יודע איך יכול היה הנשיא לגלות יותר מעורבות במצב הזה או להיות בעל מידע שוטף יותר, משאכן היה, למן צילצול הפתיחה של הפעמון ביום ב׳", אמר ראש הצוות בראיון.

בייקר אמר, כי הוא והכלכלן הראשי של הבית־הלבן, בריל ספרינקל, דיווחו לרייגן על ההתרחשויות כשעה לאחר פתיחת השווקים של ניו־יורק, ועידכנוהו באופן שוטף במשך היום.

„בשלבים הראשונים של המצב נראה לי, וכדעתי נראה לכל יועצי הנשיא, שעלינו לשקול בקפדנות כיצד להביע את חששותינו מצד אחד, ומצד אחר לא לתרום לאי־היציבות במצב", אמר בייקר.

ג׳ין גיבונס
„רויטר"

מבזקים כלכליים

אושר קול אמריקה

■ למרות המשבר הקשה בבורסה האמריקנית, ירידת השערים והתרות והדיונים [illegible] בדבר קיצוצים רציניים בתקציב [illegible] של דבר, את רוב התקציב הדרוש לפיתוח תחנת „קול אמריקה" בערבה. עלות הפרוייקט כ־300 מיליון דולר.

הבניה תימשך 5 שנים. לאחר הקמת התחנה מתוכננים לעבוד בה באורח קבע (בתחנה) 120 ישראלים ו־10 אמריקנים. לאחר ההקמה, ישראל תיהנה מכ־10 מיליון דולר הכנסה שנתית כתוצאה מפעולת תחנת השידור, מסרה היום דוברת לשכת המסחר, בבאר־שבע.

תחרות סטודנטים

■ סטודנטים, שהגישו לאחרונה עבודות [illegible] ראשון בכל נושא הקשור לתיב״ם, [illegible] תעשיה, ניהול אלקטרוניקה, מכונות ומדעי המחשב, מוזמנים להגיש עבודות אלה גם לתחרות עבודות סטודנטים, שתיערך בכנס תיב״ם ורובוטיקה, שייערך ב־1 בדצמבר בגני התערוכה בת״א.

את העבודות יש להעביר למרכז הישראלי לרובוטיקה במדרשת רופין.

משלחת ביפאן

■ יו״ר הקונפדרציה של הארגונים הכלכליים והתעשייתיים ביפאן סאיטו השירו, נענה בחיוב לפניית דב לאוטמן, נשיא התאחדות התעשיינים, לפתוח בשיחות לקיום הסכם, בדבר שיתוף פעולה בין שני הארגונים.

יום הפגישות הסתיים בקבלת פנים משותפת, אשר ערכו נשיא התאחדות התעשיינים דב לאוטמן ושגריר ישראל ביפאן ד״ר יעקב כהן, בה נכחו מגוון רחב של אנשי עסקים ואישים פוליטיים יפאנים, בין היתר השתתפו סגן יו״ר הקונפדרציה של הארגונים הכלכליים היפאנית אנמורה, אשר עומד להגיע ארצה בראש משלחת של אנשי עסקים יפאנים, באמצע נובמבר, ונציגי חברות בין הגדולות ביפאן, כמו: מיצובישי, מיצוי, טושיבה, סוני, נציגי הבנקים הגדולים כמו הבנק של טוקיו, הבנק היפאני.

רווחי בנק עלייה

■ הרווח הנקי של בנק עליה לאומי הסתכם בתשעת החודשים של שנת 1987 בסך 1.5 מיליון ש״ח (928 אלף דולר) לעומת רווח של 243 אלף ש״ח (151 אלף דולר) בכל שנת 1986. הרווח מפעולות רגילות לפני מס הסתכם ב־3.9 מיליון ש״ח (2.4 מיליון דולר) לעומת רווח של 2.2 מיליון ש״ח (1.4 מיליון דולר) בכל שנת 1986.

הגידול ברווח נובע בעיקר מגידול בנפח העסקים, בסעיף האשראי (36.6%) וכן מירידת שיעורי המס.

לעומת 1.3 מיליון ש״ח בכל 1986

■ הרווח הנקי המתואם להשפעת האינפלציה לפי מדד חודש ספטמבר 1987 של לאומי חברה למימון לתשעת החודשים הראשונים של שנת 1987 הסתכם בכ־2.7 מיליון ש״ח.

מבזקים כלכליים

הריבית הזולה ביותר בבל״ל

■ מסקר, שערך בנק ישראל, על עלותם הכוללת של האשראי השקלי הלא צמוד בחשבונות עו״ש ובחשבונות חח״ד עולה כי שיעורי הריבית על האשראי השקלי הלא צמוד בבנק לאומי ירדו והלכו במהלך שנת 1987 בהשוואה לכלל המערכת הבנקאית. בחודש יולי 1987, היו מחירי האשראי זולים בבנק לאומי ב־10.3% מהממוצע של המערכת הבנקאית. ההשוואה כוללת את כל מרכיבי העלות של האשראי — ריבית רגילה, ריבית חריגה, ועמלות שונות.

מן הסקר עולה, כי מחירו הכולל של האשראי היה זול בבנק לאומי לאורך כל 1987 ובנוסף ירד והלך בהדרגה במהלך השנה. האשראי בבל״ל היה זול מכלל המערכת:

בינואר	ב־2.6%
בפברואר	ב־5.8%
במרץ	ב־7.2%
באפריל	ב־3.9%
במאי	ב־6.7%
ביוני	ב־9.4%
ביולי	ב־10.3%

שינויים בכי״ל

■ יורם זיו, מנכ״ל כימיקלים לישראל (כי״ל), מסיים את תפקידו ואת מקומו יתפוס אלוף (מיל) חיים ארז, שהשתחרר מצה״ל בראש אגף אפסנאות (אג״א). מנכ״ל חברת פוספטים בנגב עוזר לנהל את דשנים וחומרים כימיים בחיפה, במקום מרק וילסקר שיוצא לנהל את חברת כי״ל אירופה.

ויין פרימן בריתוף לעבר סל מכבי ת"א כאשר הנפלר, מרטין ומאגי משתאים מולו (צילם: אריה קנפר)

פרימן נתן — פרימן לקח

הזר של הפועל הגליל העליון קלע אמנם 25 נקודות לסל מכבי תל־אביב אבל איבודי כדור שלו מנעו הפתעה והאלופה ניצחה בהפרש שבע נקודות ● היום יושלם המחזור הרביעי

מכבי תל־אביב — הפועל הגליל העליון 86:93 (42:44)

מאת יצחק ויסהוף

וויין פרימן, רכז הפועל הגליל העליון, היה אתמול הקלע הבולט במשחק נגד מכבי ת"א כשקלע 25 נקודות. אולם פרימן איבד במו ידיו את ההזדמנות לנצח את האלופה מכבי ת"א שירדה בסיום עולות לאחר נצחון — 86:93.

בדקה ה־32 הוליכה קבוצת הגליל ביתרון בן 5 נקודות — 65:70. אז איבד פרימן 4 כדורים רצופים ואיפשר למכבי ת"א לעלות ליתרון — 70:72 בפרק זמן של דקה וחצי.

שחקני הגליל עוד התאוששו והישוו ל־79:79, 3 דקות לסיום, אך משחק מעולה של מוטי דניאל ווילי סימס שניצלו את יציאתו של עופר פליישר ב־5 עבירות (מצויין בהגנה עם 13 כדורים חוזרים) ועבירות רבות של יתר שחקני הגליל כדי לעלות ליתרון 79:85 (38) וכסיום — 86:93.

דניאל שלא הירבה לשחק, העניק לקבוצתו את מימד הכוח מול שחקני הגליל שחששו מביצוע עבירות. דניאל בסל של 3 נקודות סימן את הבריחה של מכבי החל מהדקה ה־37.

כמו כן שמר הוא מצויין על נרב הנפלר שלא היה מסוגל לעשות מולו סל.

האיש של מכבי ת"א אמש היה קן בארלו. בארלו מיעט לזרוק לסל (ריק 14 פעמים) אך דייק ב־11 קליעות. אם היה מעז לזרוק לסל יותר פעמים מאזן נקודותיו היה גדול מ־22. קווין מאגי לא קיבל מספיק כדורים מתחת לסלים וגם כריבאונר לא הרשים — רק 8 ריבאונדים. קלעי החוץ של מכבי ג'מצ'י וברקוביץ לא היו במיטבם.

בגליל העליון הפתיע הענק עופר פליישר. פליישר לחם כארי בהגנה. אמנם בשלבים רבים נראה היה כי הוא סובל מעייפות רבה, אך בסך הכל הרשים במשחקו ויכל במיקרים רבים למאגי, בארלו, קורנליוס ויתר שחקני מכבי ת"א. טרי מרטין ניסה לעשות בכל יכולתו מתחת לסלים אך גם הוא אינו שחקן פנים טיבעי, כך שהגליל בבעיית גבוהים. כל עוד ליף והנפלר הגיעו למצבי קליעה נוחים קבוצתם היתה בתמונת המשחק, אך כשהם התעייפו ונשמרו היטב תש כוחם.

המשחק בכללו היה שקול ברוב שלביו. הגליל הוליכה 20:27 (11) אך מכבי השוותה ל־29:29 (14). במחצית ירדו המכבים ביתרון — 42:44.

גם בדקה ה־26 הוליכה הגליל ב־7 נקודות יתרון — 52:59 ו־56:63, אולם הסיום ידוע והנצחון נשאר בתל־אביב.

שפטו בהיכל הספורט ביד־אליהו, רמי פישר ונמרוד ברין, לעיני 2500 צופים.

● קלעו למכבי ת"א: בארלו 22, מאגי 20, ג'מצ'י 11, דניאל 12, ברקוביץ 11, סימס 9, ארואסטי 2, ליפין 2 וקורנליוס 2.

● קלעו לגליל עליון: פרימן 25, הנפלר 18, ליף 18, מרטין 15 ופליישר 10.

הטבלה הלאומית

.1	מכבי ת"א	4	326:368	8
.2	הגליל־העליון	4	323:346	7
.3	הפועל חולון	3	215:259	6
.4	אליצור נתניה	3	246:258	5
.5	הפועל ת"א	2	145:174	4
.6	אליצור נתניה	3	264:234	4
.7	מכבי חיפה	3	287:280	4
.8	הפועל ים	3	286:286	4
.9	בית"ר ת"א	2	175:176	3
.10	הפועל חיפה	3	228:202	3
.11	מכבי נתניה	3	270:230	3
.12	מכבי ר"ג	3	314:259	3

מכבי ת"א יוצאת לסארגוסה

מאת יצחק ויסהוף

אלופת ישראל בכדורסל, קבוצת מכבי ת"א תצא הבוקר לסארגוסה שבספרד שם תתמודד מחר נגד הקבוצה המקומית במסגרת חגיגות 100 שנות צביליזציה של העיר הספרדית.

ראשי מכבי ת"א התגאו אמש בעובדה שקבוצתם נבחרה מבין קבוצות רבות להשתתף בחגיגות.

קבוצת סארגוסה ממוקמת כיום במקום הרביעי בליגה הספרדית. לפני 10 ימים גברה סארגוסה על ברצלונה.

בשורות סארגוסה מככב חוזה אורתיז, שהוא אחד הבולטים כיום בליגה הספרדית.

קליין: אנו בפרוש לא משחקים טוב

מאת יצחק ויסהוף

"למכבי ת"א יש כיום שתי קבוצות, אחת של מתקיפים ואחת של שומרים. כאשר מיקי ודורון משחקים יחד יש לנו בעיות בשמירה. כאשר מוטי דניאל משחק הסיפור הוא אחר. אנו חייבים למצוא את עמק השווה ובינתיים לא מצליחים" — אמר בך רלף קליין מאמן מכבי ת"א לאחר נצחון קבוצתו על הגליל העליון 86:93.

"העונה תאלץ מכבי ת"א לשחק בהרבה משחקים צמודים. הליגה חזקה ומכבי עדיין לא במיטבה. אנו בפרוש לא משחקים טוב. בארלו זורק מעט לסל, מאגי לא מקבל מספיק כדורים, בקיצור נצטרך לעבוד קשה".

מולי קצורין מאמן הגליל העליון סבור כי קבוצתו סובלת ממחסור בשחקני ספסל: "לא היה לנו כוח לסיים את המשחק. מכבי רגיל במצבי שיוויון. בסיום הם היו טובים יותר ולכן ניצחו. אני לא מרוצה פשוט כי הפסדנו. במצב שלנו עם כרד ליף פצוע עשינו מעל ומעבר. אם היו אומרים לי לפני המשחק ש־7 נקודות יהיה ההפרש הייתי חותם על כך".

כשרלף קליין שמע זאת אמר למולי קצורין: "חבל שלא באת אלי בצהריים היינו סוגרים עניין הרבה לפני 8 בערב".

● טניס שולחן

פולאק ובוגן נוצחו בפתיחה

שני כוכבי הליגה בטניס שולחן, דרור פולאק ויוסי בוגן נוצחו במסגרת המחזור הראשון של הליגה הלאומית בטניס שולחן.

פולאק במדי קבוצתו אליצור נתניה נוצח ע"י מכבי חיפה 3:7.

הפועל ר"ג, עם יוסי בוגן, נוצחה בביתה ע"י מכבי "יוסף" ת"א — 6:4. בוגן ניצח פעמיים אך יתר חבריו איכזבו.

יתר התוצאות בדרום: הפועל לוד — מכבי קרית מלאכי 1:9; הפועל חולון — הפועל ב"ש 2:8; מכבי רחובות — אליצור פ"ת 5:5.

במחוז הצפון סיימו מכבי ת"א ומכבי וכרון יעקב בתיקו 5:5; מכבי נתניה — אליצור ת"א 5:5; הפועל עמק חפר — הפועל חדרה 3:7.

● טניס

המפגש ה־59

בסוף השבוע יתקיים בארה"ב המיפגש ה־59 המסורתי, בין טניסאיות ארה"ב ובריטניה על גביע ויטמן.

הנצחון הבריטי האחרון היה ב־1978, בתוצאה 3:4.

צפון קוריאה תחרים האולימפיאדה

צפון קוריאה החליטה להחרים את המשחקים האולימפיים בשנה הבאה בסיאול, מסר בסיאול סגן שר החוץ מארק טריג'יל.

הסיבה לכך נעוצה בעובדה שתביעותיה לארח יותר ענפי ספורט בשיטתה לא נמלאו על ידי הוועד האולימפי הבין לאומי.

דרבי חיפני ילהיב הערב הליגה הלאומית

חמשת המשחקים הנוספים במחזור הד' בליגה הלאומית בכדורסל יערכו הערב. במוקד, הדרבי החיפני בהיכל־הספורט ברוממה, בו תארח הפועל חיפה את מכבי חיפה.

הפועל חיפה, ללא נצחון העונה, תנסה להוות יריב שקול למכבי חיפה, בשורותיה יופיעו שני כדורסלני הפועל חיפה בעבר, אסף ברנע ואלון אופיר. מכבי חיפה נראית "בשלה" יותר לנצחון אם־כי רולאנר יוסטון וחבריו ילחמו על נפשם במטרה להפתיע במשחק רשמי את היריב.

● כדורסלני הפועל חולון, שניצבו עד למחזור זה בפיסגה, יעלו לבירה להתמודדות קשה עם הקבוצה השאפתנית של הפועל ירושלים, המסוכנת מאוד באולמה. החולונים יצטרכו להיות במיטבם אם כרצונם לשוב עם נצחון רביעי רצוף העונה. הירושלמים לא יקלו את המלאכה על אורחיהם.

● הקבוצה הבלתי־מנוצחת של הפועל ת"א תשחק בנתניה עם סוגרת הטבלה, מכבי נתניה. על־אף הפער הגדול בין שתי הקבוצות יבקשו הנתנייתים לנצל את ביתיותם מול יריב עדיף. ספק רב אם יצליחו בכך.

● מאבק שקול יתנהל ברמלה כאשר אול ויליאמס וחבריו באליצור נהדרוד רמלה, יארחו את בית"ר ת"א. רמלה ביתית, ונמצאת בתנופה, אך אין להניח שבית"ר ת"א תיכנע ללא מאבק. פנחס חוזו, כמדי רמלה, מול קבוצתו בשנתיים האחרונות. ההימור: נצחון לרמלה.

● מכבי רמת־גן תצטרך לבלוע הפסד נוסף ולהישאר במקום האחרון כשתשחק באולמה בכפר־המכביה עם אליצור נתניה העריפה. הרמת־גנים ילחמו אמנם, אך לא יוכלו להכניע יריב נתנייתי, שגילה לאחרונה יכולת טובה.

תחילת המשחקים ב־8, לבד מהתחרות בכפר־המכביה ב־8.30.

הפועל ראשל"צ בפיסגה: ניצחה את הפועל פ"ת 18:26

● כדוריד

מאת יוסף חכם

סגנית אלופת ישראל בכדוריד, קבוצת הפועל ראשון־לציון, גברה אמש במשחק המרכזי במחזור הד' בליגה הלאומית, על הפועל פתח־תקוה — 18:26.

ביום ראשון הקרוב יתקיים משחק שהוקדם בין הפועל רמת־גן והפועל ראשון־לציון.

● הפועל ראשל"צ — פועל פ"ת 18:26 (8:14). היכל־הספורט כי ראשל"צ. 250 צופים שפטו: רוזנברג חכים. שערים להפועל ראשל"צ: ורד 5 ריין; 5 רפאלי; 5 קשניר 4; אקרמן 4; נחמני 2 וכהן 1. להפועל פ"ת: אמיר 8; טננבוים 4; כרטון 2; ברנעים 2, אנטקביץ 1 וכהן 1.

● מכבי ראשל"צ — אליצור הרצליה 21:28 (10:11). האולם כמכון־וינגייט. 100 צופים. שפטה פוקס והרמן. שערים למכבי ראשל"צ: אילריס 7; יחזקר 6; אוטלנדר 5; עמר 4; בשן 3; גרשוני 2 ומנשקוביץ 1. לאליצור הרצליה: מנריל 6; מאייר 4; פינילנר 2; שמידט 2; ידגנס 2; חג'ג' 2; גולדשטיין 2 והירשמן 1.

● הפועל טירה — מכבי האריים רמת־גן 18:25 (7:10). אולם האוניברסיטה ברמת־אביב. 100 צופים. שפטו בוקי וקרטורזי. שערים להפועל טירה: כס 6; דיפרס 5; פרימן 5; אלמוגנינו 4; הרמל 2; רשפי 1; נאור 1 ואריה כהן 1. למכבי האריים ר"ג: מוזלס 6; אפרת 4; שמש 3; בוק 1; רלאל 1 וכד־עמי 1.

● מכבי רחובות — מכבי פתח־תקוה 21:25 (8:10). האולם ביהור. 150 צופים. שפטו גושמן וזכצקי. שערים למכבי רחובות: זיו 3; בלורד 7 רובינשטיין 7; ספרן 7; ומרינה 1. למכבי פ"ת: רודריגז 6; מגויל 5; קביליו 5; כבר 3 וכרואר 2. (שמעון קרווה)

● מכבי נתניה — מכבי קרית־שרת/חולון 20:29 (10:21). אולם ביה"ס בן־גוריון בנתניה. 100 צופים. שפטו גורדון ויעקובוביץ. שערים למכבי נתניה: דוראי 9; הרטן 8; פינקלשטיין 4; אולטקוואנה 3; בכר 2; לימן 2 וטרייסר 1. למכבי קרית־שרת: צ'יליכוך 7, דיין 3; אליסקוב 3; מטלטון 2; פישר 2; והבה 1; שמאי 1 וקוהרמולי 1. (רוני בכר)

● הפועל רמת־גן — הפועל רחובות 22:25 (10:13). היכל־הספורט העירוני בגבעתיים. 50 צופים. שפטו לוי וגרוסמן. שערים להפועל רמת־גן: גרא 7; וינגלר 7; מרוכבי 4; אומר 3; ספרן 2; גוז 1 ורבן 1. להפועל רחובות: משיח 6; גמליאל 4, אורלב 3; מרוין 2 ולבני 2; אדגר 2; וכולון 1; טוקרציוקסי 1 ודויטש 1. (תמר ..)

בריה"מ והולנד בגמר האירופי

בנצחה 0:2 את איסלנד בעיר סימפרופול, הבטיחה נבחרת הכדורגל של בריה"מ סופית את עלייתה לגמר אליפות אירופה, בעוד כשנה במערב גרמניה.

איגור בלאנוב, "כדורגלן השנה" באירופה (15) ואולג פרוטאסוב (50), כבשו את השערים.

הסובייטים סיימו בסיכום בית 3 עם 12 נקודות משבעה משחקים.

מורח־גרמניה — נורבגיה 1:3

נבחרת הכדורגל של מורח גרמניה סיימה שניה בבית מספר, לאחר שניצחה בנאוגרבורג את נורבגיה 1:3 (1:2).

אולף קירסטן (14), (53) ואנדראס תום (34), כבשו את השערים למנצחת, יאן פיארסטאד (32) לאורחים.

בית 3

.1	בריה"מ	8	3:14	13
.2	מורח גרמניה	7	4:12	9
.3	צרפת	7	6:4	6
.4	איסלנד	8	14:4	6
.5	נורבגיה	8	12:5	4

המשחק הנותר והאחרון בבית יתקיים ב־18 בנובמבר בפאריס, בין צרפת ומורח גרמניה שלא ישנה מאומה בדירוג הסופי.

רומניה־אלבניה 0:1

נבחרת הכדורגל של רומניה חזרה לראש טבלת בית מספר 1 במוקדמות אליפות אירופה לאחר שניצחה בעיר האלבנית ולורה את אלבניה 0:1.

שער הנצחון הובקע בדקה ה־61 ע"י קליין.

שני המשחקים האחרונים בבית יהיו ב־אן בנובמבר. ספרד תארח את אלבניה ואוסטריה את רומניה. ספרד זקוקה לנצחון ולקוות שרומניה תשיג תיקו.

בית 1

.1	רומניה	5	3:13	8
.2	ספרד	5	9:6	8
.3	אוסטריה	5	6:9	4
.4	אלבניה	5	2:12	0

הולנד — קפריסין 0:8

הולנד הביסה הלילה ברוטרדאם את קפריסין 0:8, לאחר 0:4 במחצית, באליפות אירופה לכדורגל בבית מספר 5.

בכך הבטיחה הולנד את עלייתה למשחקי הגמר שיהיו בשנה הבאה במערב גרמניה.

55,000 צופים ראו את ג'ון בוסמאן מבקיע 5 שערים, בדקות ה־1, 38, 52, 60, 67.

רוד חוליט הבקיע בדקה ה־20, רונאלדספלבוס בדקה ה־40 וג'ון ואו'ט סחיפ בדקת ה־46.

הולנד מובילה בבית מספר 5 עם 12 נקודות, לפני יוון 9, הונגריה ופולין 6 וקפריסין 1.

(ראה ידיעה נפרדת על הפסקת המשחק במשך שעה).

גם נבחרתה הצעירה של רומניה עד גיל 21 ניצחה את זו של אלבניה 1:2, במשחק חוץ, אך בבית המוקדם (1) מוליכה ספרד עם שמונה נקודות, לפני רומניה 6, אוסטריה 4 ואלבניה 2.

מורח גרמניה ונורבגיה נפרדו בתיקו 1:1 באליפות אירופה עד גיל 21.

● מערב גרמניה ניצחה את לוכסמבורג 1:4 (0:0 במחצית) באליפות אירופה בכדורגל עד גיל 21, בבית מספר 8.

100 נפצעו בבנגלדש

יותר מ־100 איש ובתוכם לפחות 17 שוטרים, נפצעו בתקרית אלימה בין שני מחנות יריבים, בעת משחק כדורגל בבנגלדש, אשר במה מהם פלשו לשורה ותקפו כדורגלנים ושוטרים.

המשטרה נאלצה להשתמש בגז מדמיע. איש לא נעצר.

חזיז פצע את השוער הקפריסאי והמשחק הופסק לשעה

המשחק בין הולנד וקפריסין באליפות אירופה לכדורגל הופסק לשעה, לאחר שחזיז שנזרק מתוך הקהל פצע את השוער הקפריסאי, שלוש דקות בלבד לאחר פתיחת המשחק ברוטרדאם.

כל שחקני נבחרת קפריסין ירדו מהמגרש כאשר השוער אנדריאס שאריטו הורד על אלונקה, לאחר שהחזיז התפוצץ בין קורות השער.

הולנד הובילה בשער אחד, מרגלי ג'ון בוסמאן, כאשר הופסק המשחק בבית מספר 5.

דוברים מסרו כי שאריטו נפצע בעינו בתקרית זו, אולם אין מצבו קשה.

כאשר שחקני קפריסין חזרו לחדרי ההלבשה, אמרו כי לא ימשיכו לשחק והתחילו להתלבש.

רינוס מיכלס, מאמן נבחרת הולנד, אמר: "אני יכול בהחלט להבין את הקפריסאים שאין הם רוצים להמשיך במשחק אחרי תקרית זו".

אולם כעבור שעה שיכנעו השופט ונציגי התאחדות הכדורגל אירופית את נבחרת קפריסין להמשיך, ושוער המילואים קיריאקוס פאנצ'אראס החליף את שאריטו.

סיני כבר היה בבלומפילד אבל לא ישחק בדרבי

משה סיני, שב אתמול אחר הצהריים לישראל במטרה לחזור לקבוצת האם שלו הפועל ת"א.

סיני הגיע מנמל התעופה בן גוריון היישר לאיצטדיון בלומפילד, שם פגש את שחקני הפועל ת"א שסיימו את האימון. הכדורגלן הישראלי סיים את הופעותיו במעדון הבלגי כוורון.

משה סיני עשוי להשתכר בהפועל ת"א סכום של 80 אלף דולר אם יסתיים עימו המו"מ בצורה חיובית.

סיני לא ישחק בשבת במשחק הדרבי מול מכבי ת"א מאחר שהשחרור מקבוצת כוורון עדיין לא הגיע להפועל ת"א.

גם מוטי איוניר לא יטול חלק במשחק זה. הכדורגלן ששיחק בשורות רוורה ההולנדית הגיש בקשה הנינה לעתש אותו הוא מרצה עוד מהתקופה בה שיחק בליגה הישראלית. איוניר נענש בהרחקה ל־4 משחקים. מן ההתאחדות לכדורגל נמסר לו כי יוכל להגיש ערעור רק לאחר שירצה וחצי מהעונש, קרי שני משחקים ודאו תידון בקשתו.

דידו ואליה: שלושה בפועל

כדורגלן בית"ר ירושלים דידו זעוז ואליה מהפועל פ"ת, הורחקו אמש ע"י בית הדין המשמעתי של התאחדות לכדורגל משלושה משחקי ליגה בפועל.

השניים התקוטטו ביניהם לאחר משחק הליגה בשבת וכתום המשחק נלקחו כרטיסי הליגה שלהם ע"י השופט יאיר טילנגר.

הדיין, הזמיר בעונשם של השניים כבין דרו"ח השופט.

יוסף אדרי, כדורגלן בית"ר ת"א, שהורחק במשחק הליגה של קבוצתו עם מכבי ת"א, נענש בהפסקת פעילות מ־4 משחקי ליגה בפועל.

רדלר פוטר משעריים

מאמן הכדורגל אריה רדלר, פוטר אתמול מתפקידו במכבי שעריים.

את מקומו של רדלר ימלא עד למשחק השבת צבי רזון שהתפטר בתחילת העונה מאימון הפועל לוד.

רזון נאות לבקשת ראשי שעריים המטרייגים לתשובה מגבעון כהן. רזון לא יקבל כל שכר על עבודתו במכבי שעריים וינהל את משחק השבת עם בית"ר נתניה.

שוערי הפועל ומכבי ת"א מסרבים להמר לפני הדרבי מחרתיים

אלטר: בדרבי אסור להסתכן מרכוס: צריך להשתחרר מהמתח

מאת יצחק ויסהוף

אריה אלטר, ומשה מרכוס חברים טובים. השניים יעמדו בשבת, יחד עם קבוצותיהם, במוקד משחקי המחזור השמיני בליגה הלאומית בכדורגל. הפועל ת"א (אלטר) ומכבי ת"א (מרכוס) ישחקו בדרבי הגדול הראשון של עונת 1987־88.

למרכוס, בן ה־26, יהיה דרבי ראשון לאחר הפסקה של שלוש שנים בהן שיחק במכבי פ"ת ובהפועל ירושלים. אלטר, גם הוא בן 26, הספיק לחוות בשנה שעברה שני משחקי־דרבי שנערכו בפרק זמן של שלושה ימים בליגה ובגביע.

להתנתק ממה שקורה

מה דעתם על הדרבי מחרתיים?

— האם העובדה ששתי הקבוצות לא נוצחו עדיין העונה מבטיחה תוצאת תיקו?

● אלטר: אף קבוצה לא תרצה להפסיד. יהיה משחק זהיר וקשה לי להאמין שקבוצה כלשהו תהמר על משחק התקפי ועל צבירת 3 נקודות. היומר על שלוש נקודות נגד קבוצה טובה זה סיכון.

● מרכוס: אינני חושב שהקבוצות יסגרו את המשחק. זה משחק־דרבי, עם הרבה מתח. ייתכן ששתי הקבוצות יזהרו, אך קשה לי להאמין שקבוצה עולה למגרש במטרה שלא לנצח.

— בשוערים, האם אתם שוערים מאושרים, שקבוצתכם תספוג שער ראשון העונה?

● אלטר: כלל לא. ברור לי כי בשלב מסויים נפסיד. כרגע אינני חושב על כך וזה לא מטריד אותי. אני מתייחס לכל משחק לגופו.

● מרכוס: כשאני עולה למגרש אינני חושב על הפסד או על תיקו. אני חושב רק איך לעשות את העבודה שלי טוב ככל שאפשר ושקבוצתי תנצח. אם אחשוב על הפסד מצבי יהיה רע.

— האם מוטעל עליכם כיום לחץ?

● אלטר: שום לחץ. לכל משחק אני מתייחס בהתאם ליריב. אני מסתכל רק על האפשרות שאנצח במשחק. משתדל להתנתק ממה שקורה מסביב. חשוב לי מאד שלא להפסיד.

● מרכוס: כרגע לא מרגיש לחץ מיוחד. דרבי הוא משחק עם יותר מתח מאשר משחק רגיל. אבל בסך־הכל זה עוד משחק ליגה עם יותר יוקרה ועם יותר שאפתנות.

— האם דרבי זה עוד משחק ליגה שמתאמנים לקראתו כרגיל?

● אלטר: דרבי זה לא עוד משחק. האוירה והמתח טובים ובריאים. אנו מצפים לקרב קשה, ומקווים שלא לאכזב את האוהדים שכבר במשחק נגד בית"ר ת"א ראו שיפור ביכולת הקבוצה.

● מרכוס: אינני מסתכל על המשחק כעל משהו מיוחד. מסביב רואים שיש תכונה מיוחדת ואני מקווה כי לא תפגע ביכולת הקבוצה. אפשר לשחק טוב, אך לצעירי בדרבי זה לא תמיד קורה. הדבר תלוי כמה זמן יקח לשחקנים להשתחרר מהמתח. אם כל שחקן יכין את עצמו כראוי מכבי ת"א תשחק כדורגל חיובי וטוב.

הטבלה לא משקרת

— האם מכבי והפועל ת"א הן כיום שתי הקבוצות הטובות בארץ?

● אלטר: מכבי והפועל ת"א נימנות על הקבוצות הטובות בארץ, אך אינני פוסל את מכבי נתניה או את בית"ר ירושלים. אני צופה לליגה מעניינת.

● מרכוס: הטבלה אינה משקרת. מכבי והפועל ת"א הן שתיים מהקבוצות הטובות שיש לנו כיום. חוסר השחקנים חייב להצדיק את המיקום של שתי הקבוצות. יש קבוצות נוספות כמו בית"ר ירושלים, שהיא האלופה, מכבי נתניה ועוד. מוקדם לחלק את הליגה לרמות.

— האם מעודדת העובדה שמוטי איוניר ומשה סיני עומדים לשוב לקבוצות הישראליות?

● אלטר: שחקני הפועל ת"א מצפים למשה סיני. הוא שחקן מעל לממוצע; שחקן טוב מאד; העובדה שלא הצליח באירופה נובעת רק מחוסר סבלנות. אני שמח שהוא חוזר. לי אישית כף לשחק אתו. השחקנים שמחים שמשה חוזר הביתה.

● מרכוס: מוטי איוניר הוא שחקן שיוסיף המון למכבי ת"א. מבחינה מוראלית אין ספק שבואו יתרום לשחקני הקבוצה.

— מה דעתך על השוער שיעמוד מולך בשבת ומה אתה מאחל לו?

● אלטר: משה מרכוס הוא בין בכירי השוערים שיש לנו כיום. הוא ידיד שלי גם מחוץ לכר־הדשא. גדלנו יחד בנבחרות השונות ושומרים על קשר רצוף. בחור מצויין. אאחל לו הצלחה לפני המשחק.

● מרכוס: אריה שוער מצויין. נמנה על בכירי השוערים בארץ. חבר שלי. אאחל לו הצלחה, אבל בשבת שישאיר את הנקודות אצלי.

האם אתם מוכנים להמר על התוצאה?

● אלטר: אף פעם אינני מהמר על תוצאה, ובטח שלא בדרבי.

● מרכוס: משחק דרבי הוא לא להימור. זה משהו מיוחד בלי קשר לרמה. יש יותר מדי מרכיבים במשחק כזה ולפיכך קשה להמר.

מילה אחרונה לאלטר: "בדרבי הבדיקה ריגעית או טעות חורצת גורלו. לכן ההימור לא במקומו".

עובדיה צבי ישפוט בדרבי

מאת יצחק ויסהוף

עובדיה צבי ישפוט בשבת את הדרבי התל־אביבי הגדול בין מכבי להפועל ת"א שיערך באיצטדיון ר"ג בשעה 4.

שני משחקים יערכו כבר ביום שישי. הפועל לוד תארח את הפועל פ"ת (ב־2.30, ישפוט רחמים דינצ'י) הפועל חולון תפגוש את בני־יהודה (3, אריה פרוסט).

בשבת יתמודדו בית"ר ת"א והפועל כפ"ס באיצטדיון ר"ג (2, צבי שריר).

יתר המשחקים בשעה 3: מכבי חיפה — שמשון (יצחק בן־יצחק); בית"ר ירושלים — הפועל ב"ש (יהושע לויה); מכבי פ"ת — מכבי נתניה (חיים ליפקוביץ).

בליגה הארצית יערכו שלושה משחקים ביום שישי: מכבי יפו — הפועל ר"ג (3, עמית קליין); הפועל עכו — הפועל יהוד (2.30, אריה וולף); הפועל חדרה — הפועל בת־ים (3, יוסי שועי).

בשבת: בית"ר נתניה — מכבי שעריים (דוד יוסף); הפועל טבריה — הפועל חיפה (רחמים שאשו); הכוח ר"ג — מכבי רמת עמידר (יאיר טילינגר); מכבי יבנה — הפועל ירושלים (יעקב שיינר).

בוריס בקר תורם לרעבים

"הטניסאי המערב גרמני בוריס בקר, פעמיים אלוף ווימבלדון, הוא שגריר טוב מטעם קרן חילד של האו"ם, מכיוון שסרב לשחק בדרום אפריקה" אמרה סוכנות הקרן באו"ם.

בקר הצטרף לקרן והיה לאחר מתומכיה אשתקד, כשסייע לסוכנות לשגר מזון לאמהות וילדים הרעבים במדינות הנחשלות.

נפטר אייזיק צ'ציק

אייזיק צ'ציק, מטובי כדורגלני ארץ־ישראל (בשנות הארבעים) וישראל (בתחילת שנות החמישים), נפטר בתחילת השבוע מהתקף־לב בגיל 62.

אייזיק, הג'ינג'י הלוהט, היה כדורגלן הפועל ת"א, שיחק כחלוץ מרכזי והיה מבקיע שערים מצויין. הוא סיים את הקריירה כששבר את רגלו.

אייזיק, יליד ת"א, התחיל לשחק בקבוצת הפועל־הכובש ת"א ומשם, בגיל 16, עלה לקבוצה הראשונה, בה הופיע שנים רבות ואף שיחק בנבחרת הפועל, עמה נסע לארה"ב ב־1946.

היה עובר התעשיה האוירית ויצא לגימלאות לפני כשנתיים. הניח שתי בנות (הן, הבא למנהות בבית העלמין ברמת־השרון כשמאורגנו הלכו שחקני־עבר רבים.

מאמן חולון, מאיר נימני, מנחש:

בדרבי יהיה "פייט" רציני ומכבי תנצח

מאת יצחק ויסהוף

העולה החדשה לליגה הלאומית בכדורגל, הפועל חולון, מדורגת לאחר שבעה מחזורים במקום ה־10 בטבלה, כאשר במאזנה נצחון ליגה בודד, ארבע תוצאות תיקו ושני הפסדים.

מאמן הקבוצה, מאיר נימני, מאמין. לדבריו יכלה קבוצתו להכפיל את מספר נקודותיה ולהימנות כיום על קבוצות הצמרת: "לאור מצבי ההבקעה שהיו לחולוני חולון ולאור היכולת הטובה שהצגנו היינו צריכים להשיג מספר נצחונות. אני תקווה כי שבעת המחזורים הראשונים היוו לנגינו אוניברסיטה — אותה גמרנו. עכשיו צריך להביא ציונים".

מאיר נימני, בעבר כדורגלן מכבי ת"א, ינסה לנחש את משחקי המחזור השמיני:

● מכבי חיפה — שמשון ת"א: משחק קשה. שתי קבוצות שוות כמעט. שמשון מהווה אגוז קשה לכל קבוצה, ומכבי חיפה, במצבה, לא תלקק דבש. הבי־תיות מעניקה יתרון למכבי חיפה אך אני מהמר על חלוקת נקודות. התחזית: תיקו.

● בית"ר ירושלים — הפועל באר־שבע: משחק מסוי־בך. הפועל באר־שבע קבוצה טו־בה. בית"ר ירושלים עדיין בהת־גבשות. אני מהמר על שוויון. התחזית: תיקו.

● הפועל לוד — הפועל פ"ת: זה משחק של תיקו. זהו אולי הסיכוי האחרון של הפועל לוד. הפועל פ"ת נמצאת במשבר ולוד מנצלת את הביתיות ותתנפה. התחזית: תיקו.

● הפועל חולון — בני־יהודה ת"א: נעשה מאמץ לנצח.

קשה לי להיות אובייקטיבי במשחק זה. בני־יהודה קבוצה טובה, אך הפועל חולון תעשה מאמץ במגרשה לצבור את כל 3 הנקודות.

התחזית: נצחון לצבאיים חולון.

● ביתיר ת"א — הפועל כפר־סבא: משחק פתוח לגמרי. אני מהמר על שערים רבים שלא יביאו להכרעה.

התחזית: תיקו.

● מכבי פ"ת — מכבי נתניה: מכבי נתניה מוליכת הטבלה, תמשיך להוליך אותה, גם לאחר המחזור השמיני. התחזית: נצחון למכבי נתניה.

● מכבי ת"א — הפועל ת"א: כשחקן מכבי ת"א לשעבר ארצה שמכבי תנצח. מכבי החלה את הליגה מצויין ולאור־מכן נרגעה. הפועל ת"א נמצאת ב־תנופת נצחונות. צפוי דרבי מר־תק ביותר לאור העובדה ששתי הקבוצות נמצאות בצמרת, וללא הפסדים. מאמין שיבוא הרבה קהל, רבים רוצים לדעת לאן מועדות פני שתי קבוצות אלו. אם מכבי ת"א תציג יכולת של פתיחת העונה היא תנצח. צפוי "פייט" רציני ביותר.

התחזית: נצחון למכבי ת"א.

הפתעות בגביע הליגה האנגלי

מספר הפתעות היו בסיבוב השלישי בגביע הליגה האנגלי, כאשר ארבע קבוצות, ובהן קווינס־פארק ריינג'רס, הודחו על ידי קבוצות מליגות נמוכות.

קווינס־פארק ריינג'רס נכנעה לקבוצת ברי מהליגה השלישית 1:0. את שער הנצחון כבש ליאם רובינסון במחצית הראשונה.

מנצ'סטר סיטי שנשרה בתום העונה שעברה לליגת המשנה, הביסה את קבוצת הצמרת נוטינגהאם 0:3, משעריהם של אימרה ואראורי (2), הראשון בדקה השניה ופול סטיוארט.

ברדפורד סיטי, הצועדת בראש טבלת הליגה השניה, ניצחה בלונדון את צ'רלטון 0:1 ונוריץ' הפסידה לסטוק 2:1.

מחזיקת הגביע קובנטרי, נחלה הפסד שלישי רצוף והפעם על ידי לוטון 3:1.

תוצאות נוספות: ארסנל־ברנסמות (ב) 0:3. שפילד וונסדיי — בארנסלי (ב) 1:2. איפסוויץ (ב) — סאותאנד (ג) 0:1.

הארטס הגדילה את הפער בפיסגה הסקוטית, כשהכניעה במשחק חוץ את מאדרוול 0:3.

● החלוץ האירי הגבוה לאומי פרנק סטייפלטון, שעבר בראשית העונה ממנצ'סטר יונייטד לאייאקס אמסטרדם, עומד לעבור ניתוח בעצב רגלו וינוטרל לפחות עד חודש פברואר.

שוערים שהם חברים: מימין: משה מרכוס, שוער מכבי ת"א ואריה אלטר, שוער הפועל ת"א

רמת־אביב ניצחה בעין־שמר ושברה מחסום פסיכולוגי

משחקי גביע־אירופה יגוונו הליגה האפורה

● כדורעף

מאת יעקב צלאל

0:3 — זו היתה התוצאה המקובלת במחזור הד' בליגה הלאומית בכדורעף. חמישה משששת המשחקים הסתיימו בתוצאה זו ושיקפו את ההבדלים בין הקבוצות שבחלקה העליון של הטבלה לאלה שבחלקה האמצעי. לרמת הקבוצות שבתחתית קשה להתייחס במונחי כדורעף תחרותי.

המשחק השישי בין הפועל רמת־אביב והפועל איחוד־עידון היה מיפגש של שתי קבוצות שיאיישו את מרכז הטבלה, והתוצאה 2:3 לרמת־אביב משקפת את הבדלי הרמה אמיתיים־זעירים בין שתי הקבוצות. עבור רמת־אביב היה בנצחון זה שבירה של מחסום פסיכולוגי ש־יאפשר לה לשחק באופן משוחרר יותר במחזורים הקרובים.

בפתח־תקוה התמודדו מכבי פ"ת וא.ס. רמת־השרון. האחרונה הינה מוצג כמעט מדיאותי, המשקפת היטב את האנכרוניזם של שיטת ה־ליגה בישראל ואת חוסר המקצועיות שבקבלת ההלטות בועדת הכדורעף.

יש לי חשש שההשתתפות בליגה הלאומית, שנכפתה על רמת־השרון, ללא התרעה מוקדמת, רק תגרע מהנאת הכדורעף של שחקניה. ל"חטוף" 3:0 ב־22 משחקים אינו בדיוק תענוג גדול.

מנחיתים עצבנים

השבוע נוצחה רמת־השרון 3:0 בפתח־תקוה. אני הערפתי לבלות פעם נוספת באולמה של הפועל כפר־סבא, שאירחה את מכבי חיפה.

בהפועל כפר־סבא אין חדש. העובדה ששיחקה מול קבוצה חלשה "התירה" לה לשחק פחות טוב מאשר בשבוע הקודם מול הפועל בת־ים. ליאו קנטור אפילו לא התחמם (פציעה), ואסף בנין הגיש לאורך כל המשחק, מה שמנע מכפר־סבא לפתוח משחק אמצע ליד הרשת. בנין אינו נושא באחריות לבדו. זו מוטלת על המאמן אליהו רבינא. המנחיתים העצבנים אינם מתואמים היטב עם בנין המר־המסיה. כל כשלון מרגיז את אחד מהשחקנים הבכירים. ברור לכן שבנין יעדיף את המשחק לצדדים, שמול הסימה כשל מכבי חיפה אין לו כל בעייה להצליח. גם קבלת מכות הפתיחה אינה מסייעת למגיש של כפר־סבא. מבין שקונה הכפר־סבאים שפתחו במשחק קשה לציין לטובה אפילו אחד.

בשלוש המערכות הצליחה מכבי חיפה לצבור 29 נקודות, 14 מהן בשנייה, כאשר כבה הובילה 12:14.

מכבי חיפה מורכבת מ"פליט" קרית־אתא (יוסי פרידמן, קוקי ואסף ברם), מתוצרת מקומית (עודד המבורגר וצבי רסילוביץ) והציר שסביבו סובבת הקבוצה — רוכי פרידמן, מרסל ברגר ואהרוני ברקוביץ', שני שחקנים חשובים בקבוצה, עזבו. לחיפה חסרה מטרה מוגדרת, שהיא הדבק המאחד כל קבוצה. שחקני מכבי חיפה אינם רצים לאליפות, לא בורחים מהתחתית וגם אינם נראים נהנים מהמשחק. וללא אף אחד מהאלמנטים הללו, נראית הקבוצה כאסף מיקרי של שחקנים, שמה שמתרחש במגרש חולף לידם ואינו נוגע בם.

לפני שבוע נוצחה מכבי חיפה בביתה 3:0 ע"י מכבי פתח־תקוה. המשחק היה שקול והמערכות הוכרעו בהפרשים זעירים לאחר שלרוב הובילה הקבוצה החיפנית. הסבר אחד הוא פציעות של שחקנים.

רוכי פרידמן, שנה נוספת כמאמן־שחקן, אמור ל"סחוב" את מכבי חיפה, אבל לבד מזה "לא הולך". למעשה היא חסרה את הבורג החשוב ביותר בקבוצת כדורעף: המגיש. חיים בורק אינו מצליח להפיק הגשות הראויות לכינוי הזה וגם אסף ברם, שהחליש כחלק מהמשחק, אינו עולה עליו. עבור מכבי חיפה זו בעייה בסיסית.

משחקו של רוכי איבד מיעילותו בגלל הגיל. ההנחתות חלשות מבעבר (12:14 לחיפה, במערכה השנייה, הנחית כדור־מערכה להוציא הסיסמות) יעילות פחות ואחוז קילקול בקבלת מכות־פתיחה גדול מהמקובל אצלו. רק ה"סרבים" שלו נשארו יעילים כבעבר והביאו לחיפה 9 נקודות במהלך המשחק.

גביע־אירופה קורץ

ממש המחזורים הראשונים העלו את הליגה למסלול הצפוי. הפועל מטה־אשר, עדיין לא הפסידה במערכה. הפועל קרית־אתא וכפר־סבא טרם נוצחו במשחק וייפגשו לעימות ראשון ביום שלישי הקרוב. גם המעפיל עדיין לא נוצחה אך טרם פגשה קבוצת צמרת.

אם נצא מתוך הנחה שרמת־השרון ירדה מייד לאחר שנבררה על מכבי תל־אביב, במשחק על כרטיס העליה לליגה הלאומית, הרי שהמאבק על המקום היחיד שנותר בדרך לליגה הארצית יהיה בין הפועל שריד, הפועל העוגן, ואולי קבוצה נוספת.

ביום ראשון תצא הפועל מטה־אשר לגרמניה, למהגה־אימון קצר לקראת ההתמודדות מול האלופה השוויצרית, בסיבוב הראשון בגביע־אירופה לאלופות. הקריב הוא בחוקה. הדרך עבור שחקני מטה־אשר, ברור רק ששוויץ, כישראל, אינה נמנית על העלית האירופית, מה שמניח להשתעשע באפשרות של עליה לסיבוב השני.

האפשרות לעבור לסיבוב השני קורצת יותר מתמיד, משום שבסיבוב השני לא תתכח למנצחת קבוצה חזקה, אלא אלופת אוסטריה (אם תנצח את אלופת סקוטלנד). גם במקרה של עימות עם האוסטרים עדיין מותר למטה־אשר להשתעשע באפשרות של עליה לסיבוב השלישי. הישג (ויתקנו אותי ההיסטוריונים אם אני טועה) חסר תקדים בהיסטוריה של הכדורעף הישראלי.

בינתיים היו כל משחקיה של מטה־אשר נגד יריבות נחותות שאינן מתקרבות לצמרת. הקולות הנשמעים מהצפון מצביעים על אופטימיות ומדברים על שיפור שחל בכל מערכי הקבוצה. אלא שמערכים אלה צריכים עדיין להיבחן, והתקווה היא שבמבחן הראשון, בעוד עשרה ימים בשוויץ, הם יתפקדו כראוי. השישייה הראשונה של מטה־אשר מורכבת מאורן שר, אורי חבר, דורון שרמי (מגיש), יותאי בורשטיין (חוסם אמצע), גלעד דורון ואמיר סנפיר.

בינתיים, ממקום מושבי הנמצא לרוב באולם בכפר־סבא נראה שדווקא הפועל קרית־אתא תתן את הקרבות הקשים ביותר למטה־אשר. בנצחונה הגדול (0:3) של קרית־אתא על הפועל בת־ים אינו מפתיע. צעירי בת־ים חסרים עדיין את הנסיון הדרוש כדי לנצח בקרית־אתא. לעומת זאת נהנית קרית־אתא משרותם של שני מגישים מעולים ושורה של מנחיתים יעילים שבהדרכתו של המאמן אורי שפירא ישמרו על מקומם בצמרת.

● טניס

מכבי ת"א בדרך לאליפות

מאת יצחק אשל

קבוצת הנשים של מכבי ת"א עשתה אתמול צעד נוסף לקראת הכתרתה באליפות המדינה לשנה זו במשחקי השלמה של אליפות הליגה הלאומית, משחקים שנידחו בסוף השבוע שעבר בגלל הגשמים.

מכבי ת"א גברה על הפועל צהלה 2:4. מכבי צפון א', ניצחה את אס"א ת"א 0:6 ומכבי צפון ב' גברה על מכבי רחובות 2:4.

בסוף השבוע יתקיים מחזור הליגה המסיים במסגרת הליגה הלאומית.

אפרוחים פורחים לחו"ל

מאת יוסף גלילי

איגוד משקי עופות לרבייה, המציין עתה 50 שנה לייסודו, תרם רבות לאספקת מזון לישוב בימי הצנע של טרם המדינה ולאחר כינונה. על קורות האיגוד ותחנותיו בצוק העיתים, התחשלותו במשברים ויציאתו למרחב מספר שאול רבינא, איש גבעת־ברנר לשעבר, שהצטרף לאיגוד ב־1941, כאשר החליף את מנהלו הראשון - יעקב רכלבסקי כמנהל.

המטרות שהציב שאול רבינא לעצמו בשבע שנות כהונתו כמנהל האיגוד היו שיפור איכותו של חומר הרבייה, מניעת תחרות בין המשקים וויסות ההספקה בין היצרנים ללקוחות. בשנים אלו הופעלה לראשונה מדגרה חשמלית, הוקם מערך ריכוז של הדגרה והוסדרה אספקתם והובלתם של חומרי הרבייה מהמשקים ללקוחות. שאול רבינא מוסיף לטוות את חוט העשייה: נקבע תקן של חומר רבייה, הוקמה קרן פיצויים ללקוחות שנפגעו שלא באשמתם, נקבעו מכסות ייצור של חומר רבייה במשקים והונהגה הדרכה מקצועית בשיתוף עם המחלקה לחקלאות של הסוכנות וממשלת המנדט.

אספקת בימי הצנע

באחת, הונחו היסודות למחלקה המקצועית הפועלת כיום באיגוד עם צוות של רופאים וטרינריים, גנטיקאים ומדריכים מקצועיים.

האיגוד דאג לוויסות אספקת המזון בפיקוח לשכת הקשר, בימי המנדט ואחר־כך, בפיקוח משרד הקיצוב של דב יוסף. „השמחה היתה רבה כאשר הצלחנו לשלוח מכונית עם אספקה לירושלים בתקופת דב יוסף" – נזכר רבינא ללא נוסטלגיה לימי הצנע והמחסור.

שאול רבינא מסתייע בפרוטוקולים מסודרים מתקופה זו, אותם העמיד לרשות אליהו מורג, מרכז אירועי היובל של האיגוד.

לפי הרישומים שבידי רבינא היווה ענף הלול בימי כהונתו 25 אחוז מכלל ענפי הייצור במשק החקלאי.

קיבול המדגרות בזמנו הגיע למיליון ו־270 אלף ביצה בשנה.

בתום כהונתו כמנהל האיגוד, ב־1947, עבר שאול רבינא למרכז „תנובה", להנהלת ביע"פ (ביצים, ירקות, עופות ופירות). במקומו נבחר האגרונום יעקב שק ז"ל למנהל האיגוד. „הוא ניהל אותו בהצלחה רבה במשך 14 שנה והיה חלוץ ביצוא חומר רבייה", אומר רבינא ומבקש להזכיר גם את אלימלך לוין, ממייסדי „האיכר" באמריקה, מראשוני נהלל, מראשוני המדריכים של הסוכנות ומורה בבית־הספר לחקלאות ע"ש חנה מייזל. הוא גם אינו פוסח על שמו של הלולן חיים גבתי, שר־החקלאות לשעבר, שהיה בין ראשוני המייסדים של האיגוד.

דוד צור, מנכ"ל איגוד משקי עופות לרבייה ואחראי על מחלקת ההודיים והרבייה הקלה, על הפרסונל ועל הכספים, מתאר את 50 שנות האיגוד כ„חוט השני המחבר ומשלב את הצד המסחרי, החברתי והעזרה ההדדית, כמסכת אחת בפסיפס החקלאי במדינה". „האיגוד שוקד", מטעים צור, „על תכנון מסודר ועל מניעת עודפים בעזרת יצוא גדול של חומר רבייה לחו"ל".

יצוא לסין

הייצור בהודיים מסתכם ב־6 מיליון ביצי רבייה בשנה, מזה כמחצית ליצוא באמצעות הסכמים קבועים המעניקים תמורה סבירה, אומר צור. בחומר הקל (להטלה) מסתכם הייצור ב־16 מיליון ביצים בשנה, מזה 20 אחוז ליצוא, במחירים העונים על העלויות. הייצור בחומר כבד (לפטימים) מסתכם בכ־150 מיליון ביצים, מזה 20 אחוז חומר גנטי מטיפוס ישראלי מקורי.

היצוא של אמהות מחומר שטופח באיגוד גדל והולך. מדובר ב־600־700 אלף אמהות ליצוא ומתכננים הגדלת היצוא עד 1.250 מליון אמהות בשנה. המחזור הכללי מסתכם ב־90 מיליון ש"ח, לעומת 38 מיליון ב־1986, את המחיר לאפרות קובעים משרד־החקלאות והמחלקה הכלכלית של המרכז החקלאי.

מצרים היא היעד העיקרי ליצוא מסחרי (כבד). אחריה – ארצות באפריקה: ניגריה, קמרון, חוף השנהב ועוד. חומר אמהות כבד מיוצא לארצות דרום־אמריקה, אפריקה, המזרח־הרחוק, תאילנד וסינגפור, ומתכננים יצוא של חומר זה גם לסין דרך הונג־קונג. כן מתכננים יצוא אמהות על־ידי חברות משותפות. מדובר בהקמת להקות רבייה במצרים, ניגריה וארצות נוספות באפריקה. לגבי ההודיים, ארץ היעד העיקרית היא איטליה, המייבאת חומר מסחרי מן האיגוד. ובתהליך – הקמת חברות משותפות גם באיטליה.

דוד צור (57), איש באר־טוביה, המכהן ארבע שנים כאחד המנכ"לים של האיגוד, לצדו של יאיר וולקן ממשאבי־שדה, צופה באופטימיות לקראת היובל הבא בהדגישו, כי רבים הם האתגרים והמטלות שיש ליישמן בעבודת צוות מסורה ויעילה.

לאגוד משקי עופות לרביה
בחג היובל
ברכות לבביות ומיטב האיחולים
להמשך פורה ומשגשג
מדגרית פלק בע"מ
משק רביה ומדגריה

• הספקת אפרוחים משובחים לפיטום
• תפוקת בשר מקסימלית
• ניצולת מזון גבוהה
• עמידות בפני מחלות
טיפול אישי ומסור לכל לקוח
רינס 18 כפר־אברהם פ"ת
03־909155־911622

כשהחזה מתוח...
„ענק" של האגוד
הצלחה
„על בטוח"!
1987–1937
50 שנה לאגוד
משקי עופות לרביה
„ענק" של אגוד משקי עופות לרביה, העוף האידיאלי לפיטום המבטיח למגדל רווח מכסימלי.
„ענק" מצטיין בכושר גדילה מכסימלי, עמיד בפני מחלות, בעל תפוקת בשר גבוהה, ניצולת מזון אופטימלית אחידות מירבית.
לידיעתכם, האגוד משווק אפרוחים בני־יום, פרגיות וביצי רביה.
אגוד משקי עופות לרביה
תל־אביב, רח' ביאליק 12 טל. 553072

לאגוד משקי עופות לרביה
בחג היובל
שפע ברכות ומיטב האיחולים
שח מיכלים והאבסות בע"מ
יצרני ציוד ומיכלים ללול ורפת
מתקני הסעת חומרים לבעלי חיים ולתעשיה
מאביסי שוטיים, צלחות לעופות ולהודים
כלי שתיה
קרית־מלאכי, אזור התעשיה, ת.ד. 170
טלפון: 08־582894

לאגוד משקי עופות לרביה
ברכות
ליובל ה־50
אסיה מעברות
חברה למוצרים וטרינריים
תל־אביב ● טל. 292272

לאגוד משקי עופות לרביה
מיטב הברכות
והאיחולים
ברוך בן חיים ובנו בע"מ
סוכנות להספקת אפרוחים ושרותים
הוד השרון ● טל. 052־38364

לאגוד משקי עופות לרביה
ליובל 50 שנות עשייה
שלוחה
ברכת הצלחה
המועצה לענף הלול

לאגוד משקי עופות לרביה
בחג היובל
שאו ברכה חמה
המשך קידום ותנופה
ארגון המדגירים
בישראל

ברכות לבביות
לאגוד משקי עופות לרביה
לרגל
יובל ה־50
המשך שיתוף פעולה פורה
מדגרית בן אהרון
כפר בני ציון
טל. 052־21761

להנהלה ולעובדי
איגוד משקי עופות לרביה
מיטב הברכות ומירב האיחולים
בחג היובל
קופולק בע"מ
יצרני ויטמינים, תוספות מזון וכימיקלים
שירותי הדרכה ללולנים בכל הארץ

לאגוד משקי עופות לרביה
לרגל
יובל ה־50
ברכות חמות
והמשך שיתוף פעולה פורה
התארגנות הדרום
באר־טוביה, כפר בילו, גת, כפר מנחם, יסודות, משואות יצחק

1987–1937

לאגוד משקי עופות לרביה
ברכותינו
ליובל ה־50
עלו והצליחו
והמשך שיתוף פעולה פורה
ביזר — חברה להובלה בע"מ
רעננה

ברכות חמות ולבביות
לאגוד משקי עופות לרביה
לרגל יובל ה־50
תדמיר — מכון תערובת בע"מ
הר־טוב ● טל. 02־914811

לאגוד משקי עופות לרביה
בחג היובל
ברכת חברים
להמשך פורה ומשגשג
תנובה
ת.ד. 7083 תל־אביב

לאגוד משקי עופות לרביה
בחג יובל
ה־50
ברכות חמות
מתמור
מכון לתערובת
ד.נ. אבטח
טל. 08־551311־5

לאגוד משקי עופות לרביה
בחג היובל
ברכת חברים
להמשך
היצירה הפיתוח והשיגשוג
מאחלים
מדגרות זבולון
וקיבוץ רמת־יוחנן

לאיגוד משק עופות לרביה
ברכות חמות
לרגל היובל
המשך שיתוף פעולה פורה
מדגרת שער הנגב

לאגוד משקי עופות לרביה
בחג היובל
צרור ברכות חמות
עוף העמק

לאיגוד
משקי עופות לרביה
במלאות לכם יובל
עלו והצליחו
משקי עמק יזרעאל

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

מרחב תכנון מקומי נתניה

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרה בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה הופקד שינוי תכנית הנקרא "שינוי תכנית מתאר מקומית מס' נת/3/552" ביחד עם התשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי: איחוד וחלוקה מחדש בהסכמת בעלים, הרחבת דרכים קביעת רח' שלמה המלך ושד' ניצה, קביעת קוי בנין, מס' יח' דיור שטח בניה מותר מספר קומות במגרשים למגורים.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 8272 חלקות 9, 164, 166, 167, 168.

כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המחוזית האמורה, ועליה לכלול פרוט הנמקה להתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר חתום ע"י עו"ד המאמת את העובדות, שעליהן היא מסתמכת.

דב שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז
תאריך: 1.10.87

עירית הרצליה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה

מרחב הרצליה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה, הוגשה על־ידי סדרמן, ברוח' רב גרונר 26 תל־אביב, בקשה המתייחסת לקרקע שבכפר־שמריהו רח' הפרות, גוש 6671 חלקה 37 מגרש (2) ומהווה הקלה לגבי המותר באזור בו מבוקשת ההקלה האמורה, והיינו בקשה להקלה 4.3% באחוזי בניה.

כל המעוניין יכול לעיין בבקשה הנ"ל במשרד הועדה המקומית ברחוב סוקולוב 10 הרצליה בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל, וכל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרדי הועדה המקומית האמורה בכתובת הנ"ל, תוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

אלי לנדאו
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

סוף שבוע עם
הארץ
עיתון לאנשים חושבים

קופצים בלבד
איך להפסיד אלף מיליון דולר ולהשאר מעצמה
יואל מרקוס

מהפך בברך
שלמה להט כוכב עליון
רומן פריסטר

הארץ שלנו
מדור חדש
מאיר שלו

כתב־יד
מדור חדש
תום שגב

עדות ראייה
שרות בתי־הסוהר בעיני אסיר לשעבר
ראובן שפירא

שיחה שבועית עם מריה סלפאק אורית גליי

מולק על ערביי ישראל ● א. שוויצר על הקרקע המדינית הלא־בעורה ● זאב שיף על וואשינגטון בודי עיראק ● צבי בראל עם השמיר ארד ● רחלי אדלמן בספריות לנין במוסקבה ● אורי ניר עם ספר פלשתיני חדש ● תמר מרוז עם המשוגעים לסרטי וידאו

מקורות מדיינים עקיבא אלדר ● מסדרונות מפלגתיים אילן שחורי ● בספת ● הטלוויזיה והמשתמשים של השבוע לילי גליי

מרחב תכנון מקומי

רחובות

הודעה לפי סעיף 149 מחוק התכנון והבניה בקשה למתן הקלה

בהתאם לסעיפים 146—150 מחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה—1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה למתן הקלה של 13.5% בניה בקומה עליונה כבנין על חלק מחלקה 182 מגרש 17 בגוש 3700, רח' הגנה פינת הארמור רחובות, כך שאחוזי הבניה בבנין יגיעו לסה"כ של 103.5% במקום 90% המותרים.

והקלה בקומה נוספת כך שיהיו 4 קומות במקום 3 קומות המותרות.

כל המעונין יוכל לעיין בתכנית הבנין, ללא תשלום, במשרדי הועדה המקומית, קומה ד', כל יום בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתכנית, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתון.

יחזקאל הרמלך, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה רחובות

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

הועדה המקומית לתכנון ולבניה „לודים"

רח' צ'רניחובסקי 1 ת.ד. 89 רמלה

בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק ניתנת בזה הודעה שהוגשה בקשה להיתר בגוש 4587 מגרש 19 במושב עזריה ע"י ועד המושב.

מהות הבקשה: ליתן אישור לשימוש חורג לשנוי יעוד סככת רכב קיימת למוסך לתיקון רכב וטרקטורים.

כל בעל קרקע או בנין או מחזיק בהם, הרואה עצמו נפגע כתוצאה מאישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש את התנגדותו המנומקת תוך שבועיים מיום פרסום זה לועדה המקומית „לודים" בציון כתובתו הדרויקת. את תוכן הבקשה אפשר לראות במשרדי הועדה כרמלה.

יורם רבי, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה „לודים"

תן טרמפ לחייל

טלוויזיה

08.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות. 08.05 שעת כושר. 08.15 קשת ועגו — נסם מענן וכו. 08.40 ראשית הקריאה — כלי סודות * בינייים 2. 09.00 ארץ מולדת — בין חומות ירושלים וכו. 09.20 מרעי הטבע — ד"ט — במצולות אוקינוס האויר. 10.10 אנגלית ה'. 10.30 הגיל הרך — כבית של פיסטוק — מי מחתר מכלבים. 11.00 אנגלית ר. 11.15 ערבית מדוברת ד"ה' * כיף האלכם. 11.30 אנגלית ח'. 12.00 מרעי הטבע — על יסורי — פיסיקה — אלקטרוסטטיקה 1. 12.25 אנגלית ט'. 13.00 הסטוריה — מתולדות ישראל — קהילות יהודיות בימי הביניים. 13.30 מוסיקה — סולו — לב הכינור. 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות. 14.05 כלי סודות — בינייים 1. 14.30 קשר משפחתי — משפחת מוזס (שו"ח). 15.10 רחוב סומסום — כרטיס רכבת * אירוע מיוחד מסעיר את תרוחות ברחוב סומסום: כנס אופניקים — שבמהלכו צריך להבחר נשיא האופניקים. 15.40 שעת כושר. 15.50 מאחיים שניות מועצת הלול. 16.00 והו'נה — שידור חי. 17.00 ערב חדש — מנחה אילנה דיין.

ערוץ 2

20.30 — שידור ישיר ממשפט דמיאניוק. 17.30 — סיפורי היער הירוק — סידרת אנימציה לילדים כריבוב עברי. 18.00 — סרט: צלילה חוות — סרט ישראלי. 19.30 — תקציר משפט דמיאניוק. 20.00 — בידור 2: בדרכים: רוק פרידמן — להיטי שנות הס60 והס70. 21.00 — סוף 2.

רדיו

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת — ההיסטוריה האמריקנית במלחמת האזרחים למלחמה הקרה — משמעותה של מלחמת האזרחים. מרצה: ד"ר ארנון גוטפלד. 06.30 מוקדים עו.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה

תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה למתן איסור להקלה 10% לקו בניין צדדי ואחורי והקלה בתכנית העיצוב 1680, ברחוב ארנון בס' 8/10 גוש 6968 חלקה 51/52 תיק בניין 3/104-008/010 בקשה מס' 810192. כעל קרקע או בנין המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/איסור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מ' תאריך פרסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בססי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

עיריית עפולה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה ה' מקומית לתכנון ולבניה עפולה בקשה להיתר הקלה על ידי: הקלה 1.9% אחוזי בניה.

מקום הבניה: גוש 16673 חלקה 3 רח' עליה 3 עפולה.

את התנגדות להתרת הקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית, מסדר מהנדס העיריה, רחוב יהושע עפולה בשעות קבלת קהל. אם לא תתקבל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לדיון בועדה מקומית ל' תכנון ולבניה עפולה והיא תחליט כנדרש.

י. אבישור, מ"מ ראש העיר
יו"ר הועדה משנה של ועדה המקומית לתכנון ולבניה עפולה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

נס־ציונה

הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה נס־ציונה בקשה להקלות במגרש בניה תוך בנין צדדי בחלקה 76, 120, 81 בגוש 3641.

ההקלות נמצאות באזור מגורים א'3 שם מותר לבנות בהתאם לתכנית המיתאר נס/1 — 40% משטח החלקה ובקו בנין צדדי 3.0 מ'.

מהמהות ערך המוסלה מבקשת להתיר בניה בקו בנין צדדי 2.70 מ' המהווה הקלה של 10%. משט' שקד מבקשת להתיר תוספת של 7.64 מ"ר המהווה הקלה של 6% משטח החלקה. משט' סיילם מבקשת להתיר תוספת של 7.46 מ"ר המהווה הקלה של 6% משטח החלקה.

לכל מי שיש לו התנגדות מגיד סיבה שהוא לבקשה הנ"ל, יוכל להגישה לועדה המקומית לתכנון ולבניה נס־ציונה בתוך תקופה של 15 יום מיום פרסום הודעה זו. לאחר מכן זה תדונה כל ההתנגדות שתוגש כנ"ל, לדיון בועדה המקומית לתכנון ולבניה והיא תחליט כנדון.

ניסן קרופסקי, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

07.07 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 אילה בוקר — עם אלי ישראלי. 10.05 מוסיקה — עם אורלי יניב. 11.05 נכון לעכשיו — עם יוסי עכאוי. 13.05 אחר אחר — להיטים עבריים. עורכת ומגישה: שירה גרא. 14.05 דו רה יומי. 15.05 שירים לחג — עם ארז טל. 16.05 ארבע אחר הצהריים. 16.54 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 שעה קלה על כלכלה — עם שמואל נחושתן ואברהם טל. 18.45 משולש — עיטות יומי בענייני השעה. מנחה: יוסי עוזרד. 18.57 הודעות לחיילים. 19.05 שירים עבריים. 20.05 סוגרים מעגל — שלושה דורות בנהלל. עורך ומגיש: רן שפירא ושו"ח. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת — ההיסטוריה האמריקנית ממלחמת האזרחים למלחמה הקרה — משמעותה של המלחמה הקרה. מרצה: ד"ר ארנון גוטפלד. 22.05 על הרכש ועל הכיפאק — שירים שותבר'ה אוהבים. 23.05 עשרים וארבע, היום שהיה — עם ירון וילנסקי. 23.55 שיחת חצות — עם ד"ר ראובן גל — מנהל המכון לחקר צבאיים. 00.05 ציפורי לילה — עם אלי ישראלי. 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו — עם יואב קוטנר. 20.05 צער חצי — תכנית הספורט של גל"צ הכוללת דיווחים ישירים ממשחקי הליגה בכדורסל ופרשנים באולפן. 22.05 הפסקת עשר — עם מיכל ניב. 23.05 קול הג'אז הזה — עורך ומגיש: דני קרמל.

קולנוע

תל־אביב

9.30 ,7.15 ,4.30

אסתר: הטורף	5, 7.15, 9.40
אורלי: אשה מסורה	4, 7.15, 9.30
בן־יהודה: הבלתי משוחדים	4.30, 7.00, 9.30
גת: המכשפות מאיסטוויק	3.15, 6.15, 9.15
גורדון: 48	7.00, 9.30
דקל: האלכנה השחורה	5, 7.15, 9.30
דרייב אין: היחידה למשעים	7.45
הוד: השוטר מבברלי הילס	5, 7.15, 9.30
והאוזה הישראליות:	
היוסם מארץ עוץ	10.30, 16.00
האחים מארקס בפירוטים	21.30, 24.00
ליבר חריש: עקב חושני	4.30, 7.15, 9.30
מוזיאון ת"א: בית האביצים	7.30, 9.30
	4.30, 7.15, 9.10
סינמה 1: מור ההצלחה	5, 7.15, 9.30
סינמה 2: ילדים חורגים לאלוהים	
	5, 7.15, 9.30
סארו: לחיצה רוצעת	5, 7.30, 9.10
סאייס: לא יכולה בלי זה	2.17, 7.15, 9.30
רב־גן:	
חן 1: בטאלג'אקט	5, 7.10, 9.50
חן 2: הפורצת	
מכן פרנסיסקו	5, 7.25, 9.45

חן 3: פגישה עיוורת	5, 7.40, 9.45
חן 4: הנוכל האוהבת והמאהבת	11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: אני והחברה	11, 2, 5, 7.40, 9.45
שחף: הבלתי משוחדים	4.30, 7.00, 9.30
תל־אביב: היחידה למשעים	
חמורים	5, 7.15, 9.30
תבלת: החנות מעבר לפינה	
	4.30, 7.00, 9.15
לב 1: המשפחה	2, 4.30, 7.15, 9.30
לב 2: גברים גברים	2, 5, 8, 10.00
לב 3: משפחת המלוכלכים	2, 5, 8, 10.00
לב 4: חימו מלך ים	2, 5, 7.30, 10.00

רמת־גן

אואזיס: מטאל ג'אקט	4, 6.40, 9.30
לולו: מעקב חושני	7.15, 9.30
ארמון: הקשר המקצועי	5, 7.30, 9.45
רב־גן:	
גן 1: המכשפות מאיסטוויק	5, 7.20, 9.40
גן 2: הנוכל, האוהבת והמאוהבת	5, 7.20, 9.40
גן 3: הפורצת	
מסן פרנסיסקו	6.15, 9.15
גן 4: שם הורד	5, 7.10, 9.40

ירושלים

אריאון: השוטר מב. הילס	4.30, 7.15, 9.30
אורנה: לוהט עם כבוד	4.30, 9.15
בית אגרון:	
ג'ימס בונד — גולדפינגר	16.00
ג'ק פלאש המקפץ	18.30
מלחמה ואהבה	20.15
עמנואל	22.00
ג'ימס בונד — גולדפינגר	24.00
כפיר: הבלתי משוחדים	4.00, 7.00, 9.30
אורגיל: מטאל ג'אקט	4.30, 7, 9.15
מיטשל: שכלול	7.00, 9.00
סמדר: אני והחברה	7.00, 9.30
הבירה: סגור לרגל שיפוצים	
אוריון	
אור 1: בית האמיצים	4.30, 7.15, 9.15
אור 2: חימו מלך ים	4.30, 7.15, 9.30
אור 3: זהב רטוב	4.10, 7.00, 9.00
אור 4: לא יש וין	6.10, 9.00
אור 5: קוקה קולה קיד	
	4.10, 7.00, 9.00
עדן: הטורף	4.30, 7, 9.00
תיאטרון ירושלים:	
מותו של סוכן	18.45, 21.45

חיפה

אורה: השוטר מבברלי הילס	
	4.30, 7.00, 9.15
חן: אני והחברה	4.30, 6.45, 9.00
עצמון 1: קוקנדו	4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: היחידה	
למשעים	4.10, 7.00, 9.15
עצמון 3: הקיסר והגורווני	4.30, 7.00, 9.15
רון: הבלתי משוחדים	4, 6.10, 9.00
אכשי: פעולות נהס	4.10, 7.00, 9.15
אירלי: היגות מעבר לפינה	6.45, 9.15
ירון אחד המחודש:	
היפו מלך ירושלים	7.00, 9.15

פאר: המכשפות מאיסטוויק	5.00, 7.30, 9.30

נתניה

שרון: שם הורד	5, 7, 9.15
סטוריו: מטאל גאקט	5, 7, 9.15

חולון

סביון: הבלתי משוחדים	5, 7.15, 9.30
מגדל: מטאל ג'אקט	6.00, 9.00
וינה: חתיך אמריקאי	5, 7.30, 9.30
ארמון: קרוקודיל דנדי	5, 7.30, 9.30

בת־ים

עצמאות: השוטר מבברלי הילס 2	
	5, 7.15, 9.30

הרצליה

דיוכל: הבלתי משוחדים	5.00, 7.15, 9.30
מלון דניאל – האודיטוריום	
א', ב', ג' – ליבו של אנג'ל	7.45, 9.30

באר־שבע

חן: השוטר מבברלי הילס	4.30, 7.30, 9.30

פתח־תקוה

היכל 1: הבלתי משוחדים	5, 7.15, 9.30
היכל 2: השוטר מבברלי הילס	
	5.00, 7.15, 9.30
היכל 3: משפחת פלורד	7.15, 9.30

כפר־סבא

בית ברל: פרוט בפני הקולנוע	10.00, 12.00

עפולה

מסתרון: משהו פראי	9.00

גבעתיים

הדר: הבלתי משוחדים	7.15, 9.30

ראשון־לציון

רון 1: הבלתי משוחדים	7.15, 9.30
רון 2: השוטר מבברלי הילס 2	7.15, 9.30

תיאטרון

הבימה
התיאטרון הלאומי
מחר יום ה', 29.10
בדרך לברודווי: 20.30
ביתיספר לנשים: 20.30
מירלה אפרת – אודיטוריום חיפה: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ה' 29.10 בשעה 23.00
קרוסבי, סטיל, נאש, יאנג ביחד ולחוד

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
פוור — חביבה רייק 20

חולון
אהרון — הופיין 52

ירושלים
קופ"ח — מרפאת רוממה, רח' הנ"ג 28

נתניה
הרשה — הרצל 24

פתח־תקוה
מינשארס — שטרנברג 20

רמת־גן
אסותא — ז'בוטינסקי 41

תל־אביב
דיזנגוף — דיזנגוף 132
קופ"ח בללית — אמסטרדם 7

חיפה
יבנה — אבן סינא 7

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244, חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'–ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים:
א'–ה': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 6.16, 9.00

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.

● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.

● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית, ילדים – כל השבוע.

● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.

● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.

● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה

● ביה"ח לניאדו נפגעו בתאונות לנפשים וחושים – כל הקבוע, כולל שבת.

ירושלים

שערי צדק – פנימית, נשים
בקור חולים — ילדים
הדסה ע"כ — כירורגיה, אורטופדיה, עיניים, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד יתמוך מידע טלפוני בימים א'–ה' כ' 08.00–20.00, בימי ו': 08.00–15.00
טלפונים: 03-435500, 03-433500.

יד ביד – אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה
ירושלים – 02-243158
ת"א – 226037 (24 שעות)
חיפה – 04-229400 (11.00–20.00)
גליל מערבי – 04-933222

קו פתוח לנוער במצוקה
בימי ב' ו־ד' – טל. 223730.
„קו פתוח" – אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03-291650 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות 21.00—23.00, בלילות שבת וערבי חג בין השעות: 18.00—24.00, בשבתות ובחגים בין השעות: 13.00—21.00.
הכתובת: רח' ברנקובכא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנבון 26, קומה ג', טל' 525566.
פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00–24.00. אחרי הזמנת מוקדם טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המעליות) קומה א'. טל: 294869, 03-285822.

מרכז סיוע לנפגעות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052-53482 בימים א'—ה' בשעות 21.00—17.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-227121
ער"ן תל־אביב — טל' 03-5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03-5761111
ער"ן חיפה — טל' 04-672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057-410111
ער"ן נתניה — טל' 053-55316

מילוט מטוסים
מוקד ת"א למטוסים והסעים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111, לוד, רמלה — 101, טל' 08-221022, נתניה — 101, חולון — טל' 053-95334, אשקלון — טל' 04-921333, נהריה 04-951401, בת־ים — טל' 5511111, באר־שבע — טל' 057-74767, אילת בגוש דן, טל' 03-330640

מירושלים לבני־ברק וחיפה: 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מרחובות, בת־ים, לתל־אביב:
בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00.

11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'–ה': 4.50, 6.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.

* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

כשתע"ש עוד היה קטן ובמחתרת

קו תייצור ב„מכון אילון" בימי תפארתו (ארכיון החברה להגנת הטבע)

„מכון אילון" — מפעל תע"ש שפעל בסתר בשנים 1946־1948 והוסווה על ידי גרעין צופים של קיבוץ מעגן מיכאל שישב במקום, שוחזר וייפתח לקהל הרחב בגבעת הקיבוצים ברחובות. טקס הפתיחה יתקיים מחר במעמד יו"ר הכנסת, שלמה הלל, שהיה מיוזמי הקמת המפעל. האתר יופעל על ידי החברה להגנת הטבע.

„מכון אילון" ייצר 14.000 כדורי תחמושת ליום ובסה"כ סיפק לקראת מלחמת העצמאות למעלה מ־2.2 מיליון כדורים תוך סיכון רב.

במסגרת פעולת השיקום שוחזר מכנה הכניסה לבונקר, הוצבו בו מכונת הכביסה ותנור אפייה בן 10 טון שהסתירו את הפתחים המודיים, הובאו שני מכונות לייצור כדורי תחמושת שפעלו במפעל ועוד. בבונקר מוצגת תערוכת צילומים מתקופת פעילותו של המפעל, ויוקרן בו מופע אור קולי המתאר את תולדותיו.

התנור המסווה את פתח המפעל (צילום: ישראל סאן)

מים מטוהרים מגוש דן — לנגב

מאת אשר שילוני כתבנו בחולון

50 מליון קוב מטר מים מטוהרים לשנה יוזרמו לצרכי השקיה, מהמפעל המכני לטיהור שפכי גוש דן שבחולון, עד לנגב.

המים המטוהרים המוזרמים יהיו יותר זולים ממי קו המוביל הארצי. המפעל המכני לטיהור מופעל במשותף על ידי „תהל" ו„מקורות", והושקעו בו עד עתה 75 מיליון דולר, חלקם הלוואות נוחות מהבנק העולמי. הזרמת המים תחל בעוד שנה, עם גמר הנחת הצינור מחולון עד לנגב. בסיור תעשיינים במתקני המפעל המכני ומסר, כי המפעל המכני יחד עם המפעל הקודם, המבוסס על אגני חימצון, קולטים כ־90 מיליון מטרים קוב של מי שופכין מערי גוש דם, ו־80 מיליון לשנה מוחזרים למשק המים בארץ על ידי החדרתם למי תהום.

איגוד הערים גוש דן מטפל היום גם בשפכי תעשייה של כ־2,000 מפעלים בגוש דן, במפעלים אלה הותקנו מכשירי טיהור השפכים מתוחכמים רגילים, משמנים ובמיקולים מסובכים על מנת למנוע חדירתם למים המוחזרים לשקיה.

בג"ץ הורה ליועץ המשפטי להגיש חוות דעתו על אכיפת חוקי הבנייה בהר הבית

לאחר הגשת חוות הדעת יתחדש הדיון בעתירת נאמני הר הבית

בג"ץ הורה אתמול ליועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, להגיש בהקדם את חוות דעתו, בכל הנוגע לאמות מידה לאכיפת חוקי הארכיאולוגיה וחוקי התכנון והבנייה בהר הבית. בג"ץ הורה ליועץ המשפטי, לקבוע בחוות דעתו אמות מידה לפעולתן של הרשויות השונות בהר הבית.

החלטת בג"ץ באה בעקבות דיון ארוך בעתירת נאמני הר הבית, נגד משטרת ישראל, עיריית ירושלים והאגף לארכיאולוגיה במשרד החינוך והווקף המוסלמי. נאמני הר הבית טוענים שהווקף המוסלמי מבצע בנייה בלתי חוקית בהר הבית והורס את שרידי העבר היהודי מקודש, והמשטרה או עיריית ירושלים אינן אוכפות את חוקי התכנון במקום, ובכך הן מעלימות עין מהפרה בוטה של החוק.

בדיון אתמול אמר בא כוח הווקף המוסלמי, כי לבג"ץ אין כלל סמכות לדון בעתירה, מאחר והמדינה סיפחה שלא כדין את מזרח ירושלים לשטח ישראל. לטענתו, מזרח ירושלים והר הבית בתוכה הינם שטח כבוש והריבונות למעשה על שטח זה, הינה ריבונות ירדנית. על כן, לא ניתן לאכוף במקום, חוקי תכנון ובנייה ישראליים. עוד טען בא כוח הווקף, עו"ד ג'מאיל אבו־טועמה, כי כל הבנייה בהר הבית נעשית לצורך קיום מצוות הדת המוסלמית והפולחן הדתי, ואין מקום להתערב במעשים אלה.

בא כוחם של נאמני הר הבית, עו"ד משה דרורי, הציג לבג"ץ צילומי אוויר המוכיחים, כי בהר הבית ניבנו מ־1967 מבנים רבים ללא היתר. הוא אמר עוד, כי עצם העובדה שבמקום מבוצעות עבודות ללא היתר, יש בה קריאת תיגר על הריבונות הישראלית ועל החוק הישראלי, ורשויות המדינה מגלות אוזלת יד.

בא כוח המדינה אמר בדיון, כי הוא מוכן שהיועץ המשפטי לממשלה יכריע בסוגייה שהעלו העותרים, זאת, בתנאי שהעותרים יסירו את עתירתם. העותרים סירבו, והוסיפו וביקשו מבג"ץ להוציא גם צו ביניים, האוסר על הווקף המוסלמי לבצע עבודות בנייה בהר הבית, עד סיום ההליכים בעתירה.

השופטים אהרן ברק, שלמה לוין ואליהו וינוגרד, יצאו להתייעצות ובסיומה הטילו על היועץ המשפטי לממשלה למסור לבג"ץ את חוות דעתו. הדיון בבג"ץ יתחדש לאחר קבלת חוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה.

מזג אוויר

הטמפרטורות: ירושלים 10 עד 16, תל־אביב 14 עד 22, חיפה 13 עד 22, רמת־הגולן 10 עד 17, נהריה 14 עד 22, צפת 9 עד 14, טבריה 13 עד 22, נצרת 12 עד 17, עפולה 12 עד 21, השומרון 11 עד 18, לוד 12 עד 21, יריחו 12 עד 25, עזה 14 עד 22, באר־שבע 13 עד 21, אילת 18 עד 27.

(עתים)

תושבי אור עקיבא להרתיח את המים!

תושבי העיירה אור עקיבא נקראים להרתיח את מי השתיה. כך הודיע אתמול אחה"צ מהנדס מחוז חיפה של משרד הבריאות, מנחם טל, לאחר שבבדיקות נתגלו זיהומים בקטריאליים ברשת המים ביישוב, וכן ביציאה ממגדל המים של חברת „מקורות", המספקת מים לכל תושבי אור עקיבא.

דובר משרד הבריאות שמואל אלגרבלי, מסר כי צוות לשכת הבריאות בחיפה אשר יצא לבדיקות שגרתיות איתר בכל הנראה את מקור הזיהום במגדל המים.

טל הורה לטפל מיד במקור הזיהום. כן הורה המהנדס למועצה המקומית להודיע לתושבים על הצורך בהרתחת מי השתיה.

מאז שעות אחר הצהריים אתמול סובבות בעיירה מכוניות של המועצה המקומית, מהן מודיעים לתושבים על הצורך בהרתחת המים.

(שעיה)

„הכן רכבך לחורף" — מיום א'

מאת זהבה מוזס, יוסף שמי

משטרת ישראל, בשיתוף המינהל לבטיחות בדרכים ומשרד התחבורה יפתחו את מבצע תקינות רכב לחורף „ביום א'.

ייטלו בו חלק סיירי תנועה, בוחני תנועה של המשטרה, בוחני רכב של משרד הרישוי ונניידות לבדיקת רכב של משרד התחבורה.

המבצע נועד להגביר את מודעות הנהגים לתיקון רכבם ובמהלכו יופעלו נקודות ביקורת בכבישים בין עירוניים ועירוניים, ותיבדק תקינות מערכות הרכב. דגש מיוחד יושם על מערכות הבלימה היגוי והמתלים. תקלות במערכות אלה יביאו לאיסור השימוש ברכב, תפיסת רשיון הנהיגה, והגשת דו"ח בירידה לנהגים.

במידה ויימצאו ליקויים אחרים, במערכות הצמיגים והמגבים ובמערכת הפליטה יביאו להגשת דו"ח נגד הנהג, רשיונות הרכב ילקחו ממנו והוא ייאלץ לתקן את רכבו בתוך 48 שעות.

גם השנה יתארגנו המוסכים במשותף עם משרד התחבורה והמשטרה למבצע, בדיקה תעלה 5 שקל.

יו"ר איגוד המוסכים טען אתמול, כי אשתקד נבדקו יותר מ־25 אלף כלי רכב. השנה ייבדקו 50 אחוז יותר. הרכב הנבדק יצויד במדבקה המעידה על ביצוע הבדיקה. יבדקו את הבלמים, הסרן הקדמי, המתלה, הצמיגים ומערכת החשמל.

איתן בן יהושע ראש מינהל בטיחות בדרכים אמר כי בבדיקות פתע בדרכים נמצא כי 50 אחוז מהרכב הנבדק יש להוריד מהכבישים. בקרוב יגדל מספר הבדיקות.

מחר ב„המשמר"
ובמוספו השבועי חותם

במוסף לשבת

● חם יורים בעצמם – דיווח מן הבורסה המתמוטטת בניו־יורק – אודי נחשון

ק.ג.ב. — השיטה האמיתית — פרופ' אגורסקי

● הפיסגה ברמת־עמון. התכנות והציפיות – פנחס ענברי
● מה תלד 2010 – עמירם כהן
● תקול קול תומימי – יהודה צור
● „יש דיבורי": נעליים ופרפר בבזאר סתו
● טפטופי פנסת – מוטי בסוק
● פוקוס אישי: גדעון ספירו, גדי יציב, גיורא מנור
● רשימות מן החבית – יוסף מונדי; קולנוע – דני ורט; תערוכות – דורית קדר

ספרות

● יעקב סימר־טוב – על „צמאי לעמוס מוקדי

מאיה רוזנפלד: „פליטים", דיוקנאות

● א.ב. יפה – על יוסף ברודסקי, חתן פרס נובל לספרות

הפעם – כתבות

● חודטאנט והדילמה הסטוביאטית – המאבק על נשק גרעיני וה„דטאנט" – מאת שלמה אהרונסון

ממשלת חוד מלכותה מכיכה בעין יפה — הרקע להצהרת בלפור — מאת שמואל בר־צבי

● ליפשיץ סוף־סוף – הם הגיעו ארצה בכלות־הכל – מאת שלמה גלזר
● אלימות בקיבוץ – פסיכולוגים ועובדים סוציאליים על השפעת האלימות – מאת עודד ליפשיץ
● בלוק אלף ואחד על שש – משפחות במצוקה בשלומי – מאת אהוד דור

החיים כסטרטוט — בן קיבוץ שעזב — עושה קמתו'ה בצפון תל־אביב — יומן — מאת עודד שלומות

● טירונות 1987 – מכתבים של טירון עד להתגברות – מאת נרקיס טל־זינברג
● שלום בית – חוה יוסף
● אנו אוהבים אותך אהוטה מקון – קורותיה של אשת נשיא ארגנטינה – מאת דבורה שכנר
● לחיות עם שד־חדש – עדות ראייה לשחרור שד ה – מאת חוה יוסף
● דופקים את האיש חלא־כמן – נהג שכשפט – מאת עמירם כהן
● מים לדוד המלך – קורותיה של נקבת השילוח – מאת בצלאל עמוקס

מדורים וטורים מאת:
עודד ליפשיץ, מיכאל הרסגור, עמירם כהן, נגה, אלי תבור, זאב צחור, שמואל כהנה, יעקב הבי

מרכז מחשבים יוקם בכרמיאל

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

החברה לאוטומציה במינהל השלטון המקומי עומדת להשקיע כ־300 אלף דולר בהקמת מרכז מחשבים בכרמיאל.

המרכז יוקם במבנה חדש על שטח של כ־100 מטר, שתשכור החברה מהעירייה שהוא בעלת המבנה. המרכז החדש ישרת את העירייה ומוסדותיה וכן את יישובי האזור, כיום מקבלים בכרמיאל באזור שירותי מחשב מאזור חיפה.

הודעה על פרסום תשקיף

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 23 של חוק לניירות־ערך תשכ"ח־1968, כי ביום 29.10.87 פורסם תשקיף בדבר הצעה לציבור על הנפקת יחידות של

אתגר — קרן נאמנות

קרן חדשה להשקעות בנאמנות שנוסדה לפי הסכם נאמנות שנחתם בין הפועלים – ניהול קרנות בנאמנות בע"מ כ"מנהל" לבין חברה לנאמנות של בנק דיסקונט לישראל בע"מ כ„נאמן".

בהתאם לתשקיף הנ"ל:

מוצעות לציבור

מספר בלתי מוגבל של יחידות בנות 1 שקל חדש כל יחידה, אך לא פחות מ־10 יחידות ברכישה אחת, בתעודות השתתפות רשומות על־שם, במחירי יחידה משתנים כמפורט בפרק 2 בתשקיף, כדלקמן:

הצעה במחיר מופחת

החל מ־5.11.87 משעה 8.30 ועד 30.11.87 בשעה 11.00 מוצעות היחידות תמורת תשלום מחירן היסודי כפי שייקבע בתוספת שיעור הוספה של 0.2%.

הצעה רגילה

החל מ־30.11.87 משעה 11.00 ועד 28.10.88 בשעה 11.00, מוצעות היחידות תמורת תשלום מחירן היסודי כפי שייקבע, בתוספת שיעור הוספה של 1.5% או פחות, כמפורט בתשקיף.

מדיניות ההשקעות של הקרן:

לפחות 70% מנכסי הקרן יושקעו בניירות־הערך "ק 70".

מנהל הקרן מתחייב כי במסגרת ה־70% מהשקעות הקרן בני"ע "ק 70" משקל נייר־הערך הבודד מסוג "ק 70" יהיה בהתאם למשקלו ב„מדד הבורסה". סטיות קלות שתוצרנה תתוקנה לפחות פעם בשבוע.

מנהל הקרן יהיה רשאי להשקיע את יתרת נכסי הקרן לפי שיקול דעתו לרבות בני"ע "ק 70".

על־פי הסכם הנאמנות, לפחות 50% מנכסיה של הקרן יושקעו במניות, אופציות או ניירות־ערך הניתנים להמרה במניות.

הנ"ל ניתן לשינוי ע"י תיקון הסכם הנאמנות ללא צורך בכינוס אסיפה כללית של בעלי היחידות.

שכר מנהל הקרן והנאמן:

השכר השנתי הכולל של מנהל הקרן והנאמן יחד, בתקופת תשקיף זה, יהיה 2.2% מהשווי השנתי הממוצע של כלל נכסי הקרן ואולם בהתאם להסכם הנאמנות זכאים מנהל הקרן והנאמן לקבל לעצמם יותר תשלום שנתי אשר יהיו שווה ל־4.5% מהשווי השנתי הממוצע של כלל נכסי הקרן.

עותקים מהתשקיף ומההיתר לפרסומו הוגשו לרשם החברות.

עותקים מהתשקיף זה ניתן להשיג בכל סניפי הפועלים בע"מ ואצל חברי הבורסה לניירות־ערך בתל־אביב.

בקשות להזמנת יחידות ניתן להשיג במקומות האמורים לעיל.

הודעה זו אינה מהווה הצעה לרכישת יחידות של הקרן הנ"ל.

הנאמן: חברה לנאמנות של בנק דיסקונט לישראל בע"מ

מנהל הקרן: הפועלים – ניהול קרנות בנאמנות בע"מ

הפועלים
ניהול קרנות בנאמנות בע"מ

טלקס

● תרעומת על תוספות השכר של הבכירים

במועצת ועדי העובדים שליד מפ"ם, שהתכנסה באחרונה בירושלים, הביעה תרעומת על החלטת ועדת הכספים להעלות את שכר הבכירים בשירות הציבורי ב־22 אחוז.

הדוברים אמרו, כי יש לקרוע את מסכת הצביעות של הבכירים ולתבוע מהם להסתפק בתוספת שנקבעה בהסכמי המסגרת שנחתמו בשירות הציבורי.

אבשלום קווה

● עובדי התפעול שוקלים הפסקת העיצומים

ועדי העובדים במחלקות התפעול בשלושת נמלי חים של רשות הנמלים יקיימו הבוקר אסיפות עובדים בהן ידונו בדרישה בית־הדין האזורי לעבודה בתל־אביב להפסיק את העיצומים ולשוב לעבודה סדירה בנמלים.

העובדים יחליטו כנראה לחזור לעבודה כדי לאפשר להנהלת רשות הנמלים לפתוח במו"מ עם ועדי העובדים על הסכם עבודה חדש.

בחמשת הימים באחרונים בהם נערכו עיצומים במחלקות התפעול בנמלי חים ירדה התפוקה לכדי שליש. (שע"ה)

● ז'ילוני לאקדמאים: לא תשיגו יותר מחוץ להסתדרות

סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, אפרים ז'ילוני, קרא שלשום לאיגודים האקדמיים המאיימים בפרישה להתנער מהאשליה כי מחוץ למגרשה של ההסתדרות יצליחו להשיג יותר. ז'ילוני דיבר בכנס של נציגי איגודים מקצועיים שאירגנה המחלקה לאיגוד המקצועי של מפ"ם.

מזכיר המרכז חגן ארז אמר באותה ישיבה, כי פרשת „שרון טקסטיל" מלמדת ש„המדינה צועדת אחורנית לקראת קפיטליזם מכוער שאין כמותו".

אבשלום קווה

● מנהיג עובדי ברזיל – לביקור בארץ

מנהיגם של 25 מיליון עובדים המאוגדים בהסתדרות הכללית של העובדים הברזילאים, ג'אקין דו סנטוס אנדרדה, מגיע היום לביקור בישראל כאורח ההסתדרות ואורחו האישי של ישראל קיסר, אשר נפגש עימו בביקורו בדרום־אמריקה בחודש מארס השנה.

ההסתדרות הכללית של עובדי ברזיל מאגדת 1,200 איגודים מקצועיים, 5 קונפדרציות ארציות, 25 פדרציות ארציות ו־126 פדרציות מחוזיות המקיפות כ־25 מיליון עובדים.

בביקורו בארץ יחתום אנדרדה על הסכמי שיתוף פעולה עם ההסתדרות בתחומי הכשרת מנהיגים, קואופרציה, ועוד.

שלמה סלוצקי

בתי קשישים בשכונת התקווה זכו אתמול לטיפול מיוחד מידיהם של חיילים כלואים, אשר במסגרת פרויקט השיקום בבתי הכלא הצבאיים הגיעו לשכונת התקווה ועסקו בשיפוץ וסיוד הבתים לרווחת קשישי השכונה.
בתמונה: קשישה מודה לחייל ששיפץ את ביתה. (צילום: טל יודקוביק / דובר צה"ל)

הנאשם בסחיטת „שטראוס" — למעצר עד תום ההליכים

יהויכין שמעוני (45), הנאשם בסחיטת בעל מחלבות שטראוס ובאיומים להרעיל את מוצרי החלב, נעצר אתמול עד תום ההליכים המשפטיים נגדו בפקודת בית־המשפט המחוזי בת"א.

התובעת עו"ד נורית אחיטוב ציינה בבקשתה, כי נגרם נזק רב עקב חומרת העבירה והרגישה שכדי ללכוד את הנאשם היה צורך בהפעלת 200 שוטרים. היא הוסיפה, שאם ישוחרר הנאשם יהיה צורך בכוח גדול של משטרה כדי להבטיח שהנאשם יתייצב לדין, בהתחשב בדרך המתוחכמת ביותר שתכנן את מעשיו.

הסניגורית, עו"ד יוני וינורב, אמרה, כי מדובר באדם בן 45, ללא עבר פלילי. בשנת 1985 התערער מצבו, הוא התגרש מאשתו ונפרד מילדיו. לאחר מכן איבד את כל כספו, נשאר ללא פרוטה בכיסו וניסה להקים עסק. הלחץ הנפשי עליו היה עצום. לפיכך עשה מה שעשה. היא ציינה, כי הנאשם מודה בכל מה שקשור בסחיטה, אולם, לטענתו, למרות שהציב את המכשולים בנתיב הבריחה, לא הפעיל אותם בעת שברח, ולפיכך אין הוא אשם בכך ששוטר נחבל. יהויכין מואשם כזכור, גם בגרימת החבלה לשוטר.

השופט איתמר פלפל ציין, כי הנאשם תיכנן את המעשה בצורה מתוחכמת שעלולה היתה להצליח. כמוכן היה זה מעשה שהתמשך על פני תקופה של חודשיים. כדי לשכנע את מיכאל שטראוס שהוא רציני, החל להכניס עכברים לתוך מוצרי הלב שלו, אמר השופט.

„החבלה החמורה המיוחסת לנאשם בכך שמתח חוטים שצריכים היו להכשיל את הרודפים אחריו, יש בה חומרה מספקת כדי להצדיק את בקשת המדינה", אמר השופט. בנוסף הדגיש, שקיימת כאן סכנה לא מבוטלת שיברח מאימת הדין. בשל כל הסיבות האלה, קבע השופט, אינו יכול להתחשב במצבו הנפשי של הנאשם, וכי עליו להישאר במעצר עד תום ההליכים.

(עתי"ם)

אנשי הדת המוסלמים הוכרו כעובדי מדינה

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

אחרי 15 שנות מאבק הוכרו השבוע אנשי הדת המוסלמים כעובדי מדינה. נציבות שירות המדינה נענתה לתביעתו של שר־הדתות זבולון המר ואישרה את התקנים הדרושים להעסקתם של 300 אנשי הדת המוסלמית.

בפגישה שהתקיימה אתמול בלשכתו של מנכ"ל משרד־הדתות עם אנשי הדת המוסלמים נחתם הסכם באישורה של נציבות שירות המדינה, על פיו יחתום כל עובד על חוזה אישי ויהנה מכל הזכויות המוענקות לעובדי המדינה.

לכתבנו נודע, שנציבות שירות המדינה קבעה דרגות בין ו"ד־י"ו לאנשי הדת המוסלמים. עד כה קיבלו אנשי הדת המוסלמים מענקים נמוכים ללא כל זכויות סוציאליות.

כאמור, ניהלו אנשי הדת המוסלמים במשך למעלה מ־15 שנה מאבק עיקש כדי לזכות במעמד של עובדי מדינה.

לאחרונה הגישו אנשי הדת המוסלמים תביעה לבית־הדין לעבודה נגד משרד־הדתות בגין הרעת עבודתם. בעקבות הכרתם כעובדי מדינה ביטלו את תביעתם.

החופשיות עלו ב־44 מיליון ש'

מאת אלחנן הורוביץ, כתב „על המשמר"

ערך השוק של המניות החופשיות עלה אתמול ב־44 מיליון ש"ח.

גלגלי הבורסה

המסחר במניות התחיל אתמול במגמת עליה ונסתיים במגמה מעורבת. למניות החופשיות היה עודף ביקוש של יותר מ־3 מיליוני ש"ח. מהן עלו 131, לעומת 111 שירדו ו־163 נשארו בלי שינוי. בהשפעת הידיעות על חולשת הדולר בעולם, הסתכמו אתמול הביקושים למניות ההסדר כ־727 אלף ש"ח וההיצעים בהן — כ־1.9 מיליון ש"ח. מהן עלו 4, לעומת 8 שירדו ו־6 שנשארו בלי שינוי.

בשוק איגרות החוב עלה ערך השוק של הצמודות למדד ב־0.03%, בעוד שהצמודות למט"ח ירדו ב־0.29% בממוצע.

בקרנות הנאמנות השקיע הציבור 3 מיליוני ש"ח.

בנק ישראל יציע מחר לציבור שלוש סדרות חדשות של איגרות חוב צמודות למדד בערך נקוב כולל של 300 מיליון ש"ח, מזה 200 מיליון ש"ח מסוג „שגיא" ל־6 שנים במחיר מינימום של 99%, 50 מיליון ש"ח מסוג „גליל" ל־10 שנים במחיר מינימום של 96% ו־50 מיליון ש"ח מסוג „גליל" ל־15 שנים, במחיר מינימום של 94% מע"נ.

זוהי הפעם הראשונה, שבנק ישראל מנסה לגייס סכום גדול כזה ביום אחד מהציבור ע"י הנפקת אג"ח צמודות למדד. עד 20 באוקטובר (המועד האחרון להודעות בעלי המניות החסומות, אם ברצונם לפרותן) היו ימים בהם הוריד בנק ישראל סכומי כסף גדולים יותר לבורסה, מכפי שספג מהציבור ע"י הנפקת אג"ח. מאז 20 באוקטובר בלט השינוי שחל במדיניות בנק ישראל.

אתמול צויין, שמירות שער הדולר יוחנו בעלי המניות שפדיונן יוזיה בסוף החודש זה לפי שער הדולר היציג שהיה ב־27 באוקטובר.

סל המטבעות עלה אתמול ב־0.10% ל־1.6847 ש"ח, בעוד ששער הדולר היציג ירד ב־0.85% ל־1.5810 ש"ח. דולר נוסעים — 1.8696 ש"ח. דולר שחור נע בירידה בין 1.71 ל־1.72 ש"ח.

במניות החופשיות בלטו ביותר העליות ב־10%: עת 1, מרלו, כיכון 1. לעומתן בלטו הירידות (ב־%): של"ר אופ' (19.5), דיסקונט השק' א' (13.3), ליפשיץ 1 (10.1). ב־10% ירדו: מגור, יעסור 5, ציון 5, אוקים, התבוכה 5, סקאנויה ובכלי ציון 5. המחזור במניות והעשיות הגיע ל־15.3 מיליון ש"ח.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 28.10.87

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל המטבעות	1	—	—	1.6762	1.6971	1.6847
דולר אמריקני	1	1.54	1.61	1.5712	1.5908	1.5810
מרק גרמני	1	0.88	0.92	0.8978	0.9090	0.9032
לירה שטרלינג	1	2.64	2.77	2.6918	2.7254	2.7019
פרנק צרפתי	1	0.26	0.28	0.2680	0.2713	0.2691
ין יפאני	100	1.11	1.16	1.1320	1.1461	1.1350
גילדן הולנדי	1	0.78	0.82	0.7953	0.8053	0.8007
פרנק שווייצרי	1	1.07	1.12	1.0913	1.1050	1.0949
כתר שבדי	1	0.25	0.26	0.2520	0.2552	0.2536
כתר נורווגי	1	0.24	0.25	0.2415	0.2445	0.2426
כתר דני	1	0.23	0.24	0.2336	0.2365	0.2350
מרק פיני	1	0.36	0.38	0.3691	0.3737	0.3708
דולר קנדי	1	1.17	1.23	1.1925	1.2074	1.1995
דולר אוסטרלי	1	1.06	1.14	1.1010	1.1148	1.1079
ראנד דרום אפריקני	1	0.47	0.79	0.7762	0.7859	0.7800
שילינג אוסטרי	10	0.42	0.44	0.4289	0.4343	0.4320
פרנק בלגי	10	1.25	1.31	1.2720	1.2878	1.2804
לירה איטלקית	1,000	1.22	1.29	1.2408	1.2562	1.2461

בפלילים

רופא מרדים נאשם בגרימת מות ילדה

ד"ר סורין קרומהולץ (34), רופא מרדים בתל־השומר, נאשם בבית־משפט השלום ת"א בגרימת מוות ברשלנות של ילדה בת 11 בדצמבר 1985.

בכתב־האישום נאמר, כי הילדה היתה אמורה לעבור ניתוח בעינה לאחר שנפגעה בשעת משחק. הנאשם הרדים אותה, אולם לא דאג לחבר אותה למכשירים חיוניים שיתריעו על תקלות בהנשמה, נטען.

בשלב מסויים עזב הנאשם את החדר ומספר דקות לאחר מכן ירד לחץ הדם לאפס והרגליים הכחילו. למרות דרישת המנתחים לבצע עיסוי לב, התמהמה הנאשם בפעולותיו ובמקום זה החל בהנשמת יתר עם חמצן. בינתיים הוזמן לאחר ניתוח צוות החייאה של טיפול נמרץ ורופא בכיר נוסף שביצע את ההחייאה. הילדה הועברה לטיפול נמרץ ילדים, לא התאוששה ומתה בינואר 1986 מפגיעה מוחית.

התובעת, עו"ד ריקי שפייזר, מנתה שורה ארוכה של פעולות רפואיות שלא נעשו שבעטיין מתה הילדה.

(עתי"ם)

פירומן חדש הגיע לרמת־גן?

האם הגיע פירומן חדש לרמת־גן? זו השאלה ששאלו את עצמם חוקרי המשטרה, לאחר שאתמול לפנות בוקר הוצת ג'יפ השייך לחברת „יפתח" ברחוב הלפיד 4 ברמת־גן.

לדעת המשטרה לא קשור „הפירומן מרמת־גן", שהצית עד כה כ־20 מכוניות, לפרשה זו. הסיבה: איזור ההצתה מרוחק למדי מאיזור הפעולה של הפירומן וגם שיטת ההצתה שונה. „הפירומן מרמת־גן" נהג להצית את המכוניות בשיטה זהה. כל כלי הרכב שנשרף ניזוק בעיקר בחלקם הקדמי, ולא בחלק הפנימי. (עתי"ם).

צעיר מואשם באונס בת דודתו בת ה־15

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

תושב צפון הארץ בן 23 מואשם באונס בת דודתו בת ה־15.

בכתב־האישום שהוגש אתמול לבית־המשפט המחוזי בחיפה טוענת התובעת, עו"ד אירית שטיין, כי ב־29 בספטמבר פגש הצעיר את בת דודתו וביקש ממנה להתלוות אליו משום שברצונו לתת לה משהו עבור שכן. היא נאותה והוא גרר אותה לחצר בית־ספר ושם באיומי מקל ביצע בה את זממו.

הוא נעצר על סמך עדות הנערה ובמהלך חקירתו בתחנת המשטרה קפץ דרך חלון חדר החקירות שבקומה השנייה ונמלט. קצין משטרה שדלק אחריו נפצע קשה ואושפז בבית־החולים והצעיר מואשם בנוסף לאונס גם בהכשלת שוטר.

התובעת ביקשה מבית־המשפט לקבל עדות מוקדמת של הנערה כיוון שלטענתה קרובי משפחתה מנסים להניא אותה שתחזור בה מההודעות שמסרה במשטרה. כן ביקשה להאריך את מעצרו עד תום ההליכים.

השופט א.ר. כר הורה לעוצרו למשך שבועיים ולאחר מכן יידון בבקשת המשטרה לעוצרו עד תום ההליכים. השופט אסר פירסום כל פרט מזהה על הנערה שנאנסה.

בגדים מגואלים בדם הוגשו במשפט רצח שושן

בגדים מגואלים בדם הוגשו אתמול על־ידי התביעה לשופטי בית־המשפט המחוזי בת"א הדנים את שמעיה אנג'ל, הרצל אביטן ויעקב שמש, הנאשמים ברצח האסיר חיים שושן.

היו אלה בגדים תעליים של שמעיה אנג'ל והרצל אביטן, שנתפסו ביום הרצח. לטענת התביעה לקורבן הרצח היה דם מסוג 0, וכך גם לשמעיה אנג'ל. על הבגדים נתגלו גם כתמי דם מסוג איי, סוג דמו של הרצל אביטן, לטענת התביעה.

הערה יפית מזרחי סיפרה שנאלצה לקבל תיקים רפואיים של שמעיה אנג'ל והרצל אביטן מצה"ל, כיוון שהם סירבו לתת דגימות דם. בזכות התיקים הצבאיים, נודע לה סוג הדם שלהם. (עתי"ם)

נאשם בהריגת נהג במהלך ויכוח על נהיגה

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

ג'מאל לחיאני בן 21 מכפר ערבה הואשם אתמול בבית־המשפט המחוזי בחיפה בהריגת נהג במהלך ויכוח שפרץ ביניהם על נהיגה בכביש.

בכתב האישום נטען, כי ביוני השנה חזר הנאשם מבילוי בגני סכנין במכונית האופל שלו יחד עם שניים מחבריו. שכנו, גדאריף יוסף והא שהיה באותה מסיבה, נסע אחריו בטנדר שלו.

בדרך התעורר ביניהם ויכוח על אופן הנסיעה במהלכו דקר הנאשם את גדאריף בחזהו במכשיר חד. גדאריף נפצע קשה ומת בדרכו לבית־החולים.

השופט א.ר. כר הורה לעוצרו עד 26.11, מועד בו יידון בבקשת המשטרה לעוצרו עד תום ההליכים.

לאסתר ושמשון יצחקי
משתתפים בצערכם במות
האחות
קיבוץ רמות מנשה

גונדר דוד מימון מתכוון „להפר שתיקתו" עם פרישתו מהתפקיד

השר בר־לב: איני חושב שעלי להסיק מסקנות אישיות מהתפטרות שני הנציבים בתקופתי ● מפקד כלא נפחא יורד מתפקידו

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

משרד־המשטרה העביר אתמול בקשה למזכירות הממשלה לאשר את מינויו של ניצב לוי שאול למשרד נציב שירות בתי־הסוהר בישיבת הממשלה הקרובה ביום א'.

נציב שירות בתי־הסוהר, גונדר דוד מימון, הודיע אתמול רשמית על פרישתו מתפקידו מטעמים אישיים. הודעת התפטרותו של מימון הוגשה לשר־המשטרה ב־6.10 וב־15.11 יפרוש גונדר דוד מימון משירות בתי־הסוהר.

דובר שירות בתי־הסוהר הודיע, כי בכוונת הנציב הפורש לכנס מסיבת עיתונאים מיד עם פרישתו מן התפקיד בה „יפר את שתיקתו ויבהיר את השיקולים והסיבות שהביאוהו לידי החלטה לסיים את תפקידו". עד כה הקפיד מימון לשמור על שתיקה מוחלטת בקשר לנסיבות פרישתו כדי למנוע, לדבריו, זעזועים מיותרים ופגיעה במורל הסוהרים ולאפשר לנציב החדש כניסה חלקה ותקופת חפיפה נאותה.

במסיבת עיתונאים שערך אתמול שר־המשטרה חיים בר־לב בלשכתו הוא סיפר, כי ניסה להניא את הנציב הפורש מלנקוט צעד זה, אך כל מאמציו לא הועילו. השר הוסיף, כי פרישת הנציב כשנה לאחר כניסתו לתפקיד גורמת ללא ספק לזעזועים במערכת.

חיים בר־לב טען, שהפרסומים השונים סביב הנושא בשבוע האחרון היו בלתי מבוססים, בלתי מוצדקים ובעיקר גרמו נזק למערכת שירות בתי־הסוהר. הוא הדגיש, כי שכרם של הסוהרים דומה לשכר הממוצע במשק ואף גבוה ממנו. כן מספקים, לדבריו, מערכת שירות בתי־הסוהר ומשרד־המשטרה מקום עבודה קבוע, בלי חשש לפיטורים עקב צמצומים.

לדעת בר־לב ניחן לוי שאול בנסיון רב הן מהבחינה הבטחונית והן מהבחינה השיקומית שיועיל לו בעבודתו החדשה.

בתשובה לשאלה אמר השר, כי מערכת שירות בתי־הסוהר אינה מתמוטטת אלא מתמודדת עם הקשיים.

„אילוצי החיים"

לדעתי לא נכשלו שני הנציבים רפי סוויסה ודוד מימון בתפקידם, אלא קידמו את העניינים והשאירו את רישומם בשב"ס.

„האמנתי במינויים הקודמים ואני מאמין במינוי הזה. פעם ראשונה שממנים אדם שיש לו ברקע את שני ההיבטים. סוויסה הכיר את בתי־הסוהר, אך כוורטהיימר לא היה לא רקע בטחוני ממשי. למימון יש רקע בטחוני, אך הוא לא הכיר את השב"ס. ללוי שאול יש את הרקע הבטחוני הרלבנטי והנסיון בתחום האנושי", אמר בר־לב. לשאלה האם אינו חושב שעליו להסיק מסקנות אישיות בעקבות התפטרות שני הנציבים בתקופתו השיב השר בשלילה ואמר: „אני יודע שפרישת השניים לא טובה למערכת, אך אלה הם אילוצי החיים".

הוא הוסיף, כי בעקבות בריחת המחבלים מכלא נפחא יורד מפקד בית־הסוהר מתפקידו וקצינים אחרים יועמדו לדין. כן משלימים את החקירה בנושא הבריחה לגבי דרגים שוועדת החקירה הראשונה לא חקרה אותם, וזאת על פי המלצת היועץ המשפטי אליו הועבר הדו"ח.

סוהרים משתפים פעולה עם אסירים בהברחת סמים

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

ראש מחלקת המודיעין בשירות בתי־הסוהר ציין, כי מצויים סוהרים אשר משתפים פעולה עם אסירים בהברחת סמים ומשקאות חריפים תמורת תשלום – אמר אתמול יו"ר הוועדה לביקורת המדינה פרופ' דוד ליבאי בעת דיון שנערך על נושא זה בוועדה.

לדברי דו"ח המבקר מונו אנשים בלתי מתאימים לתפקיד של קציני מודיעין, ולמעשה לא קיים מערך הפעלה מודיעיני יעיל בתוך השירות.

נציב שירות בתי־הסוהר, דוד מימון, מסר אתמול לוועדה דו"ח על עריכת קורס ראשון לקציני מודיעין ומינוי קצין משטרה בכיר כראש מחלקת המודיעין בשב"ס.

פרופ' ליבאי תקף את מגמת השב"ס לגייס לתפקידים בכירים בשירות קציני צבא או משטרה ולא קצינים מתוך השירות. אין להשלים עם פרישת ותיקים, אומר ליבאי.

חגורת כבוד קבועה בארגון הדסה הוענקה אתמול לאידה נודל. בצילום: סילביה מלמנט, סגנית נשיאת „הדסה" בישראל, עונדת לאידה נודל את סיכת הארגון. צילום: אבי חיון

ולדימיר ליפשיץ ומשפחתו יעלו לארץ ביום א'

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

אסיר ציון לשעבר ולדימיר ליפשיץ, אשתו אנה וילדיהם בוריס ונעמי יגיעו ביום ראשון לישראל, אחרי סירוב של שש שנים ושנתיים מאסר. על כך מסרה שרה אוסיצקי בשיחה טלפונית מווינה למזכיר קיבוצה רמות מנשה, ניסן ברקת.

שרה אוסיצקי נמצאת בשליחות הקיבוץ בחו"ל. קיבוץ רמות מנשה מאמץ את משפחת ליפשיץ.

ניסן ברקת מסר לכתבנו כי ברמות מנשה ישנה תכונה רבה לקראת בואה של משפחת ליפשיץ. הקיבוץ הכין עבורם בית מרוהט ומסודר במגמה לקלוט אותם, אם ירצו בכך. באסיפת חברים הוחלט שקבוצה גדולה של חברים וילדים יקבלו את פניהם בשדה התעופה ביום ראשון בערב.

משפחת ליפשיץ מאומצת על־ידי רמות מנשה זה שנתיים. לפני שנה נערך טכס מיוחד לכבודם, כשבמהלכו שוחחו חברי הקיבוץ עם אנה ליפשיץ בלנינגרד, בעת שבעלה ולדימיר עוד היה בכלא. באותו ערב הובטח לאנה שייעשה כל מאמץ לשחררו. והנה עתה, מציינים החברים, „זכינו לכך".

צוקר מטיל ספק ברצינות הקריאה לחזית משותפת

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר"

חבר מועצת העיר ת"א אריה צוקר (מפ"ם) הטיל אתמול ספק ברצינותה של הקריאה שהושמעה השבוע בפורום המוניציפלי של מפלגת העבודה במחוז ת"א להקמת חזית נגד רשימת הליכוד וראש העיר שלמה להט בבחירות הבאות לעירייה.

בתשובה לשאלת כתב „על המשמר" ציין צוקר, כי שוחח באחרונה עם מזכיר מחוז ת"א של מפלגת העבודה, אליהו שפייזר, וכן עם סגן ראש העיר מטעם מפלגת העבודה, נתן וולך, והציע להם לפרוש מהקואליציה העירונית ולצאת חוצץ נגד רשימת הליכוד.

בשיחה, שהתקיימה בעקבות הצהרתו של ראש העיר שלמה להט על שובו לליכוד ועל רצונו לתרום להצלחת הליכוד בבחירות הבאות לכנסת, ציין צוקר, כי להערכתו קיים סיכוי ליצירת רוב נגד להט אם תפרוש מפלגת העבודה מהקואליציה העירונית. צוקר ציין אתמול, כי תשובתם של שפייזר וולך להצעה היתה מתחמקת.

באשר ליוזמתו של יו"ר הפורום המוניציפלי במפלגת העבודה, עו"ד חיים כהן, להקמת חזית נגד רשימת הליכוד אמר צוקר, כי אינו נוהג להתערב בעניינים הפנימיים של מוסדות מפלגת העבודה והוסיף, כי אם אכן מוסמך כהן לדבר בשם מפלגת העבודה ולהציע הקמת חזית כזו, הרי שעליו לעשות זאת באמצעות מכתב רשמי ולא באמצעות הודעות לעיתונות.

יינקטו צעדים נגד הפקחים שמעכו מכונית וספה 400

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר"

מבקר עיריית ת"א הינחה השבוע את הנהלת העירייה ואת אגף הפיקוח לנקוט בצעדים משמעתיים נגד פקחי העירייה בשל התרשלות שהביאה למעיכתה של מכונית וספה 400 ללא כל הצדקה.

המקרה אירע לפני כחודש וחצי. מכוניתו של בני טרם מרחוב ברנר בת"א נגררה ממקום חנייתה והושלכה למיזבלה ע"י מי ביפו בשל טעות בזיהוי המכונית.

מבקר העירייה שמואל רובצ'ק, אליו הועבר הנושא לבדיקה לאחר שבעל המכונית התלונן בעירייה, מצא, כי אכן יש ממש בתלונתו של טרם. במכתב ששלח המבקר אתמול למתלונן הוא ציין, כי הרכב שהיה בבעלותו נגרר ונמעך בשל טעות בזיהוי על־ידי עובדי העירייה. רובצ'ק מוסיף במכתבו, כי המליץ בפני הגורמים בדבר לנקוט צעדים משמעתיים נגד העובדים האמורים.

עוד כותב המבקר, כי על המתלונן לפנות למחלקה המשפטית של העירייה לשם טיפול בפיצויים המגיעים לו בשל הנזק שנגרם למכונית.

עו"ד בן־טובים התפטר מתפקידו בפרקליטות המדינה

מאת כתב „על המשמר" לענייני משפט

מנהל המחלקה לענייני עבודה בפרקליטות המדינה, עורך־דין אלי בן־טובים, התפטר אתמול מתפקידו.

בן־טובים מתח ביקורת חריפה נגד פרקליט המדינה יונה בלטמן והמשנה לפרקליט המדינה דורית ביניש. לדבריו הם הכשילו את בחירתו לתפקיד מנהל מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה.

שלושה התקים במשרד־המשפטים מכרז פנימי למשרה זו. שני המועמדים שהגישו את מועמדותם היו נילי ארד (סגן בכיר לפרקליט המדינה), ועורך דין בן־טובים. ועדת המכרזים בהרכב פרקליט המדינה יונה בלטמן, פרופ' [illegible] למשפטים וישראל ברון הממונה על הכנסות המדינה המליצו לבחור בנילי ארד לתפקיד.

[illegible] ועמו של עורך דין בן־טובים. הוא תבע מבלטמן [illegible] ועדת המכרזים משום שלטענתו מזה זמן רב הוא [illegible] לתפקיד מנהל מחלקת הבג"צים, אבל בלטמן דחה את דרישתו.

נבון הגיש לניסים הצעת פשרה לסיום הסכסוך ברשות השידור

העתונאים דוחים את דרישת שר־העבודה לחזור לעבודה כתנאי למו"מ ● יבין מוחה על דרכי הבקרה והפיקוח על תוכן המשדרים בערוץ השני

מאת ירון זליג ומוטי בסוק, כתבי „על המשמר"

סגן ראש הממשלה ושר־החינוך־והתרבות יצחק נבון העביר אתמול לשר־האוצר משה נסים הצעת פשרה לחיסול הסכסוך ברשות השידור.

במשרד־החינוך סירבו אמש לפרט את ההצעה אולם נמסר, כי זו אינה פורצת את הסכם השכר במגזר הציבורי ולא תבוא על חשבון תוספת התקציב שתינתן לרשות השידור.

במשרד־החינוך העריכו אתמול, כי התוכנית שגובשה על־ידי שר־החינוך והנהלת רשות השידור מקובלת גם על העיתונאים ברשות ועל האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות.

בתוך כך המשיכו אתמול המגעים בין הנהלת הרשות לבין משרד־האוצר סביב הצעה שהגיש שלשום האיגוד הארצי של עיתונאי ישראל, שהועברה אף היא לאוצר.

אתמול לא התקיימו כל מגעים בין הנהלת הרשות לבין העיתונאים ונודע כי הצדדים ממתינים כעת לסיום בחינת ההצעות השונות על־ידי האוצר.

מטה השביתה של העתונאים דחה אתמול את דרישת שר־האוצר כי העתונאים ישובו לעבודה כתנאי למו"מ.

שר־התקשורת גד יעקובי אמר אתמול בכנסת, כי הורה לשדר את שידורי הערוץ השני בתדרים של הערוץ הראשון כדי לאפשר לתושבים הגרים בצפון ובדרום ולאוכלוסיות חלשות לקלוט שידורים אלו. בהתייחסו לשאילתה בעל־פה של חבר הכנסת אברהם ורדיגר הביע יעקובי תקווה, כי חוק הערוץ השני יתקבל בכנסת בהקדם, וכי תוך כשנה יפעל ערוץ זה כתחנת טלוויזיה לכל דבר, כולל שידור חדשות.

שר־התקשורת דחה את ההתקפות נגדו, וטען כי לא ניסה לשבור את שביתת העובדים העיתונאים ברשות השידור.

יוסי שריד (ר"צ) התריס נגד יעקובי, כי הוא מנסה לשבור את שביתת עתונאי רשות השידור באופן גלוי, גס ובוטה. „מי ששבר בעבר שביתה בנמל התעופה בן גוריון באמצעות צבא, שובר עכשיו שביתה בטלוויזיה באמצעות הערוץ השני", אמר שריד.

מנהל הטלוויזיה, חיים יבין, שלח אתמול מכתב נועם למנהל מחלקת ההקמה של הערוץ השני, אורן טוקטלי, ובו הוא מוחה על דרכי הבקרה והפיקוח על תוכן המשדרים בערוץ השני.

במכתבו מציין יבין, כי בעקבות שידורו של הסרט „מתוק לאף" שלשום הופנו אליו תלונות רבות על ביטויים גסים שהושמעו במהלכו. הסרט הוקרן בעבר בערוץ הראשון אולם אז היה הדבר לאחר השעה עשר, שעה המיועדת לצפיית מבוגרים. לטענת יבין, השעה בה הוקרן הסרט בערוץ השני שלשום היתה שעת צפיית שיא בקרב ילדים.

במטה השביתה של עיתונאי רשות השידור נמשכו אתמול ההכנות לקראת סבב המופעים בהשתתפות אנשי רדיו וטלוויזיה מכל רחבי הארץ המתוכנן להתחיל מחר ואשר הכנסותיו יוקדשו לקרן השביתה של העתונאים.

הכבלים פורחים בעקבות השביתה

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

בעקבות השביתה בטלוויזיה פורחות תחנות שידור פירטיות בכבלים באיזור השרון.

בבית־משפט השלום בכפר־סבא נחשף אתמול טפח מהנעשה באיזור כאשר חוקרת המשטרה שולה רוזנברג ביקשה משופט השלום את הארכת מעצרו של החשוד אלכס ויינברג, תושב כפר־סבא, שנעצר בפשיטה של המשטרה ובזק כשהוא מפעיל תחנת שידור פירטית בדירתו. בעת מעצרו השתולל ואיים על אנשי משרד־התקשורת לחסל אותם אם ימשיכו לחתוך כבלים המחוברים לבתי מנוייים שלו.

בבקשת הארכת המעצר אמרה חוקרת המשטרה לשופט, כי מדובר במכה של הפעלת טלוויזיות בכבלים באיזור כולו. ויינברג עצמו נדקר בבטנו לפני שבועיים והמשטרה חושדת כי מדובר במלחמת כנופיות על שליטה בתחנות כבלים פירטיות בכפר־סבא. כן חושדת המשטרה בויינברג בהצתת ספריית וידאו בכפר־סבא, הספריה עלתה באש לפני 10 ימים וכל תכולתה, בשווי של 80 אלף דולר, נשרפה כליל.

השופט האריך את מעצרו של ויינברג בשבעה ימים וציין בהחלטתו, כי מחומר החקירה מתברר שהחשודים לא נרתעים מכל דרך פלילית כדי להפעיל טלוויזיות בכבלים.

דובר משרד התקשורת, אבי חפץ, מסר בתגובה, כי משרד־התקשורת ער לעובדה של פריחת תחנות שידור פירטיות. תושבים רבים מתלוננים במשרד־התקשורת על הפרעות ושיבושי קליטה שגורמות התחנות הלא חוקיות וכל התלונות נבדקות. משרד־התקשורת מבצע פשיטות על בתי חשודים לאחר שנתקבל צו שופט לעריכת חיפוש.

דובר משרד־התקשורת מסר, כי מלבד ההפרעות והשיבושים שגורמות התחנות הלא חוקיות הן מהוות גורם סיכון בטיחותי ובטחוני, כאשר לאחרונה נתגלו קלטות עם חומר תעמולה של אש"ף ששודרו בתחנות הלא חוקיות.

תיקון מספר 4 לחוק בזק אומר, שהעובר על החוק צפוי לקנס של מליון וחצי ש"ח ומאסר עד שלוש וחצי שנים, אולם עבריינים לא נרתעים והפתרון לדברי דובר משרד־התקשורת יהיה במיסוד התחנות ובמתן זכיונות כחוק לתחנות טלוויזיה בכבלים.

שריד תומך בעונש מוות למבצעי פשעים חמורים

מאת כתב „על המשמר" לענייני משפט

שר־המשפטים אברהם שריד הודיע אתמול, כי הוא תומך בהטלת עונש מוות על מבצעי פשעים חמורים. לדעתו, יש להטיל עונש מוות לא רק על מחבלים, אלא גם על עבריינים יהודיים שיורשעו בביצוע מעשה פשע, כגון רצח בנסיבות מחמירות, אונס חמור או חטיפת ילד ורציחתו.

בפגישה עם כתבים לענייני משפט הדגיש השר שריד, כי „ייתכן שרוצח של הילה אורון־דרן לא היה מבצע את זממו אילו ידע שהוא צפוי לעונש מוות".

שר־המשפטים הוסיף, כי „נוצר הרושם כי אבד המורא מפני העונש וכי חלה שחיקה בעונשים כגורם מרתיע". לדבריו, לאומיותו ודתו של העבריין שמורשע בביצוע פשע חמור אינן מעניינות אותנו. הוא ציין, כי בכוונתו לכנס בשבועות הקרובים יום עיון מיוחד, אליו יוזמנו אנשי אקדמיה, פסיכולוגים, עורכי־דין וראשי משרד המשפטים, כדי לדון בסוגיית הענישה הקיימת ובאיזו מידה היא מהווה גורם המרתיע את העבריינים.